СЭКЕРРЕСОРСУС МОНГОЛИА

БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ШИНЭЖИНСТ СУМЫН ХОТГОРЫН НҮҮРСНИЙ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ БОЛОН БАЯЖУУЛАХ ҮЙЛДВЭР ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Хянасан:

БОУАӨЯ-БОҮАХэлтсийн
Байгаль орчны стратегийн үнэлгээ хариуцсан ахлах мэргэжилтэн — Б.Солонго

Боловсруулсан: “Сэкер Ресорсус Монголиа” ХХК-ний

Байгаль орчны ахлах мэргэжилтэн — Б.Мядагбадам

Байгаль орчны мэргэжилтэн — Ч.Төрбат

2025 он

АГУУЛГА

1.	Төслийн үе шатны хэрэгжилтийн талаарх товч танилцуулга	3-14
2.	Төслийн гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллийн товч тодорхойлолт	15-17
3.	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	18-73
4.	Орчны тохижилт, нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт	74-77
5.	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	78-81
6.	Нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	82-83
7.	Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	84-85
8.	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	87-92
9.	Осол, эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	93-106
10.	Орчны хяналт шинжилгээний биелэлт	107-121
11.	Удирдлага зохион байгуулалтын арга хэмжээний биелэлтийн тайлан	122-124
12.	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөөний биелэлт	125-127
13.	Дүгнэлт	128-129
14.	Хавсралтууд	130

УДИРТГАЛ

Сэкер Ресорсус Монголиа ХХК нь 2007 онд үүсгэн байгуулагдаж уул уурхайн үйл ажиллагаа явуулж байгаа бөгөөд Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын нутагт орших MV-012728, MV 017057, MV-017060, MV-017061, MV-017062, MV-021487, MV-021488 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрлүүд бүхий Хотгорын чулуун нүүрсний ордыг эзэмшиж байна.

Хотгорын чулуун нүүрсний ордод 2007-2010 онуудад гүйцэтгэсэн хайгуулын ажлын үр дүнгийн тайланг ЭБМЗ-ийн 2-011 оны 09 дүгээр сарын 08-ны өдрийн хуралдааны XXI-17-01 тоот дүгнэлтийг үндэслэн АМГ-ын даргын 2012 оны 02 сарын 16-ны өдрийн 94 тоот тушаалаар нийт боломжтой болон бодитой (B+C) зэрэглэлээр 160.1 сая.тн, үүнээс бодитой (B) зэрэглэлээр 118.3 сая.тн, боломжтой (C) зэрэглэлээр 41.8 сая.тн чулуун нүүрсний нөөцийг улсын нэгдсэн тоо бүртгэлд хүлээн авсан байна. Мөн Хотгор чулуун нүүрсний ордын зүүн хэсэгт 2006-2017 онуудад гүйцэтгэсэн нэмэлт хайгуулын ажлын үр дүнгийн тайланг ЭБМЗ-ийн 2019 оны 07 дугаар сарын 08-ны өдрийн хуралдааны XX-13-07 тоот дүгнэлтийг үндэслэн АМГТГ-ын даргын 2019 оны 09 дүгээр сарын 16-ны өдрийн н/ 112 тоот тушаалаар нийт боломжтой болон бодит (B+C) зэрэглэлээр 171.04 сая.тн, үүнээс бодитой зэрэглэлээр 124.58 сая.тн, боломжтой (C) зэрэглэлээр 46.46 сая.тн чулуун нүүрсний нөөцийг улсын нэгдсэн тоо бүртгэлд бүртгэсэн. Улмаар геологи, уул уурхайн зөвлөх үйлчилгээ, зураг төслийн Гложекс Консалтинг ХХК нь 2022 онд Хотгорын чулуун нүүрсний ордыг ил аргаар ашиглах төслийн ТЭЗҮ тодотгол 1-г боловсруулж, Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн яам ашигт малтмал, газрын тосны газрын ЭБМЗ-ийн 2022 оны 11 дүгээр сарын 25-ны өдрийн Т/22-11-02 тоот дүгнэлтийг үндэслэн Ашигт малтмал, газрын тосны газрын даргын 2023 оны 02 сарын 14-ны өдрийн Т/18 тоот тушаалаар батлуулсан.

Хотгорын чулуун нүүрсний уурхайн 2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөөний дагуу бүтэн жилийн хугацаанд буюу 347 хоногт ажилласан бол 10,001,60 тн нүүрс олборлолт хийж, 54,312,000м^3 хөрс хуулалт хийгдэх байсан боловч Шинэжинст сумын багуудийн иргэдийн нийтийн хурал хүлээгдсэн шалтгааны улмаас уурхайн БОННҮ-ний тодотголын тайлан 2025 оны 08-р сарын 27-ны өдөр батлагдсан тул энэхүү БОМТ батлагдсаны дараа буюу 2025 оны 10 сарын 10-ны өдрөөс уурхайн үйл ажиллагаагаа явуулж эхэлсэн бөгөөд 2 сарын хугацаанд 12,765,200 м^3 хөрс хуулалт хийж 2,224,200 тн нүүрс олборлох төлөвлөгөөтэй болсон.

Сэкер Ресорсус Монголиа ХХК-ийн Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын нутагт орших Хотгорын чулуун нүүрсний ордыг ил аргаар ашиглах болон баяжуулах үйлдвэрийн төслийн Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний зардалд нийт 5 жилийн хугацаанд 1,120,135,000 төгрөг, эхний жилийн зардал 195.4 сая төгрөг зарцуулахаар төлөвлөн ажиллаж байна. 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланг Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.3 дахь хэсэг, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 29-ний өдрийн А/618 дугаар тушаалаар батлагдсан Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-н дагуу боловсруулан батлуулж, хэрэгжилтийг нь ханган ажиллаж байна.

БҮЛЭГ 1.

ТӨСЛИЙН ҮЕ ШАТНЫ ХЭРЭГЖИЛТИЙН ТАЛААРХ ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

БҮЛЭГ 1. ТӨСЛИЙН ҮЕ ШАТНЫ ХЭРЭГЖИЛТИЙН ТАЛААРХ ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1 Төслийн товч танилцуулга

Төслийн нэр:	Хотгорын нүүрсний ордыг ил аргаар ашиглах болон баяжуулах үйлдвэр
Төсөл хэрэгжүүлэгч:	Сэкер ресорсус монголиа ХХК
Улсын бүртгэлийн гэрчилгээний дугаар:	9011305106
Регистрийн дугаар:	2862468
Хаяг:	Улаанбаатар хот, Хан-Уул дүүрэг, 15-р хороо, Стадион Оргил махатма ганди, Корпорэйт зочид буудал энд конвеншн центр, 6-р давхар
Төслийн байршил:	Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын нутагт хэрэгжинэ
Ашигт малтмал ашиглах тусгай зөвшөөрлийн дугаар:	- MV-012728 - MV-017057 - MV-017060 - MV-017061 - MV-017062 - MV-021487 - MV-021488

Төслийн байгаль орчны холбогдох албан тушаалтны мэдээлэл:

№	Нэр	Албан тушаал
1	Э.Батцэрэн	Сэкер ресорсус монголиа ХХК-ний ХАБЭАБО хэлтсийн дарга
2	Ч.Төрбат	Сэкер ресорсус монголиа ХХК-ний байгаль орчны мэргэжилтэн
3	Б.Мядагбадам	Сэкер ресорсус монголиа ХХК-ний байгаль орчны мэргэжилтэн
4	Ч.Бямба-Бат	Эрхэт Түнш ХХК-ний ХАБЭАБО менежер
5	Б.Батцэрэн	Эрхэт Түнш ХХК-ний байгаль орчны мэргэжилтэн
6	Б.Энх Ирээдүй	Эрхэт Түнш ХХК-ний байгаль орчны мэргэжилтэн
7	Б.Отгонсүрэн	Өрнөх Үндэс ХХК-ний ХАБЭАБО мэргэжилтэн

Төсөл товч мэдээлэл:

Сэкер Ресорсус Монголиа ХХК нь анх 2006 онд Гобикоул Энд Энержи нэртэйгээр үүсгэн байгуулагдсан бөгөөд 2022 онд нэрээ өөрчлөн, Сингапур улсын хөрөнгө оруулалттайгаар “Сэкер Ресорсус Монголиа” ХХК болсон. Хотгорын нүүрсний орд нь зэргэлдээ болон үргэлжилсэн 7 ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбайг (MV-012728, MV-017057, MV-017060, MV-017061, MV-017062, MV-021487, MV-021488) хамран байрладаг. Анх 11340Х хайгуулын тусгай зөвшөөрлийг ГУУКА-ны даргын 897 тоот шийдвэрээр 2006 оны 02 сарын 13 өдөр Гоби Коул энд Энержи ХХК-д олгосон бөгөөд 7459Х, 7458Х, 12728А, 13782Х тусгай зөвшөөрлийн талбайнуудыг авч өөрийн хөрөнгөөр геологи

хайгуулын ажлыг хийж гүйцэтгэж, улмаар ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл болгосон байна.

Төслийн байршил:

Засаг захиргааны хувьд Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын нутагт орших бөгөөд Улаанбаатар хотоос баруун урагш ойролцоогоор 900 км, Баянхонгор аймгаас урагш 265 км, Шинэжинст сумын төвөөс баруун хойш 7 км, Шивээхүрэн боомтоос баруун хойш 320 км-т зайд оршино. Физик газарзүйн мужлалаар говийн их мужийн баруун мужид, Алтайн нурууны зүүн өмнөд талын салбар Гичгэний нурууны зүүн урд үзүүрийн Саманд уулын хойд бэлд далайн түвшинээс дээш 2150 гаруй метрийн өндөрт байрлана.

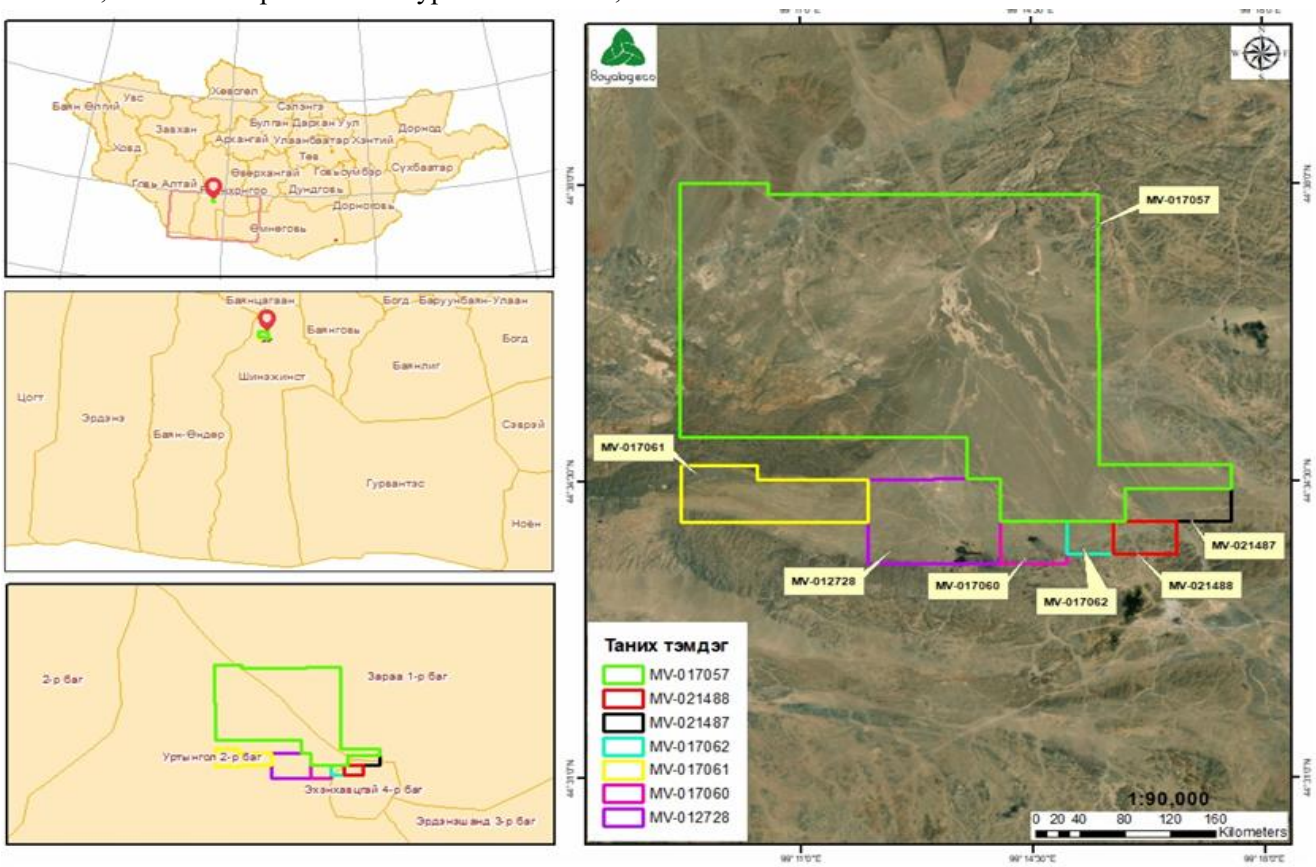

Зураг 1. Төслийн байршил

1.2 Төслийн зорилго

Хотгорийн чулуун нүүрсний ордод Монгол Улсад хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй холбогдох хууль, дүрэм журам, стандартын дагуу үйл ажиллагааг явуулж, эдийн засгийн хувьд үр ашигтайгаар, байгалийн баялгийг зохистой ашиглаж, дэвшилтэт техник технологийг нэвтрүүлэх, технологийн горимыг нарийн чанд баримталж, байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээлт хийх, шинээр ажлын байр бий болгох, мөн компанийн ажилчид болон олон нийтийн эрүүл мэнд, аюулгүй байдлыг хангах, ордын үр ашгийг улс, орон нутаг болон төсөл хэрэгжүүлэгч компанид хүртээх зорилгоор энэхүү төслийг хэрэгжүүлж байна.

1.3 Төслийн хүчин чадал

Ил уурхайн хүчин чадал - Ил уурхайн хүчин чадал нь нүүрс баяжуулах үйлдвэрийг анхдагч нүүрсээр тасралтгүй тэжээх, уурхайн ашиглалтын жилүүдэд уулын цулын хэмжээг жигд байлгах, ил уурхайн хүрээ хязгаарт өртсөн нөөцийг бүрэн ашиглах гэсэн үндсэн нөхцөлүүдээс бүрдэнэ.

Хүснэгт 1. Баяжуулах үйлдвэрийн хүчин чадал

№	Хүчин чадал	Хэмжих нэгж	Утга
1	Бутлуурын хоногийн хүчин чадал	мян.тн	12.98
2	Үйлдвэрийн хоногийн хүчин чадал	мян.тн	8.77
3	Үйлдвэрийн жилийн хүчин чадал	мян.тн	8,000

1.4 Төслийн дэд бүтэц

Усан хангамж:

Ил уурхайн хүчин чадал - Ил уурхайн хүчин чадал нь нүүрс баяжуулах үйлдвэрийг анхдагч нүүрсээр тасралтгүй тэжээх, уурхайн ашиглалтын жилүүдэд уулын цулын хэмжээг жигд байлгах, ил уурхайн хүрээ хязгаарт өртсөн нөөцийг бүрэн ашиглах гэсэн үндсэн нөхцөлүүдээс бүрдэнэ.

Хотгорын чулуун нүүрсний уурхайн усан хангамжийн эх үүсвэрийн дараах судалгаануудыг Ар Пи Эс Акватерра хийсэн байна.

- 2008 оноос Ар Пи Эс Акватерра компани Шинэжинстийн бассейнд анхан шатны газрын доорх усны судалгааг ус шүүрүүлэлт болон уурхайн усны менежментийн хүрээнд хийж эхэлсэн байна.
- 2011 онд төслийн усан хангамж ба уурхайн усны менежментийн үнэлгээг өмнөх нүүрсний хайгуулын ажлаар хийгдсэн өрөмдлөгийн бичиглэл болон урьд өмнө хийгдсэн гидрогеологийн хайгуулын хөтөлбөрүүдэд (Монгол-Оросын судалгаа 1988, Акватерра 2008) тулгуурлан хийсэн. Тус үнэлгээний ажлаар Шинэжинст талбай орчмын 100 км-ийн радиусын хүрээнд Шинэжинстийн бассейны нэлээд хэсгийг хамарсан буюу нүүрсний ордын илүү гүний хэсгүүд болон ойр орчмын аллювийн хурдаснууд зэрэг хэд хэдэн усан хангамжийн эх үүсвэрийн нөөц бололцоо бүхий газруудыг тогтоосон байна.
- 2012 онд өмнөх судалгааны ажлуудын мэдээлэл дээрээ үндэслэн гидрогеологийн хайгуулын иж бүрэн хөтөлбөрийг Шинэжинстийн бассейнд хэрэгжүүлэн, гүний 13, бага болон дунд гүний 9, мониторинг туршилтын 7 цооногуудыг тус тус өрөмдөж тоноглосон. Мөн нэмэлтээр ажилчдын кэмпийн усны хэрэглээг хангах зориулалттай 1 худаг өрөмдөж, тоноглосон. Туршилтын бүх цооногуудад цооногийн үр ашигтай байдал болон уст давхаргын параметрүүдийг тооцох уст давхаргын туршилтуудыг амжилттай гүйцэтгэж, уурхайг ил аргаар ашиглах үед уурхайд орж ирэх усны урсгал болон шүүрэлт, усан хангамжийн нэмэлт эх үүсвэрийг тодорхойлж газрын доорх усны нөөцийг тооцоолсон байна.
- Судалгааны ажлаар ил уурхайд шүүрч орж ирэх усны хэмжээг 50-80 л/с гэж тооцоолсон ба шүүрэлтийн усыг цуглуулж үйлдвэрийн ус хангамжийн хэрэглээнд ашиглана. Шүүрэлтийн усыг уурхайн баруун хойд хэсэгт нийт 8 шүүрүүлэх цооног байгуулж цуглуулах, мөн уурхайн карьерт зумп байгуулан цуглуулахаар тайланд төлөвлөсөн.

Зураг 2. Ус шүүрүүлэх цооногуудын байршил

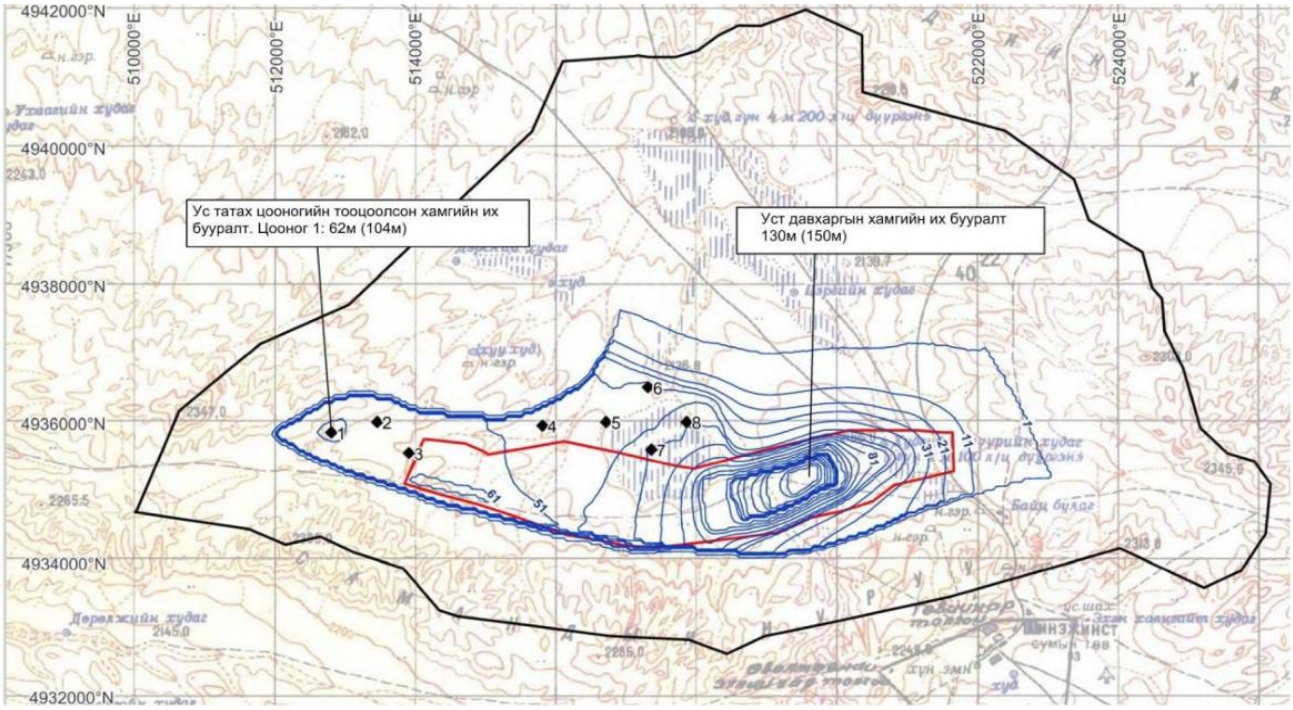

Хүснэгт 2. Өрөмдөж тоноглосон худгуудын мэдээлэл

№	Худаг дугаар	Цооногийн ашиглалтын усны ундарга, л/сек
1	CSB01	1.7
2	TB01	10
3	TB02	7.5
4	TB03	0.8
5	TB04	1.1
6	TB05	1.
7	TB06	5
8	TB07	9
Нийт		36.6

Барилга байгууламж: Уурхайн барилга байгууламжууд нь баяжуулах үйлдвэр, ажилчдын хотхон, ил уурхайн засварын газар, тэсэлгээний агуулах гэсэн хэсгүүдээс бүрдэнэ. НУБҮ үйлдвэрийг Шинэжинст сумаас баруун хойш 10.6 км орчим зайд байрлуулахаар төлөвлөсөн бөгөөд 11 га орчим талбайг хамарч байгаа бөгөөд ил уурхайгаас зүүн зүгт ойролцоогоор 6.5 км-ийн зайд байрлана.

Нүүрс баяжуулах үйлдвэр - Нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн 1-р модулийн барилга байгууламжийг хоёр жилийн хугацаанд бүтээн байгуулахаар төлөвлөсөн ба 2-р модуль нь төслийн 4 дэх жилээс ашиглалтад орж үйлдвэр бүрэн хүчин чадлаараа ажиллана. Үйлдвэрийн барилга байгууламжид нүүрс хүлээн авч бутлах хэсэг, агуулах, нүүрс нунтаглах хэсэг, үндсэн баяжуулах хэсэг, компрессорын өрөө, засварын цех, лабораторийн хэсэг, жинлэх хэсэг, эргэлтийн усны насосын байр, харуулын байр, үйлдвэрийн оффис, цайны газар, халуун усны байгууламж, уурын зуухны хэсгүүд багтана.

Зураг 3. Нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн ерөнхий төлөвлөлтийн зураг

Удирдлагын байр, оффис - Удирдлагын байр нь баяжуулах үйлдвэрийн талбайн баруун талд, үйлдвэрийн районы салхины зонхилох чиглэлийн дээд хэсэгт байрлана. Удирдлагын байр нь ажиллагсдын тоо, үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагааны хэрэгцээ шаардлагыг бүрэн хангасан байх ба ил уурхайгаас 6км, нүүрс баяжуулах үйлдвэрээс 760м зайд байрлана. Инженер техникийн ажилтын өрөө, цайны газар, захиргааны байр, спорт танхим, уурын зуухны хэсэг, харуулын байр гэсэн байгууламжууд байрлана.

Ажилчдын хотхон - Уурхайн хотхоныг 2 үе шаттайгаар барьж байгуулахаар төлөвлөсөн. Төслийн үйлдвэрлэлийн үед ажиллагсдыг 14:14 (14 хоног амарч, 14 хоног ажиллах)-ийн ажил амралтын ээлжтэй байхаар тооцсон бөгөөд тооцоогоор уурхайд хамгийн ихдээ нийт 600 хүн ажиллаж амьдарна.

Зураг 4. Ажилчдын кэмп

Ил уурхайн засварын цех - Ил уурхайн засварын цех нь уурхайгаас хойд зүгт 2.5 км зайд байрлана. Засварын цех өдрийн 2 ээлжээр, ээлжид 12 цагаар ажиллана. Ил уурхайн засварын газарт ашиглалтын жилүүдэд өргөтгөл хийх ба засварын газар нь уурхайн ашиглалтын эхний 3 жилд 792 м^2, 4 дэх жилээс 2,352 м^2 ашигтай талбай бүхий сендвичэн барилга байна.

Зураг 5. Ил уурхайн засварын цех

Тэсрэх бодис, тэсэлгээний хэрэгслийн агуулах - Тэсрэх бодисын агуулах байгуулах зориулалттай 5 га талбайн зөвшөөрөл авснаас одоо 2 га талбайд нь агуулахаа байгуулан ашиглаж байгаа бөгөөд цаашид төслийн хүрээнд өргөтгөж ашиглана. Тэсрэх материалын агуулахыг ил уурхайгаас баруун хойд зүгт 2 км зайд аюултай бүсээс гадна байгуулсан.

Зураг 6. Тэсрэх бодисын агуулах

Шатахуун түгээх станц, агуулах – Уурхайн шатах тослох материалын жилийн дундаж хэрэглээ нь дизелийн түлшинд 3,000 тн, дизелийн масло 50 тн, бусад төрлийн шатах тослох материал 7 тн тус тус байна. Шатахуун хадгалах, түгээх станцад 75м^3-ийн багтаамжтай 14 ширхэг бүрэн тоногтой хэвтэй ган сав, 50м^3-ийн багтаамжтай 2 ширхэг усны сав, 5м^3-ийн 1 ширхэг шатахуун хадгалах сав байрлана. Дизелийн масло болон бусад материалыг зориулалтын савтай нь тус тус хадгалахаар төлөвлөж байна.

Зураг 7. Дотоод хэрэгцээний шатахуун хадгалах, түгээх станцын төлөвлөлтийн зураг

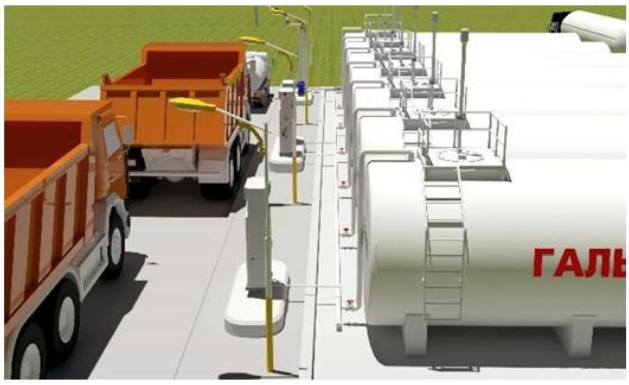

Зам тээвэр:

- Ил уурхайн дотоод тээвэр
- Уурхайн гадаргуугийн дотоод тээвэр
- Гадаад тээвэр гэсэн үндсэн 3 хэсгээс бүрдэнэ.

Хатуу хучилттай авто зам – Уурхайн нь өнөөгийн байдлаар төв суурин газруудтай орон нутгийн чанартай шороон замаар холбогддог. Сэкер Ресорсус Монголиа ХХК нь Хотгорын нүүрсний уурхайгаас Нарийнсухайт хүртэл 288.5 км хатуу хучилттай замыг барихаар ЗТБХБЯ-аас (хуучин нэрээр) 2012.01.13-нд зөвшөөрөл авсан. Уг шинээр барих замыг хоёр жилийн хугацаанд хийж гүйцэтгэхээр төлөвлөж замын далангийн ажил хийгдээд байна.

Зураг 8. Хатуу хучилттай авто замын трасс

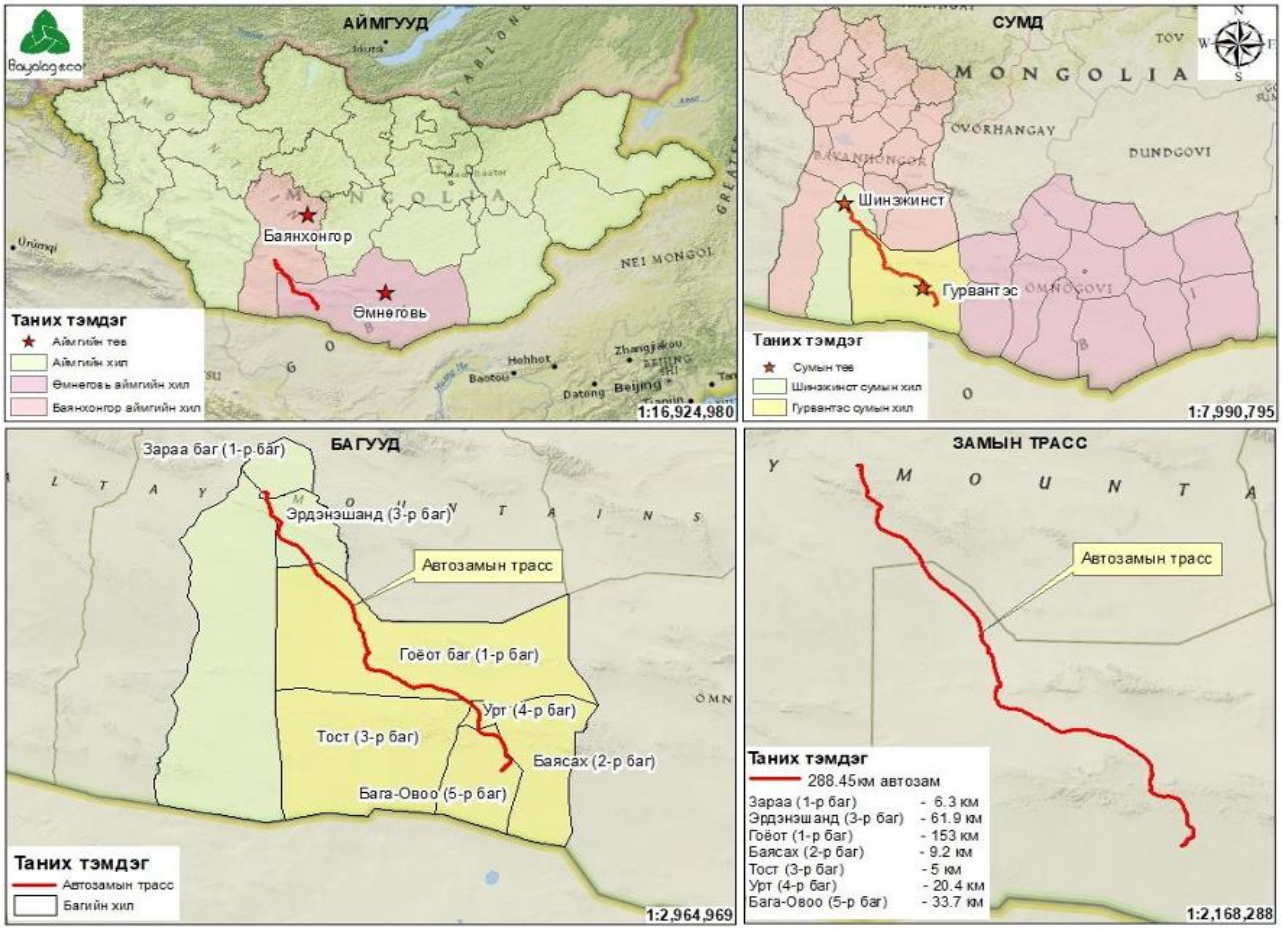

Хотгорын чулуун нүүрсний ордыг ил аргаар ашиглах төсөл бүрэн хүчин чадлаараа ажиллах үед нийт 1,170 хүний ажлын байр бий болох ба үүнээс ил уурхайд 528 хүн, баяжуулах үйлдвэрт 303 хүн, хотхонд 133 хүн, Улаанбаатар хот дахь төв оффист 25 хүн тус тус шаардлагатай бөгөөд нийт ажиллах хүчний хэрэгцээгээр ил уурхай 45.7 хувь, нүүрс баяжуулах үйлдвэр 23.2 хувь, цахилгаан станц 18.2 хувь, хотхон 11.7 хувь, төв оффис 1.7 хувийг тус тус эзэлж байна.

Ил уурхайн удирдлага ажиллах хүч, зохион байгуулалт – Ил уурхай нь хоногт 12 цагийн 2 ээлжээр ажиллах ба ажилчид 14 хоног ажиллаж, 14 хоног амрах системээр ажиллах бөгөөд хамгийн ихдээ 528 ажилтан ажиллахаар байна.

Нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн ажиллах хүч, зохион байгуулалт – Нүүрс баяжуулах үйлдвэрт ажиллах ажилчид нь үйлдвэрийн хүчин чадлын өргөтгөлөөс хамааран 2 үе шаттай нэмэгдэнэ. Баяжуулах үйлдвэрт хамгийн ихдээ 303 ажилтан ажиллана.

Цахилгаан станцын ажиллах хүч, зохион байгуулалт - Цахилгаан станцад нийт 8 хэсэг нэгжийн 107 хүн албан тушаал, ажлын байрны онцлогоос хамаарч хоногт 12 цагийн 2 ээлжээр ажиллах бөгөөд хамгийн ихдээ 205 хүн ажиллана.

Уурхайн хотхоны ажиллах хүч, зохион байгуулалт – Хамгийн ихдээ 133 хүн албан тушаал, ажлын байрны онцлогоос хамаарч хоногт 8 цагийн 2 ээлжээр ажиллана.

Төв оффисын ажиллах хүч, зохион байгуулалт – Эдгээр ажилчид нь уурхайн хүчин чадлаас хамаарахгүйгээр Улаанбаатар хот дахь оффисын 25 байнгын ажилчид байна.

1.6 Төсөл хэрэгжиж байгаа газар нутгийн байгаль орчны төлөв байдал

Баянхонгор аймаг нь Монгол улсын нутаг дэвсгэрийн баруун төв хэсэгт байрлаж Өвөрхангай, Өмнөговь, Говь-Алтай, Завхан, Архангай аймгуудтайхил залгадаг ба нийт нутаг дэвсгэрийн хэмжээ 116 мянган ам километр болно. Нутгийн хойд хэсэгт Хангайн нурууны өмнө талын тэгш өндөрлөг, дунд хэсгээрээ Их нуруудын хотгорын төгсгөл тал хээр, өмнөд хэсгээрээ Алтайн цаад говийн цөлөрхөг хээрийн бүсийн хэсэгт хамаардаг.

Баянхонгор аймаг нь хөрс, цаг уурын олон бичил мужид хуваагддаг. Нар салхины эрчим хүчний нөөц сайтай ба Умардын хүйтэн чийглэг уур амьсгалаас өмнөдийн хэт хуурайд шилжих явцад үүссэн эрс тэс уур амьсгалтай.

Физик газар зүй

Хотгорын чулуун нүүрсний орд засаг захиргааны хувьд Монгол улсын баруун өмнөд хэсэг Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын нутагт орших бөгөөд Улаанбаатар хотоос баруун урагш ойролцоогоор 900 км, Баянхонгор аймгаас урагш 265 км, Шинэжинст сумын төвөөс баруун хойш 7 км-ийн зайд оршино. Физик газарзүйн мужлалаар говийн их мужийн баруун мужид, Алтайн нурууны зүүн өмнөд талын салбар Гичгэний нурууны зүүн урд үзүүрийн Саманд уулын хойд бэлд оршино. Орд нь Говь-Алтайн нурууны дунд хэсэг (Баянцагааны нуруу, Шинэжинст уулын хооронд) оршдог тул ордын үндсэн хэсэг нь уул, толгодорхог, гадаргуутай районд багтах бөгөөд далайн түвшнээс дээш 2150 гаруй метрийн өндөрт байрлана. Тус уурхайн талбайн хамгийн өндөр цэг нь Саманд уул ба түүний үнэмлэхүй өндөр нь далайн түвшнээс дээш 2347 метр юм. Талбайн гадаргуу нь гуу, жалгаар нэлээд хэрчигдэлтэй, тэдгээрийн адгуудад хошуурсан туугдсууд үүсч, өөрийн гэсэн онцлогтой чулуурхаг товгорхог гадаргууг үүсгэсэн байдаг. Орд газар нь Төв азийн гадагшаа урсгалгүй ай савын бүсэд багтдаг.

Уур амьсгал

Шинэжинст сум нь нутаг дэвсгэрийн мужлалаар говийн бүс, мелиорацийн мужлалаар умард говийн бүсэд, цаг уурын мужлалаар нэн хуурай дулаавтар мужид багтаж байна. Ордын район нь эх газрын эрс тэс уур амьсгалтай бүсэд багтана. Уур амьсгалын тодорхойлолтыг Шинэжинст цаг уурын өртөөний олон жилийн ажиглалтын мэдээг үндэслэн бичив. Цаг уурын шинэжинст өртөө нь 1972 оны сүүлчээр байгуулагдсан манай улсын цаг уурын

сүлжээний нэг тулгуур цэг бөгөөд хойд өргөргийн 44°03’, зүүн уртрагийн 99°16’, далайн түвшнээс 2219,2 метр өндөрт оршино. Энэ бүс нутаг жилийн хүйтэн үеийн үргэлжлэх хугацаа урт, агаарын температурын жилийн болон хоногийн хэлбэлзэл ихтэй, хур тунадас ховор хэт хуурай. Жилдээ 120-180 мм хур тунадас ордог бөгөөд хамгийн хүйтэн нь 1-р сард -30-35°C, харин зундаа 7 сард +25+30°C байдаг. Жилийн дундаж температур 0-(+1)°C-т хэлбэлзэх ба салхины чиглэл баруун, баруун урдаас зүүн, зүүн хойшоо байдаг, дундаж хурд нь 2.8-7.3 м/сек-ийн хооронд байна.

Хөрс

Баянхонгор аймгийн нутаг дэвсгэрийн хөрсний төрөл, тархац үржил шим тариалангийн бүс, дэд бүс бүрд харилцан адилгүй байдлаар тархсан байдаг. Талбайн баруун талаар ухаа гүвээ толгодын маш нимгэн ялзмагт үеийн давхаргатай, карбонатлаг, цөлөрхөг хээрийн бор хөрс, дунд хэсгээрээ тал газрын ба уулсын хоорондох маш нимгэн ялзмагт үе давхаргатай, зузаан шороон үетэй. Талбайн баруун урд талдаа намхан уул, толгодтой бусад хэсэгтэй гүвээлэг болон тэгш, гадаргадаа жижиг үйрмэг чулуутай (10-15%). Өнгөн хөрс нь салхины элэгдэлд бага зэрэг орсон. Хөрсний ялзмагт үеийн зузаан 12 см, шороон үеийн зузаан нь 1.0-1.7 байна. Хөрсний ширхгийн бүрэлдэхүүн нийт талбайд элс, элсэнцэр, хөнгөн шавранцар байна. Уур амьсгалын нөлөөгөөр говийн хөрсний ургамалт үе нь нимгэн байдгаас гадна хуурай, элсэрхэг байх ба шим тэжээл маш нимгэн байдаг.

Ургамал

Уурхайн талбайд ургамлын нөмрөгийн хувьд уулыг хээрийн Таана-заримдаг сөөгөнцөр-өдлөг хялганат, таана-үетэн-заримдаг сөөгөнцөрт гэсэн 2 төрлийн хэв шинжүүд бүлгэмдлүүд 15-25% бүрхэц үүсгэн 0.85-1.06ц/га ургацтай ургаж байна. Тухайн нутгийн цаг уур, хөрсний онцлогоос хамааралд ургамлын нягтрал багатай, их сийрэг тачир. Ургамалшилт нь хөрсийг нийтэд нь бүрхэж чаддаггүй энд тэнд хэсэг хэсгээрээ ургадаг боловч шимт чанартай байдгаараа онцлог юм. Энд агь, таана, мангир, хөмүүл, хазаар, баглуур зэрэг олон наст ургамал, бударгана, харгана гэх мэтийн модлог, бутлаг говийн ургамал ургадаг. Хавар 4-р сараас ургамал ургаж цэцэг, навчаа дэлгэж эхлэх ба намар 9-р сараас гандах байдалтай болж ирнэ. Голлон таана баглуур ургах ба хялгана, агь, тэсэг сийрэг бөгөөд тачир тархалттай байна.

Амьтны аймаг

Шинэжинст сумын нутагт байрлах талбайн байгалийн хэв шинж нь мөлхөгч амьтын олон зүйл байрших тохиромжит нутаг юм. Тус талбайд сээртэн амьтаас загас, хоёр нутагтны ангийн төлөөлөгч тархцын хүрээнд тэмдэглэгдээгүй болно. Ашиглалтын талбай түүний орчим нутгийн шувуудын зүйлийн бүрдэл нь амьдрах орчны хэв шинж, улирлын ялгаатай байдал зэрэг биологийн хүчин зүйлээс хамаарч суурин үүрлэж, өндөглөдөг, мөн зөвхөн нүүдлийн үед дамжин өнгөрөх тул тоо толгой зүйлийн баялаг харилцан адилгүй. Тухайн район нь ан амьтдаар нэлээд баялаг, уул, аса, хадандаа аргаль угалз, янгир, ирвэс байдаг. Араатан амьтдаас үнэг, хярс, мануул, цөөн тооны чоно, мэрэгчдээс үлийн цагаан оготно, олби, орог саарал, шар сүүлт, алаг даага, туулай зэргийг нэрлэж болно. Жигүүртэн амьтдаас бүргэд, тас, элээ, хэрээ, харцага, идлэг шонхор, шар шувуу, сар, болжмор, ногтруу, ууль, тагтаа, чогчиго, хуланжороо зэргийг нэрлэж болно. Хэвлээр явагчдаас могой, замба, хонин ба могой гүрвэлүүд, шавж болон жижиг шавжнаас арваалж, аалз, голио, царцаа зэргийг нэрлэж болно.

1.7 Төсөл хэрэгжүүлж буй нутгийн байгаль орчин, нийгэм эдийн засгийн төлөв байдлын товч танилцуулга

Баянхонгор аймаг нь урд талаараа БНХАУ-тай, баруун талаараа Говь- Алтай, баруун хойд хэсгээр Завхан, хойд талаараа Архангай, зүүн, зүүн хойд талаараа Өвөрхангай, зүүн урд хэсгээрээ Өмнөговь аймгуудтай тус тус хиллэн оршино. Аймгийн төв Баянхонгор хот нь Улаанбаатар хотоос 630 км зайтай.

Хүн ам: Аймгийн суурин хүн амын тоо 2022 оны жилийн эцсийн байдлаар 89643 үүнээс 45453 /50,7%/ эмэгтэй, 44190 /49,3%/ эрэгтэй Баянхонгор аймагт амьдарч байна. Нийт хүн амын 32665 нь аймгийн төвд, 10017 нь сумын төвд, 46961 хүн нь хөдөө амьдарч байна. Өрхийн тоо 26737 болж эрэгтэй өрхийн тэргүүлэгчтэй өрх нь 19432 / 72,7%/, эмэгтэй өрхийн тэргүүлэгчтэй 7305 / 27,3%/ өрх байна. Нийт өрхийн 9746 нь аймгийн төвд, 3057 нь сумын төвд, 13934 өрх нь хөдөө амьдарч байна. Баянхонгор аймгийн дундаж наслалт 2020 онд 70.9 байсан бол 2022 онд 71.7 болж 0.8 жилээр нэмэгдсэн байна. Эрэгтэй дундаж наслалт 2022 онд 68.4, эмэгтэй дундаж наслалт 73.7 байгаа нь эмэгтэйчүүд 5.3 жилээр илүү урт насалж байгааг харуулж байна.

Боловсрол: Баянхонгор аймгийн боловсрол, шинжлэх ухааны газрын мэдээгээр 2022, 2023 оны хичээлийн жилд Ерөнхий боловсролын 32 сургуульд 19410 суралцагч, сургуулийн өмнөх боловсролын 43 байгууллагад 6824 хүүхэд сурч хүмүүжнэ.

Сургуулийн бүлэг дүүргэлт 28, цэцэрлэгийн бүлэг дүүргэлт 32 байгаа бол цэцэрлэгийн хамран сургалт 87, сургуулийн хамран сургалт 98 хувьд хүрчээ. ЕБС-д 973 багш ажиллаж байгаа нь багшийн хангалт 99 хувь, СӨБС 210 багштай үйл ажиллагаа явуулж байгаа нь багшийн хангалт 98 хувьтай байна.

Эрүүл мэнд: 2022 оны байдлаар аймгийн хэмжээнд 1503 эх төрсөн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 214 төрөлтөөр буурсан байна. Нийт төрсөн эхийн 94.9 хувь нь аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт, сум дундын, сумын эмнэлэгт 5.1 хувь нь төржээ. Нялхсын эндэгдэл 2022 оны байдлаар 16 гарчээ. Аймгийн хэмжээнд 2022 оны байдлаар нийт 8128 халдварт өвчин бүртгэгдэж 10,000 хүн амд 913.3 байгааг өнгөрсөн оны мөн үетэй (2043.6) харьцуулахад 2.6 дахин буурч, коронавирусийн халдварын шалтгаант 2 нас баралт бүртгэгдсэн байна. Нийт 14182 түргэн тусламжийн дуудлага бүртгэгдсэний 22.6 хувийг алсын, 7.4 хувийг осол гэмтлийн дуудлага эзэлж байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад түргэн тусламжийн нийт дуудлагын тоо өсөж, нийт дуудлагад эзлэх осол гэмтлийн дуудлага буурсан байна.

БҮЛЭГ 2.

ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

БҮЛЭГ 2. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

Хотгорын ордоос нүүрс олборлох, тээвэрлэх төслийн үйл ажиллагаанаас тухайн нутаг дэвсгэр, бүс нутгийн байгаль орчинд үзүүлэх гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүдийг 2025 онд шинэчлэн боловсруулсан төслийн байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээнд тодорхойлсон байдаг.

Хотгорын ордоос нүүрс олборлох, тээвэрлэх төслийн үйл ажиллагаанаас үүсэх гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүдийг түүнд өртөх орчноор нь буюу агаар, гадаргын болон газар доорх ус, хөрс, амьтан ургамлын аймгийг хамруулан дараах байдлаар тодорхойлсон.

2.1 Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөлөл

“Сэкер Ресорсус Монголиа” ХХК-ийн Хотгорын нүүрсний ордыг ил аргаар ашиглах болон баяжуулах үйлдвэр төслийн байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээг ЗГ-ын 2023 оны 58 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар баталсан Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээний журам, Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээний аргачлалын дагуу байгаль орчин, нийгмийн бүрэлдэхүүн хэсэг тус бүрээр авч үзлээ. Агаар цаг агаарын хуурай хуурайшилттай болон шуургатай өдрүүдэд уурхайд тэсэлгээ хийх, нүүрс олборлох болон тээвэрлэх үед тоос, хорт хий, уулын машин механизм, тоног төхөөрөмжийн дуу чимээгээр агаарын физик бохирдолт явагдаж болзошгүй, мөн тэсэлгээний үед болон шатах тослох материалын машин механизмын яндангаар хаягдах хорт хий хаягдах, химийн бодисын болон хатуу хог хаягдал зэргийн болзошгүй нөлөөгөөр агаар химийн нөлөөлөлд орох зэргээр давхардмал нөлөөлөлд орох магадлалтай. Уурхайн хаягдлын овоолго, нүүрсний овоолгын хэсгүүдээс салхиар дамжин агаарт тоосжилт үүсэх, автомашины хөдөлгүүрээс гарах утаа агаарын чанарын нөлөөлөл үүсгэж болзошгүй.

Агаар орчны бохирдолт:

- Хөрс хуулалт
- Нүүрс олборлолт
- Овоолго

Нөлөөлөлд өртөх объект

- Уурхайн түр кемп орчим
- Амьтан
- Ургамал

2.1.1 Хөрс

Хөрс, газрын гадарга нь уурхайн ашиглалтын үйл ажиллагаанаас талхлагдах, элэгдэх эвдэрхийн зэрэгцээ тоос, хатуу шингэн хог хаягдал, нефтийн бүтээгдэхүүнээр бохирдож болзошгүй. Мөн хөрс хуулалт болон төслийн үйл ажиллагааны явцад хөрс эвдрэлд орохын зэрэгцээ үржил шимээ алдах сөрөг нөлөөлөл байна. Шатахуун түгээх станц, авто засварын төв зэрэг нь хөрсний бохирдол үүсгэх эрсдэлтэй тул талбайг цементлэх шаардлагатай.

Хөрс бохирдолт

- Ашиглалтын явцад хөрсний физик-механикийн болон химийн макро ба микро элементүүдэд өөрчлөлт орсон

- Хөрсний элэгдэл болон эвдрэл үүссэн
- Уурхайн малталт болон гадаад овоолгын суурийн талбайд шимт хөрс өртсөн
- Хүнд даацын машин, механизмууд олон салаа зам гаргаж хөрс болон ургамлыг гэмтээсэн
- Хатуу болон шингэн хог хаягдлын улмаас хөрсөнд бохирдол үүссэн

Нөлөөлөлд өртөх объект

- Шимт хөрс бүхий газар
- Малын бэлчээр
- Амьтан ургамал

2.1.2 Ус

Газрын гадаргын болон газрын доорх усан орчин бохирдсон нөхцөлд тэр нь хөрсөөр дамжин хүрээгээ тэлж хөрс, хүн, мал амьтан, ургамалд сөргөөр шууд нөлөөлж болзошгүй. Газрын доорх усны ашиглалтаас усны нөөц багасах, усны түвшин буурах зэрэг нөлөөлөл үүсэж болзошгүй.

Гадаргын ба гүний ус

- Бохир усны цэвэршүүлэлт стандарт шаардлагад нийцээгүй байгаль хаясан тохиолдолд усан орчин бохирдох
- Бохир усны цэвэршүүлэлт стандарт шаардлагад нийцээгүй байгаль хаясан тохиолдолд усан орчин бохирдох

Нөлөөлөлд өртөх объект

- Хүн
- Амьтан
- Ургамал

2.1.3 Биологийн олон янз байдал, ургамал, амьтан бусад

- Төсөл хэрэгжих хугацаанд уурхайн олборлолт, барилга байгууламж, хөрсний овоолгууд зэргээс нийт 1,626.7 га талбай эвдрэлд өртөж, шимт хөрсийг хуулснаар ургамлан нөмрөг устах, нөлөөлөлд өртөх
- Төслийн үйл ажиллагааны үед үүсэх тоосжилтын нөлөөгөөр тухайн хэсгийн ургамлуудын физиологийн хэвийн үйл ажиллагаа алдагдаж доройтох.
- Ашиглах химийн бодисуудын ачиж, тээвэрлэх явцад сав баглаа боодол гэмтэх, хадгалалт, ашиглалтын стандарт, хэвийн үйл ажиллагаа алдагдсанаар үүсэх асгаралтын улмаас ургамлан нөмрөг нөлөөлөлд өртөх
- Машин техникийн аюулгүй ажиллагаа алдагдан шатах тослох материал асгарсны улмаас ургамлан бүрхэвч бохирдож болзошгүй.

БҮЛЭГ 3.

СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

БҮЛЭГ 3. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

“Сэкер Ресорсус Монголиа” ХХК нь байгаль орчныг хамгаалах талаар Монгол улсын хууль тогтоомж, стандартуудыг даган мөрдөж, Байгаль орчны нөлөөлллийн нарийвчилсан үнэлгээ (БОННҮ)-ний тодотголийн тайланд тусгагдсан зөвлөмж, заавар, 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний арга хэмжээээг хэрэгжүүлэн төслийн үйл ажиллагааны явцад гарч байгаа сөрөг нөлөөллийг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх зорилготойгоор ажиллаж байна.

БОННҮ тогтоогдсон Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ нь төслийн хэрэгжилтийн явцад гарч болох сөрөг нөлөөллийг урьдчилан тодорхойлж, бууруулах, хяналт тавих, урьдчилан сэргийлэх зорилготойгоор нийт 46 арга хэмжээг төлөвлөсөн. Байгаль орчны болон ХАБЭА инженерийн баг хамтран хяналт тавьж, төлөвлөгөөнд тусгасан нийт 46 арга хэмжээнээс 39-ыг бүрэн хэрэгжүүлэн ажиллаж, 7-ыг хэсэгчлэн болон ажлын төлөвлөгөөтэй уялдуулан ирэх онд хэрэгжүүлэхээр ажиллаж байна.

Хүснэгт 4. Биелэлтийн хувь

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Биелэлтийн хувь
1	Барилгын ажлын газар шорооны ажлын үед тоосжилт үүсэх	Барилгын ажлын үед тоосжилт үүсэх газар шорооны ажлын үед усалгаа хийх	100%
2		Барилгын ажилд ашиглах элс, хайрга, цемент гэх мэт материалыг битүү орчинд хадгалах эсвэл хучиж тоосжилт үүсэхээс сэргийлэх	100%
3	Уурхайн олборлолтын үйл ажиллагаанаа агаарт тоосжилт үүсэх	Уурхайн олборлолтын үед зохиомол мананжуулагч, бодис ашиглан усалгаа хийх	20%
4	Уурхайн дотоод тээврийн замаас тоосжилт үүсэх	Уурхайн дотоод тээврийн замын тогтмол маршрутыг төлөвлөж, шаардлагагүй олон салаа зам гаргахгүй байх	100%
5		Засаж сайжруулсан замаас өөр зам гаргахгүйн тулд MNS4597:2014. Авто замын тэмдэг. Техникийн ерөнхий шаардлагын дагуу тэмдэгжүүлэх, ухуулах самбар байршуулах ба бүрэн бүтэн байдлыг ханган ажиллах.	100%
6		Уурхайн дотоод тээврийн зам дагуу ачаатай үед 25-30км/цаг, хоосон үед 35-40км/цагийн хурдны хязгаарлалтыг хийн, хяналтыг тавих	100%
7		Уурхайн дотоод шороон замаас үүсэх тоосжилтыг бууруулах зорилгоор засвар арчилгааны тогтсон хуваарийг гаргаж, хуваарийн дагуу замыг засаж сайжруулах, нягтаршуулах	100%
8		Уурхайн дотоод тээврийн замд бороожуулагч болон бодис ашиглан усалгааг хийх	20%
9	Тээврийн хэрэгслийн түлшний шаталтаас агаар бохирдуулагч хийнүүд ялгарах	Тээврийн хэрэгслүүдийн хөдөлгүүрийн яндангаас орчны агаарт бий болгох бохирдлыг багасгах үүднээс үзлэг, засвар үйлчилгээг тогтмол хуваарийн дагуу хийж байх, утаа их ялгаруулдаг болон ашиглалтын	100%

		хугацаа хэтэрсэн агаарын чанарт сөрөг нөлөө үзүүлэх машин, техникийг ашиглахгүй байх	
10	Нүүрс хуурай баяжуулах үйлдвэрийн тоосжилт	Нүүрс хуурай баяжуулах үйлдвэрийн тоос баригчийн хэвийн ажиллагааг хангаж, үйлдвэрлэгчийн заасан хугацаанд засвар үйлчилгээг хийх	20%
11	Нүүрсний агаартай харьцах, хүчилтөрөгчтэй удаан хугацаанд исэлдэх, дулаан хуримтлагдсаны дүнд өөрөө шатах	Агаарын найрлага дахь CO, CO_2, CH_4, хүчилтөрөгчийн түвшинг тогтмол хэмжих. CO ихсэх нь өөрөө шаталтын анхны шинж тэмдэг гарч буй эсэхийг хянахын тулд овоолго, агуулахад термометр, дулааны мэдрэгч суурилуулж хяналт тавих.	80%
12	Төслийн үйл ажиллагаагаар 3,738.7 мян.м3 шимт хөрс хуулна.	Олборлолт болон бусад үйл ажиллагаа явагдах талбайн шимт хөрсийг зохистой зузаанаар хуулж тусад нь хадгалах	100%
13		Шимт хөрсний хуулалт, хадгалалт, овоолгыг MNS 5916:2008 стандартын дагуу хуулж, хадгалах ба удаан хадгалсан хөрс сийрэгжих тул хөрсний овоолгуудын дээд болон хажуу гадаргууг хэлбэржүүлэлт хийж, олон наст өвслөг ургамал тарьж, шимт хөрсийг салхинд хийсэн, усанд урсах, бохирдох зэргээс хамгаалах	100%
14		Хөрсний овоолгуудын ойр орчимд тэмдэг тэмдэглэгээг хийх	100%
15		Хөрсний овоолгуудын талбайн хэмжээ, байршил зэргийг тусган бүртгэл хөтлөх.	100%
16		Эзэмшлийн болон өмчлөлийн газрын 10 хувиас доошгүй талбайд зохих журмын дагуу мод тарьж, зүлэгжүүлэх	100%
17	Хүнд машин механизм, машин техникийн аюулгүй ажиллагаа алдагдах, осол эрсдэл болох хүний санамсар болгоомжгүй үйлдлийн улмаас ШТМ асгарч, улмаар хөрсөн бүрхэвч бохирдож болзошгүй.	Машин техник, тоног төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээ, тээвэрлэлтийн үед шатах тослох материал асгарахаас урьдчилан сэргийлэх, хяналт тавих, асгаралт болсон тохиолдолд авах арга хэмжээний дотоод журмыг боловсруулах	100%
18		Асгаралтын үед шуурхай арга хэмжээ авах, асгаралтын иж бүрдлийг уурхайн бүсэд асгаралт гарч болзошгүй газруудад байрлуулах	100%
19		Шатахуун түгээх станц, агуулахыг байнгын хяналтад байлгаж, гэмтэл гарсан тохиолдолд түргэн шуурхай засварлах ба хяналтын бүртгэл хөтөлж, тогтмол үзлэг хийх.	100%
20	Химийн бодисын асгаралт, алдагдал үүссэн тохиолдолд хөрсөн бүрхэвч бохирдож болзошгүй.	Химийн бодис материалыг холбогдох журам болон хор аюулын лавлах мэдээлэлд заасны дагуу тээвэрлэлт, хадгалалтын нөхцөлийг нарийн баримтлан ажиллах	100%
21	Хог хаягдлыг стандарт шаардлага хангаагүй нөхцөлд хадгалсан тохиолдолд ойр орчмын хөрсөн бүрхэвч бохирдож болзошгүй.	Зориулалтын бус талбайд хог хаягдал хаяж хөрс бохирдуулахаас урьдчилан сэргийлэх, хог хаягдлын дотоод журмыг боловсруулан ажиллах. Энгийн ба аюултай хог хаягдлыг зохих журмын дагуу эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгаж, хадгалан, хог хаягдлыг тогтмол эрх бүхий байгууллагаар ачиж тээвэрлүүлэх.	100%

22	Төслийн үйл ажиллагааны хүрээнд 79.55 л/с ус ашиглана.	Уурхайн талбайн бүс нутагт газрын доорх усны хайгуул, судалгааны ажлыг усны эрх бүхий мэргэжлийн байгууллагаар гүйцэтгүүлж Усны нөөцийн зөвлөлөөр хэлэлцүүлж, батлуулах.	100%
23		Ашиглах усны хэмжээгээр ус ашиглах гэрээ байгуулан, ус ашиглах болон хаягдал усны дүгнэлтийг жил бүр гаргуулан ажиллах.	100%
24		Ус ашиглах гэрээ, боломжит нөөцийн дүгнэлтэд заасан ашиглах хэмжээнээс хэтрүүлэн ашиглахгүй байх тухай үйл ажиллагаандаа мөрдлөг болгох, усыг үр ашигтай, хэмнэлттэй байдлаар ашиглах зарчим боловсруулж даган мөрдөж ажиллах.	100%
25		Усны тухай хуулийн 30.1.4-д заасны дагуу ус авах цэг, газар доорх усны цооног, шугам хоолой бүрийг тоолууржуулах бөгөөд шугам хоолой бүрийн тоолуурын баталгаажуулалт, түүний хяналтыг хийх	100%
26		Төсөл хэрэгжүүлэгч нь төслийн ус ашиглалт, хаягдал ус хаях зайлуулахтай холбоотой мэдээллийг усны нэгдсэн мэдээллийн системд бүртгүүлэх	100%
27	Химийн бодисууд, ШТМ зэрэг хор аюул бүхий бодис материалууд осол эрсдэл, хүний санамсар болгоомжгүй үйлдлийн улмаас асгарсан тохиолдолд усан орчныг бохирдуулах	Аадар бороо, шар усны үерийн ус зайлуулах суваг, шуудуу, далангийн технологийн дагуу мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэх, үерийн усаар бохирдол зөөгдөхөөс сэргийлэх.	100%
28		Төслийн талбайн хэмжээнд байрлах уст цэгүүд, цооногуудаас дээж авч тогтмол хяналт шинжилгээ хийлгэх, хүлцэх хэмжээнээс давсан тохиолдолд эх үүсвэр, шалтгааныг тодорхойлж бууруулах арга хэмжээг авах	100%
29	Бохир усны цэвэршүүлэлт стандарт шаардлагад нийцээгүй үед усан орчин бохирдох	Хаягдал ус цэвэрлэх байгууламжаас байгуулж, хаягдал бохир усны найрлагыг MNS4943:2015 стандартад заасан шаардлагад нийцүүлж цэвэрлэх, саарал усыг дахин ашиглах	100%
30		Хаягдал дамжуулах хоолой, ажилчдын бохир ус цэвэрлэх байгууламж, химийн бодисын агуулахын бүрэн бүтэн байдлыг хянах, хуваарийн дагуу үзлэг шалгалт хийх	100%
31		Хаягдал усны тоо хэмжээ, найрлагад хяналт тавьж, шинжилгээ хийлгэх	100%
32	Төслийн үйл ажиллагаагаар 1,626.7 га талбай эвдрэлд өртөж, шимт хөрсийг хуулснаар ургамлан нөмрөг устах	Аливаа газар хөндөлт бүрийн өмнө тухайн талбайн ургамлан нөмрөгийн суурь мэдээллийг цуглуулж, нөхөн сэргээлтийн ажилд аль болох тухайн нутгийн ургамлын үрүүдийг ашиглаж, байгалийн бүлгэмдлийг дахин сэргээх арга хэмжээ авах.	100%
33		Уурхайн ерөнхий төлөвлөгөө, зураг төслийн дагуу гүйцэтгэх, төлөвлөлтийн бус газар хөндөхгүй байх.	100%
	Төслийн үйл ажиллагааны үед үүсэх тоосжилтын нөлөөгөөр тухайн хэсгийн ургамлуудын	Уурхайн ажилчдад төсөлд тусгасан зам харгүйгээс бусад газраар машин техник хэрэгслээр явж ургамлан нөмрөг доройтуулахгүй байх талаар анхааруулга	

34	физиологийн хэвийн үйл ажиллагаа алдагдаж доройтох	сануулга өгөх, МУ-ын улаан ном, Бүс нутгийн болон олон улсын улаан дансанд бүртгэлтэй, олон улсын гэрээ, конвенцоор хамгаалагдсан ховор, нэн ховор ургамлын талаарх мэдээллийг нийт ажилтан, гэрээтүүд болон нутгийн иргэдэд мэдээлж, хамгааллын талаар сургалт, сурталчилгаа хийж байх.	100%
35		Монгол улсын ерөнхийлөгчийн санаачилсан “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд Баянхонгор аймгийн БОАЖГ-тай хамтран ажиллаж, төслийн хугацаанд аймгийн урт хугацааны төлөвлөлттэй уялдуулах.	100%
36	Уурхайлалд өртөх талбайн хэмжээгээр биологийн олон янз байдлын амьдрах орчин доройтох, амьдрах орчноосоо дайжих	Зуд болон ган гачигтай үед зэрлэг ан амьтдад өвс, тэжээл, хужир, мөс тавьж өгөх зэргээр ан амьтдыг хамгаалах биотехникийн арга хэмжээ авах	100%
37		Ажилчдын хууль бус ан агнуур хийх, амьтны үр зулзага, үүр өндгийг сүйтгэх зэрэг зөрчлийг гаргуулахгүй байхад хяналт тавих, сургалт явуулах, ан амьтан агнасан тохиолдолд хариуцлага тооцох механизмыг бүрдүүлэх.	100%
38		Амьтдын идэш тэжээл эрж хайх, нүүдэллэх зам харгуй, нүх оромжийн ойролцоо анхааруулсан тэмдгүүд байрлуулах	100%
39		Төслийн талбай болон түүний ойр орчимд зэрлэг амьтдын зүйл, нягтшилыг үнэлэх зорилгоор автомат камер суурилуулах, зэрлэг амьтны тархац, нөөцийг үнэлэх зорилгоор шугаман замналын судалгаа хийх, шувуудын судалгаа, махчин шувуудын үүрний байршлыг тогтоох зэргээр хяналт мониторингийн ажлыг гүйцэтгэх	20%
40	Дотоод болон гадаад тээврийн зам нь зэрлэг амьтдын амьдрах орчныг доройтуулах, хуваагдал үүсгэх	Уурхайн ажилчдад тогтоосон зам харгүйгээс бусад газраар машин техник хэрэгслээр явж ойр орчмын амьтдыг үргэхгүй байх талаар сануулга өгөх, ан амьтны талаарх мэдээллийг нийт ажилтанд мэдээлж, сургалт, сурталчилгаа хийх, уурхайн бүсэд зэрлэг амьтан нэвтэрсэн тохиолдолд хариуцах албанд хэрхэн мэдэгдэх журамтай байх	100%

БҮЛЭГ 3. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хүснэгт 6. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Биелэлт	Зураг, тайлбар
1	2	3	4	5
Агаар орчин				
1	Барилгын ажлын газар шорооны ажлын үед тоосжилт үүсэх	Барилгын ажлын үед тоосжилт үүсэх газар шорооны ажлын үед усалгаа хийх	Төслийн талбайд усалгаанд WT30, WT40 парк дугаартай машинууд өдөрт 12 рейсийн бүтээлтэй уурхайн дотоод зам, технолгийн зам, отвол, кемп нүүрсний склад, зам талбай, ул талбайг зэргийн өдөр бүр 3 машин тогтмол усалгаа хийж байна.	*Усалгаа , усалгааны бүртгэл* 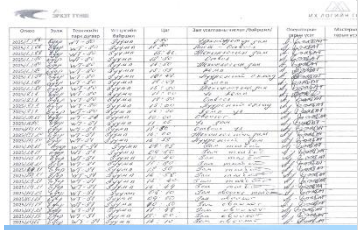
		Барилгын ажилд ашиглах элс, хайрга, цемент гэх мэт	Барилгын материалыг битүү орчинд хадгалж, шаардлагатай тохиолдолд хучиж тоосжилт үүсэхээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулахаар	

2		материалыг битүү орчинд хадгалах эсвэл хучиж тоосжилт үүсэхээс сэргийлэх	төлөвлөн ажиллаж байна. Одоогийн байдлаар төслийн талбай дээр барилгын материал их хэмжээгээр буугаагүй байна. Үлдэгдэл барилгын материалыг хучиж тоосжилт үүсэхээс урьдчилан сэргийлээд байна.	*Бараа материал түр хадгалах байр, барилганы материалыг хучсан байдал*
3	Уурхайн олборлолтын үйл ажиллагаанаа агаарт тоосжилт үүсэх	Уурхайн олборлолтын үед зохиомол мананжуулагч, бодис ашиглан усалгаа хийх	Уурхайн олборлолтын үед дотоод замд зохиомол мананжуулагч, бодис ашиглах талаар судлаж үнийг судалгааг авч ажиллаж байна. 2026 онд хэрэгжүүлэхээр төлөвлөн ажиллаж байна.	F13S урвалжийг ашиглахаас өмнө F13S урвалжийг ашигласны дараа *Тоос дарах бодисын судалгаа*

4	Уурхайн дотоод тээврийн замаас тоосжилт үүсэх	Уурхайн дотоод тээврийн замын тогтмол маршрутыг төлөвлөж, шаардлагагүй олон салаа зам гаргахгүй байх	Уурхайн дотоод тээврийн замын тогтмол маршрутыг батлуулж төлөвлөсөн маршрутын замаар тээвэрлэлт хийгдэж байна. Мөн бүх тээврийн хэрэгслийн оператор, ажилчдад анхааруулж сургалт орсон.	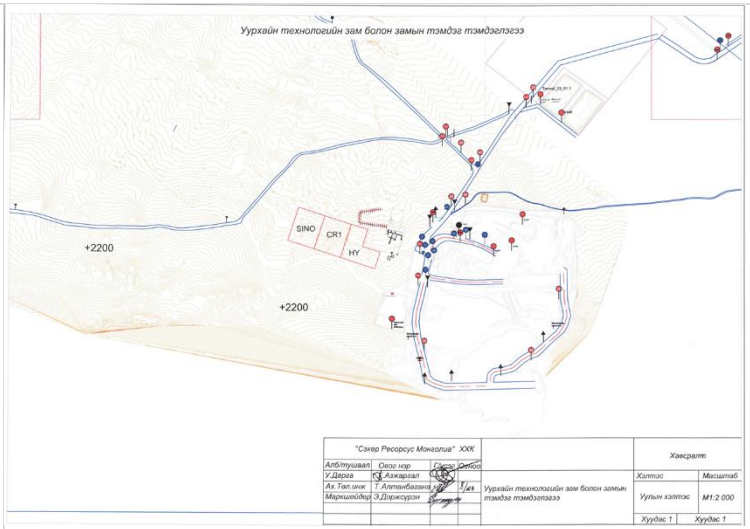 *Уурхайн батлагдсан дотоод маршрут*

5	Уурхайн дотоод тээврийн замаас тоосжилт үүсэх	Засаж сайжруулсан замаас өөр зам гаргахгүйн тулд MNS4597:2014. Авто замын тэмдэг. Техникийн ерөнхий шаардлагын дагуу тэмдэгжүүлэх, ухуулах самбар байршуулах ба бүрэн бүтэн байдлыг ханган ажиллах.	Авто замын тэмдэг. Техникийн ерөнхий шаардлага MNS4597:2014 дээрх Монгол улсын стандартын дагуу Авто замын тэмдэг тэмдэглэгээг байршуулж, хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тэмдгийн бүрэн бүтэн байдлыг ханган ажиллаж байна.	*Тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулж буй*
6		Уурхайн дотоод тээврийн зам дагуу ачаатай үед 25-30км/цаг, хоосон үед 35-40км/цагийн хурдны хязгаарлалтыг хийн, хяналтыг тавих	Уурхайн дотоод тээврийн зам дагуу ачаатай үед 25-30 км/цаг, хоосон үед 35-40 км/цагийн хурдны хязгаарлалтыг хийн, хурд хэмжих Bushnell багаж ашиглан өдөр бүр тогтмол хяналт хийж ажиллаж байна. Зөрчил 3 удаа гаргасан жолоочид уурхайд тээврийн хэрэгсэл эрхийг хасах, ноцтой зөрчил гаргасан бол төслийн талбайд тээврийн хэрэгсэл жолоодох эрхийг хасах арга хэмжээ авч ажиллаж байна.	СЭКЕРРЕСОРСУС МОНГОЛИА ЗАМЫН ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ЖУРАМ Баталсан огноо: Ерөнхий захирлын 2024 оны 05 дугаар сарын 15-ны өдрийн А/58 тоот тушаалын 3.3-р Хавсралт Утга | Албан тушаал | Овог нэр | Гарын үсэг Баталсан | Гүйцэтгэх захирал | Жозеф Кейт Борковски Хянасан | Уурхайн дарга | Б.Баасандорж Хянасан | Уурхайн дарга | Д.Аажаргал Боловсруулсан | ХАБЭА, БОнны хэлтсийн ерөнхий менежер | Э.Батцэрэн Улаанбаатар хот 2024 СРМ-КЭ-ЖӨЗ-Х01 Хуудас 1 / 18 *Замын хөдөлгөөний журам, хурдны хэмжилт хийж буй*

7		Уурхайн дотоод шороон замаас үүсэх тоосжилтыг бууруулах зорилгоор засвар арчилгааны тогтсон хуваарийг гаргаж, хуваарийн дагуу замыг засаж сайжруулах, нягтаршуулах	Хотгор чулуун нүүрсний ордын 2025 оны 4 дүгээр улирлын зам арчилгаа усалгааны хуваарь гарган уурхайн дотоод шороон замаас үүсэх тоосжилтыг бууруулах зорилгоор засвар арчилгааны тогтсон хуваарийг гаргаж, хуваарийн дагуу гэрээт компаниуд зам арчилгаа болон усалгааг тогтмол хийж байна.	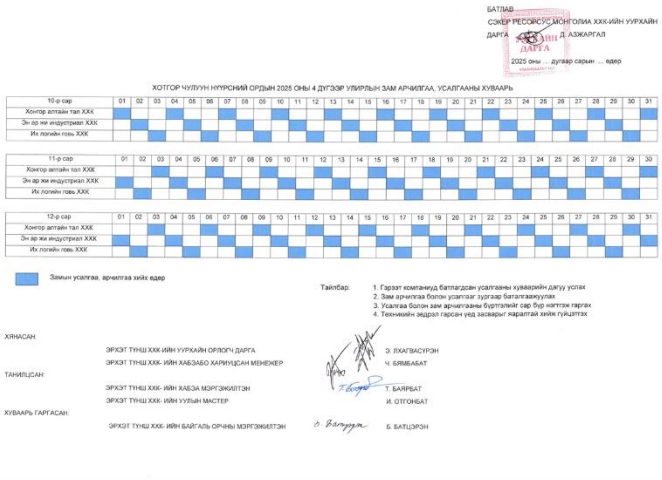 *Замын засвар арчилгааны хуваарь*
8		Уурхайн дотоод тээврийн замд бороожуулагч болон бодис ашиглан усалгааг хийх	Төслийн талбайд усалгаанд WT30, WT40 парк дугаартай машинууд өдөрт 12 рейсийн бүтээлтэй уурхайн дотоод зам, технолгийн зам, отвол, кемп нүүрсний склад, зам талбай, ул талбайг зэргийн өдөр бүр 3 машин тогтмол усалгаа хийж байна.	 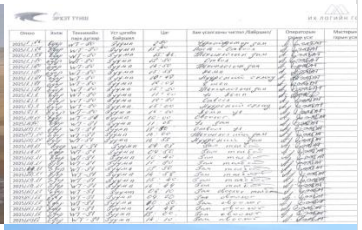 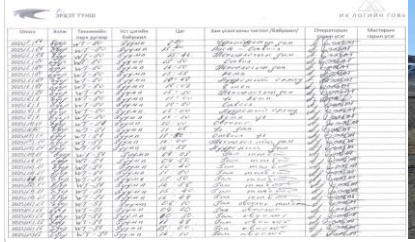 *Усалгаа, усалгааны бүртгэл*

9	Тээврийн хэрэгслийн түлшний шаталтаас агаар бохирдуулагч хийнүүд ялгарах	Тээврийн хэрэгслүүдийн хөдөлгүүрийн яндангаас орчны агаарт бий болгох бохирдлыг багасгах үүднээс үзлэг, засвар үйлчилгээг тогтмол хуваарийн дагуу хийж байх, утаа их ялгаруулдаг болон ашиглалтын хугацаа хэтэрсэн агаарын чанарт сөрөг нөлөө үзүүлэх машин, техникийг ашиглахгүй байх	Тээврийн хэрэгслүүдийн хөдөлгүүрийн яндангаас орчны агаарт бий болгох бохирдлыг багасгах үүднээс үзлэг, засвар үйлчилгээг тогтмол хуваарийн дагуу хийж гүйцэтгэж байгаа бөгөөд төслийн талбайд ашиглагдаж буй 36 техник, тээврийн хэрэгслийг үзлэг оношилгоонд тогтмол хамруулан, өдөр тутамд техникийн үзлэгийн хуудсаар хяналт хийж ажиллаж байна.	 *Тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээ, агаар бохирдуулагчийн төлбөр төлсөн байдал*
10	Дизель генераторын түлшний шаталтаас агаар бохирдуулагч хийнүүд ялгарах	Дизель генераторааас ялгарах хорт хийг шүүх шүүлтүүр суурилуулах, шүүлтүүрийг заасан хугацаанд тогтмол солих	Уурхайн хэмжээнд нийт 3 дизель генератор ажиллаж түүний сервис үйлчилгээг 600 мото цаг буюу 25 хоногт 1 удаа хийж техникийн үзлэг, үйлчилгээний тэмдэглэлийг хөтөлж байна. Дизель генераторааас ялгарах хорт хийг шүүх шүүлтүүрийг тогтмол сольж байна.	

11	Усан халаалтын уурын зуухнаас агаар бохирдуулагч хийнүүд ялгарах	Усан халаалтын уурын зуухнаас ялгарах хорт хийг шүүх хүхэргүйжүүлэх шүүлтүүр суурилуулах, шүүлтүүрийг заасан хугацаанд тогтмол солих	Одоогоор усан халаалтын уурын зуух буюу цахилгаан станцын ажил бүрэн хийгдээгүй байгаа тул ирэх оны БОМТ төлөвлөгөөнд оруулахаар төлөвлөн ажиллаж байна.	
12	Шатахууны ууршилтаас NMVOC буюу метан биш дэгдэмхий органик бохирдуулагч бодис ялгарч болзошгүй	ШТМ-ын агуулахын орчимд анхааруулах болон таниулах тэмдгийг байршуулах, агуулахын ажилчид шатахуун түгээх станцад хуваарь гарган үзлэг хийх, дутагдал илэрсэн тохиолдолд засах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх	ШТМ-ын агуулахын орчимд ХАБЭАБО хэлтсийн ажилчид шатахуун түгээх станцад хуваарь гарган үзлэг хийж, дутагдал илэрсэн тохиолдолд залруулах арга хэмжээг авч ажиллаж байна.	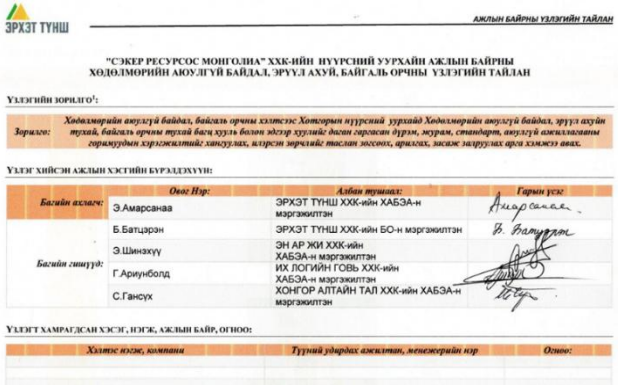 ЭРХЭТ ТҮНШ АЖЛЫН БАЙРНЫ ҮЗЛЭГИЙН ТАЙЛАН "СЭКЕР РЕСУРСОС МОНГОЛИА" ХХК-ИЙН НҮҮРСНИЙ УУРХАЙН АЖЛЫН БАЙРНЫ ХӨДӨЛМӨРИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ, ЭРҮҮЛ АХУЙ, БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ҮЗЛЭГИЙН ТАЙЛАН ҮЗЛЭГИЙН ЗОРИЛГО[1]: Зорилго: Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, байгаль орчны хэлтсүүс Хотгорын нүүрсний уурхайд Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай, байгаль орчны тухай багц хууль болон эдгээр хуулийг дагах гарсан дүрэм, журам, стандарт, аюулгүй ажиллагааны горимуудын хэрэгжилтийг хянуулах, илэрсэн зөрчлийг таслан зогсоох, арилгах, засаж залруулах арга хэмжээ авах. ҮЗЛЭГ ХИЙСЭН АЖЛЫН ХЭСТИЙН БҮРЭЛДЭХҮҮН: Багийн ахлагч: Овог Нэр: Э.Амарсанаа; Албан тушаал: ЭРХЭТ ТҮНШ ХХК-ийн ХАБЭА-н мэргэжилтэн; Гарын үсэг: Багийн гишүүд: Б.Батцэрэн, ЭРХЭТ ТҮНШ ХХК-ийн БО-н мэргэжилтэн; Э.Шинэхүү, ЭН АР ЖИ ХХК-ийн ХАБЭА-н мэргэжилтэн; Г.Ариунболд, ИХ ЛОГИЙН ГОВЬ ХХК-ийн ХАБЭА-н мэргэжилтэн; С.Гансүх, ХОНГОР АЛТАЙН ТАЛ ХХК-ийн ХАБЭА-н мэргэжилтэн ҮЗЛЭГТ ХАМРАГДСАН ХЭСЭГ, НЭГЖ, АЖЛЫН БАЙР, ОГНОО: Хэлтэс нэгж, компани; Түүний удирдах ажилтан, менежерийн нэр; Огноо: *Шатах тослох материал асгаралтын эсрэг арга хэмжээ, таних тэмдэг, үзлэгийн тайлан*

13	Нүүрс хуурай баяжуулах үйлдвэрийн тоосжилт	Нүүрс хуурай баяжуулах үйлдвэрийн тоос баригчийн хэвийн ажиллагааг хангаж, үйлдвэрлэгчийн заасан хугацаанд засвар үйлчилгээг хийх	Нүүрс баяжуулах үйлдвэр суурийн ажил эхэлсэн. 2026 онд хэрэгжүүлнэ.	
14	Нүүрсний агаартай харьцах, хүчилтөрөгчтэй удаан хугацаанд исэлдэх, дулаан хуримтлагдсаны дүнд өөрөө шатах	Агаарын найрлага дахь CO, CO_2, CH_4, хүчилтөрөгчийн түвшинг тогтмол хэмжих. CO ихсэх нь өөрөө шаталтын анхны шинж тэмдэг гарч буй эсэхийг хянахын тулд овоолго, агуулахад термометр, дулааны мэдрэгч суурилуулж хяналт тавих.	Нүүрсний овоолго термометр болон дулаан мэдрэгч байршуулсан бөгөөд хяналтыг зөөврийн багаж ашиглан өөрчлөлт гарсан тухай бүрт уулын мастерт мэдэгдэн арга хэмжээ авч ажиллаж байна.	 *Агаарын найрлага дахь CO2 хэмжилтийг зөөврийн багажаар хэмжиж гарсан үр дүнг бүртгэн ажиллаж байна.*

Хөрсөн бүрхэвч, газрын гадарга				
15		Олборлолт болон бусад үйл ажиллагаа явагдах талбайн шимт хөрсийг зохистой зузаанаар хуулж тусад нь хадгалах	Шимт хөрсийг тухайн ордыг ашиглах ТЭЗҮ, байгаль орчинд нөлөөлөх БОНХҮ-ийн тайланд тусгаснаар тухайн жилийн уулын ажлын төлөвлөгөөнд тусгаж, бусад газар шорооны ажлын үед холбогдох төсөл баримт бичигт зааснаар хуулж тарааж, шууж, шимт хөрсний овоолгын байршил, хэлбэр хэмжээ нь түүний хамгийн сайн хадгалагдах нөхцөлийг хангасан талбайд 5 м-ийн өндөртэйгөөр хадгалж байна.	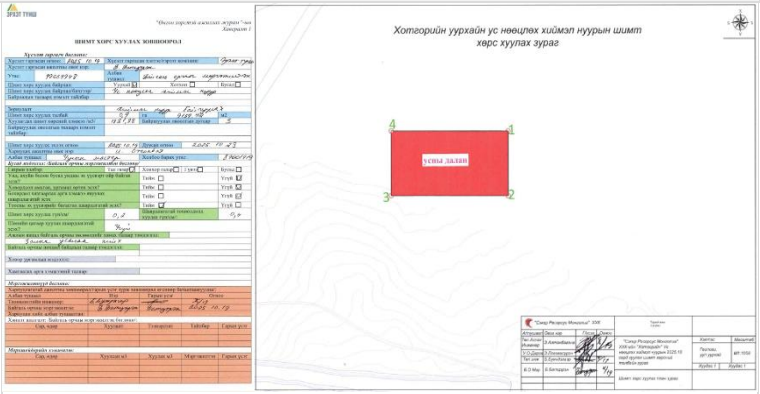 *Шимт хөрс хуулах зөвшөөрөл, ажлын зураг*
16	Төслийн үйл ажиллагаагаар 3,738.7 мян.м^3 шимт хөрс хуулна.	Шимт хөрсний хуулалт, хадгалалт, овоолгыг MNS 5916:2008 стандартын дагуу хуулж, хадгалах ба удаан хадгалсан хөрс сийрэгжих тул хөрсний овоолгуудын дээд болон хажуу гадаргууг хэлбэржүүлэлт хийж, олон наст өвслөг ургамал тарьж, шимт хөрсийг салхинд хийсэн, усанд урсах, бохирдох зэргээс хамгаалах	Шимт хөрсний хуулалтыг “Шимт хөрс хуулах зөвшөөрөл”-ийн дагуу маркшрейдерийн бэлдсэн талбайд байгаль орчны мэргэжилтэн очиж ургамлын бичиглэл хийсний дараа хуулах зохих зузааныг заасны дагуу хийгддэг. Технологийн зам хуулалтын шимт хөрс-11,163м^3 уулын ажлаас гарсан шимт хөрсний 12,433м^3 Шимт хөрсний овоолгын хажуу налуу, дээд хэсгийг хэлбэржүүлэн таана хөмүүл, зээргэнэ, тэсэг, боролзой гэх нутгийн ургамал, царгас олон наст ургамлын үр цацсан.	

17		Хөрсний овоолгуудын ойр орчимд тэмдэг тэмдэглэгээг хийх	Хөрсний овоолгуудыг буулгасан хугацаанаас хамааран овоолго тус бүрээр тэмдэг тэмдэглэгээг хийж хадгалж байна.	*Шимт хөрсний тэмдэг тэмдэглэгээ*
18		Хөрсний овоолгуудын талбайн хэмжээ, байршил зэргийг тусган бүртгэл хөтлөх.	2025 онд нийт 500мян.м^3 Хөрсний овоолгийн төлөвлөлтийн зургийг овоолгын байршил, бүртгэл зэргийг хөтлөн бүртгэлийг хийж ажилласан.	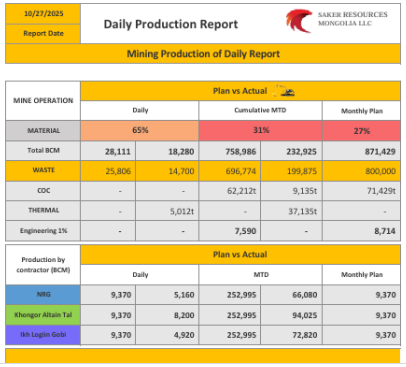 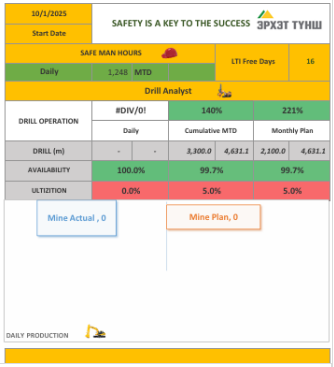

10/27/2025 | Report Date | Daily Production Report | SAKER RESOURCES MONGOLIA LLC

Mining Production of Daily Report

MINE OPERATION	Plan vs Actual				
	Daily		Cumulative MTD		Monthly Plan
MATERIAL	65%		31%		27%
Total BCM	28,111	18,280	758,986	232,925	871,429
WASTE	25,806	14,700	696,774	199,875	800,000
COC	-	-	62,212t	9,135t	71,429t
THERMAL	-	5,012t	-	37,135t	-
Engineering 1%	-	-	7,590	-	8,714

Production by contractor (BCM)	Plan vs Actual				
	Daily		MTD		Monthly Plan
NRG	9,370	5,160	252,995	66,080	9,370
Khongor Altain Tal	9,370	8,200	252,995	94,025	9,370
Ikh Loglin Gobi	9,370	4,920	252,995	72,820	9,370

10/1/2025 | Start Date | SAFETY IS A KEY TO THE SUCCESS ЭРХЭТ ТҮНШ

SAFE MAN HOURS			LTI Free Days	16
Daily	1,248	MTD		

Drill Analyst

DRILL OPERATION	#DIV/0!		140%		221%	
	Daily		Cumulative MTD		Monthly Plan	
DRILL (m)	-	-	*3,300.0*	*4,631.1*	*2,100.0*	*4,631.1*
AVAILABILITY	100.0%		99.7%		99.7%	
ULTIZITION	0.0%		5.0%		5.0%	

Mine Actual , 0 | Mine Plan, 0

DAILY PRODUCTION

19	Төсөл үйл ажиллагааны улмаас нийт 1,626.7 га талбай эвдрэлд өртөнө.	Хотгорын чулуун нүүрсний ордыг ил аргаар ашиглах төслийн хэмжээнд эвдрэлд өртөх 1,626.7 га талбайг байгалийн бүтэц онцлогт нь нийцүүлэн техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлтийг хийх.	2026 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгах, хийгдэхээр төлөвлөсөн.	
20		Эзэмшлийн болон өмчлөлийн газрын 10 хувиас доошгүй талбайд зохих журмын дагуу мод тарьж, зүлэгжүүлэх	Хотгорын уурхайн ажилчдын кэмпийн хашааг тойруулан нийт 0.6 га талбайд мод тарьж, зүлэгжүүлсэн.	*Мод тарьж, зүлэгжүүлсэн байдал*

21	Хүнд машин механизм, машин техникийн аюулгүй ажиллагаа алдагдах, осол эрсдэл болох хүний санамсар болгоомжгүй үйлдлийн улмаас ШТМ асгарч, улмаар хөрсөн бүрхэвч бохирдож болзошгүй.	Машин техник, тоног төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээ, тээвэрлэлтийн үед шатах тослох материал асгарахаас урьдчилан сэргийлэх, хяналт тавих, асгаралт болсон тохиолдолд авах арга хэмжээний дотоод журмыг боловсруулах	Уурхайд ашиглагдаж буй Машин техник, тоног төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээ, тээвэрлэлтийн үед шатах тослох материал асгарахаас урьдчилан сэргийлэх, хяналт тавих, асгаралт үүсэхээс сэргийлэн ажлын байрны үзлэг 14 хоногт 1 удаа хийгдэж байгаа бөгөөд хариу арга хэмжээг тогтмол авч, бүх техникийн үзлэгийн хуудсыг өдөр бүр аван ажиллаж байна.	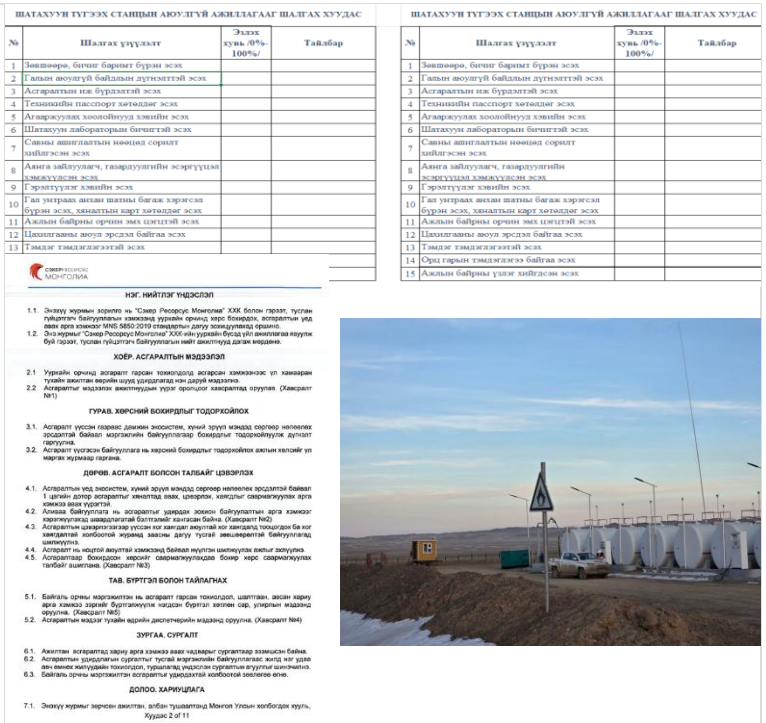 *ШТСшалгах хуудас, Асгаралтын журам*
22		Асгаралтын үед шуурхай арга хэмжээ авах, асгаралтын иж бүрдлийг уурхайн бүсэд асгаралт гарч болзошгүй газруудад байрлуулах	Уурхайн бүсэд асгаралт гарч болзошгүй засварын шоп, ШТС зэрэг газруудад асгаралтын иш бүрдлийг байршуулсан.	 *Асгаралтын эсрэг иж бүрдлийг байршуулсан*

23		Шатахуун түгээх станц, агуулахыг байнгын хяналтад байлгаж, гэмтэл гарсан тохиолдолд түргэн шуурхай засварлах ба хяналтын бүртгэл хөтөлж, тогтмол үзлэг хийх.	Уурхайн шатахуун түгээх станц, агуулахад тогтмол ажлын байрны үзлэг хийж гэмтэл гарсан тохиолдолд түргэн шуурхай арга хэмжээ авч ажиллаж байна.	*Ажлын байрны үзлэгийн хуудас. Асгаралтын журам*
24	Химийн бодисын асгаралт, алдагдал үүссэн тохиолдолд хөрсөн бүрхэвч бохирдож болзошгүй.	Химийн бодис материалыг холбогдох журам болон хор аюулын лавлах мэдээлэлд заасны дагуу тээвэрлэлт, хадгалалтын нөхцөлийг нарийн баримтлан ажиллах	2024 оны 07 сарын 29 өдөр Сэкер ресорус ХХК-ний агуулахын байршлыг тогтоох захирамжын дагуу 50000 м.кв газрыг кадастр оруурсан. Мөн тэсрэх бодисын агуулахыг хадгалалтын нөхцөлийг бүрдүүлж улсын комисс ажиллан хүлээн авсан. .	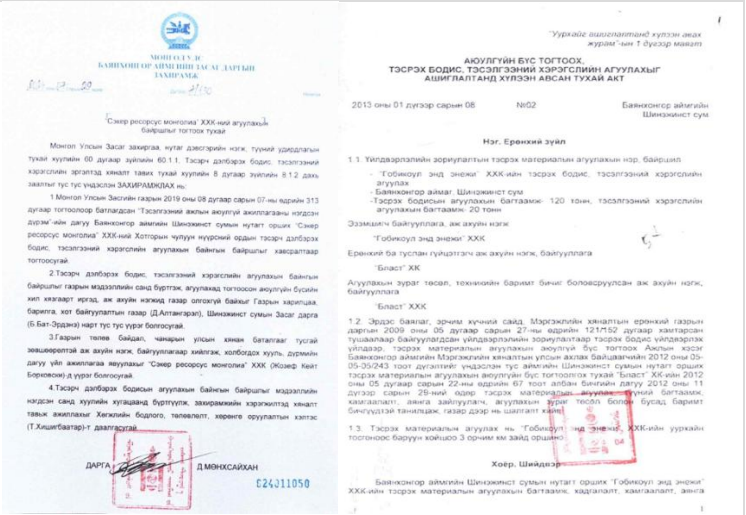 *Засаг даргын захирамж, агуулахын барилгын акт*

25	Хог хаягдлыг стандарт шаардлага хангаагүй нөхцөлд хадгалсан тохиолдолд ойр орчмын хөрсөн бүрхэвч бохирдож болзошгүй.	Зориулалтын бус талбайд хог хаягдал хаяж хөрс бохирдуулахаас урьдчилан сэргийлэх, хог хаягдлын дотоод журмыг боловсруулан ажиллах. Энгийн ба аюултай хог хаягдлыг зохих журмын дагуу эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгаж, хадгалан, хог хаягдлыг тогтмол эрх бүхий байгууллагаар ачиж тээвэрлүүлэх.	Төслийн талбайд хог хаягдлын дотоод журмыг боловсруулан, Энгийн ба аюултай хог хаягдлыг зохих журмын дагуу эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгаж, хадгалан, хог хаягдлыг 2025 оны 09 сарын 30 өдөр ХБ-25/185 тоот химийн хортой болон авултай бодисын хаягдал тээвэрлэх, устгах ажил гүйцэтгэх гэрээг “Элемент” ХХК, энгийн хог хаягдал цуглуулах, хадгалах, тээвэрлэх, хүлээлгэн өгөх, үоориулалтын цэгт хүргэх гэрээг 2025 оны 10 сарын 27-ны хийсэн байна.	*Хог хаягдлын журам, хогын сав*
			Усан орчин	
26	Ил уурхайн олборлолтын улмаас ил уурхай 1-т 45 л/с, ил уурхай 3 т 1 л/с усны шүүрэлт үүснэ.	Уурхайн талбайн бүс нутагт газрын доорх усны хайгуул, судалгааны ажлыг усны эрх бүхий мэргэжлийн байгууллагаар гүйцэтгүүлж Усны нөөцийн зөвлөлөөр хэлэлцүүлж, батлуулах.	Газрын доорх гүний усны хайгуул судалгааг Чандмань эко төгөл ХХК-аар 2024 онд хийлгсэн. Шинэжинст бассейнд 2024 онд хийгдсэн Гидрогеологийн хайгуулын цогц ажлаар ажиглалтын гүний 13 цооног, бага болон дунд гүнтэй 9 цооног, туршилтын 7 цооног өрөмдөж, тоноглосон. Мөн кэмпийн усан хангамжид зориулан нэмэлтээр 1 цооног өрөмдөж, тоноглосон. Туршилтын бүх цооногуудад уст давхаргын туршилт явуулж, уст	

			давхаргуудын үзүүлэлтүүдийг тодорхойлсон.	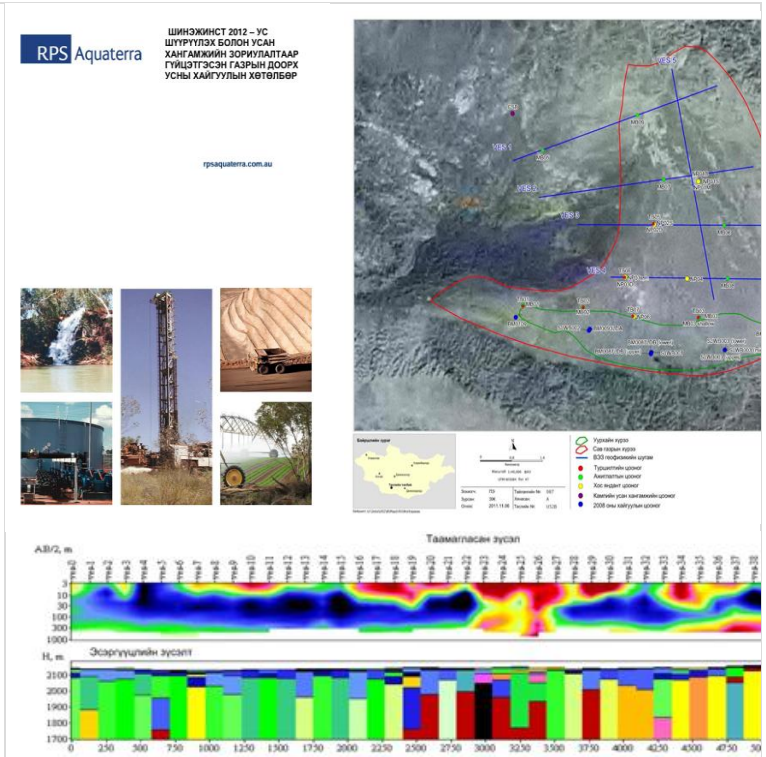 *Газрын доорх усан хангамжийн судалгааны ажил*

27	Төслийн үйл ажиллагааны хүрээнд 79.55 л/с ус ашиглана.	Ашиглах усны хэмжээгээр ус ашиглах гэрээ байгуулан, ус ашиглах болон хаягдал усны дүгнэлтийг жил бүр гаргуулан ажиллах.	Усны боломжит нөөцийн дүгнэлтийг үндэслэн ус ашиглах гэрээг Алтайн өвөр говийн сав газрын захиргааны даргын тушаал гаргуулан ус ашиглах гэрээг байгуулан ажиллаж байна.	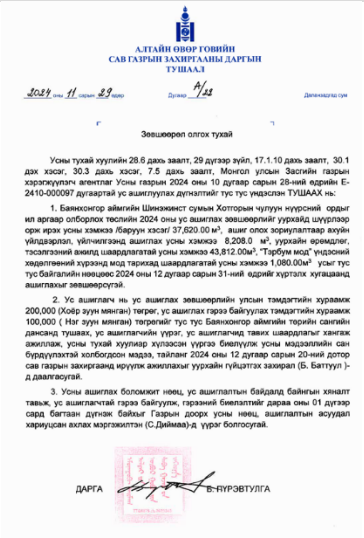 АЛТАЙН ӨВӨР ГОВИЙН САВ ГАЗРЫН ЗАХИРГААНЫ ДАРГЫН ТУШААЛ 2024 оны 11 сарын 29 өдөр Дугаар 4/23 Даланзадгад сум Зөвшөөрөл олгох тухай Усны тухай хуулийн 28.6 дахь заалт, 29 дүгээр зүйл, 17.1.10 дахь заалт, 30.1 дах хэсэг, 30.3 дахь хэсэг, 7.5 дахь заалт, Монгол улсын Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Усны газрын 2024 оны 10 дугаар сарын 28-ний өдрийн Е-2410-000097 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлтийг тус гуч ундэслэн ТУШААХ нь: 1. Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын Хотгорын чулуун нүүрсний ордыг ил аргаар олборлох төслийн 2024 оны ус ашиглах зөвшөөрлийг уурхайд шүүрлээр орж ирэх усны хэмжээ /Баруун хэсэг/ 37,620.00 м³, ашиг олох зорилгатаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ 8,208.0 м³, уурхайн өрөмдлөг, тэсэлгээний ажилд шаардлагатай усны хэмжээ 43,812.00м³, "Гэрбүм мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд мод тарихад шаардлагатай усны хэмжээ 1,080.00м³ усыг тус байгалийн нөөцөөс 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийг хүртэлх хугацаанд ашиглахыг зөвшөөрсүгэй. 2. Ус ашиглагч нь ус ашиглах зөвшөөрлийн улсын тамдаттийн хураамж 200,000 (Хоёр зуун мянган) төгрөг, ус ашиглах гэрээ байгуулах тамдаттийн хураамж 100,000 (Нэг зуун мянган) төгрөгийг тус тус Баянхонгор аймгийн төрийн сангийн дансанд тушаах, ус ашиглагчийн үүрэг, ус ашиглагчид тавих шаардлагыг хангаж ажиллаж, усны тухай хуулиар хүлээсэн үүрэг биелүүлж усны мэдээллийн сан бүрдүүлэхтэй холбогдсон мэдээ, тайланг 2024 оны 12 дугаар сарын 20-ний дотор сав газрын захиргаанд ирүүлж ажиллахыг уурхайн гүйцэтгэх захирал (Б. Баттуул)-д даалгаасугай. 3. Усны ашиглах боломжит нөөц ус ашиглалтын байдалд байнгын хяналт тавьж, ус ашиглагчтай гэрээ байгуулж, гэрээний биелэлтийг дараа оны 01 дүгээр сард багтаан дүгнэж байхыг Газрын доорх усны нөөц, ашиглалтын асуудал хариуцсан ахлах мэргэжилтэн (С.Диймана)-д үүрэг болгосугай. ДАРГА Б.ПҮРЭВТУЛГА БАТЛАВ. АЛТАЙН ӨВӨР ГОВИЙН САВ ГАЗРЫН ЗАХИРГААНЫ ДАРГА Б.ПҮРЭВТУЛГА БАТЛАВ. "СЭКЕР РЕСОРСУС МОНГОЛИА" ХХК-ИЙН ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ Б.БАТТУУЛ УС АШИГЛАХ ГЭРЭЭ 2024 оны 11 сарын 29-нө өдөр Дугаар 24/12 Даланзадгад хот Нэг. Ерөнхий зүйл Усны тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.4, 28.6, 28.7, 29- дүгээр зүйлийн 29.1-д заасны дагуу Монгол Улсын Засгийн Газрын Хэрэгжүүлэгч Агентлаг Усны газрын 2024 оны 11 дугаар сарын 07-ны өдрийн Е-2408-000058 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлт, Алтайн өвөр говийн сав газрын захиргааны 2024 оны 11 дүгээр сарын 29-ний өдрийн А/22 дугаартай ус ашиглах зөвшөөрлийг үндэслэн: Нэг талаас: Ус ашиглуулагчийг төлөөлж: "АЛТАЙН ӨВӨР ГОВИЙН САВ ГАЗРЫН ЗАХИРГАА"-ны Газрын доорх усны нөөц, ашиглалтын асуудал хариуцсан ахлах мэргэжилтэн С.Дийнма, Нөгөө талаас: Ус ашиглагчийг төлөөлж, Улаанбаатар хот, Хан-Уул дүүрэг, 15-р хороо, Махатма гандиг гудамж, Фортум төвийн 5-р давхар 9011909751 тоот утаснд бүртгэлтэй дугаар, 2862468 регистрийн дугаартай, delgergargal@xmongolia.mn, утас: 11330828 , 99918876 " Сэкер ресорсус монголиа" ХХК-ийн Байгаль орчны мэргэжилтэн Ч. Дэлгэржаргал нар ус ашиглах талаар тохиролцон энэхүү гэрээг 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ыг дуусгах энэхүү гэрээг байгуулав. Хоёр. Гэрээний гол нөхцөл 2.1. Ус ашиглах хэмжээлэл: - Уурхайд шүүрлээр орж ирэх усны хэмжээ / Баруун хэсэг/ - Уурхайн өрөмдлөг, тэсэлгээний ажилд шаардлагатай усны хэмжээ - "Гэрбүм мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд тарих модны хэмжээ - Ашиг олох зорилгатаар ахуйн үйлдвэрлэл , үйлчилгээнд ашиглах 2.2. Ашиглах усны хэмжээ: 2.2.1 Уурхайн шүүрлээр орж ирэх усны хэмжээ /Баруун хэсэг/ -37,620.00м³ 2.2.2 Уурхайн өрөмдлөг, тэсэлгээний ажилд шаардлагатай усны хэмжээ-43,8142.00м³ 2.2.3 "Гэрбүм мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд тарих модны хэмжээ-1,080.00м³ 2.2.4 Ашиг олох зорилгатаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах -8,208.00 м³ 2.3. Усны чанар, найрлага: Үнэ ахуйд ашиглах усанаас улиран тутаж дэлэг авч цинжилгээ хийлгэн хаяну болон дүгнэлтийг гуулай бүр сав газрын захиргаанд ирүүлэх 2.4. Усны эх үүсвэр: Усны гаралт 2024 оны 67 дугаартай усны ашиглах боломжит нөөцийн дүгнэлтэд " Сэкер Ресорсус Монголиа" ХХК-хэрэгжүүлэх Хотгор чулуун нүүрсний ордыг ил аргаар ашиглах төслийг хэрэгжүүлэхэд шаардлагат 6,831.65м³/хон усны хэмжээнэг өөрийн эзэмшлийн
		Ус ашиглах гэрээ, боломжит нөөцийн дүгнэлтэд заасан ашиглах хэмжээнээс хэтрүүлэн ашиглахгүй байх тухай үйл ажиллагаандаа мөрдлөг болгох, усыг үр ашигтай, хэмнэлттэй байдлаар ашиглах зарчим боловсруулж даган мөрдөж ажиллах.	Хотгорын уурхайн эргэн тойронд гадаргын ус байхгүй учир унд ахуй, үйлдвэрлэлийн зориулалтаар зөвхөн газрын доорхи ус хэрэглэнэ. Унд ахуйд хэрэглэх усны хэмжээг уурхайд жил бүр ажиллах хүн бүр хоногт 150 л ус хэрэглэх ба 2025 оны 4-р улиралд 370 хүн ажиллах ба 92 хоног ус хэрэглэхээр тооцоход нийт 5,106 м3 ус унд ахуйд хэрэглэнэ. Зам талбайн тоосжилтыг дарахад 2025 оны 4-р улиралд 17,249 м3 ус (4492м х 30м х 2л/м2 х 2 удаа 32 хоног) хэрэглэхээр тооцож байна.	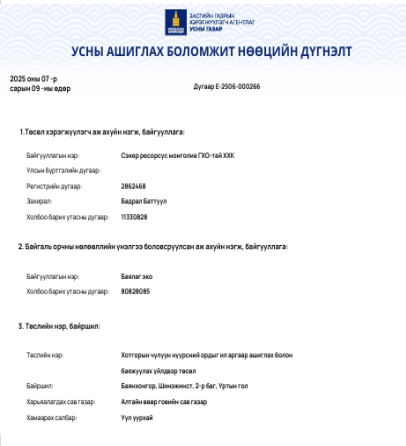 ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ УСНЫ ГАЗАР УСНЫ АШИГЛАХ БОЛОМЖИТ НӨӨЦИЙН ДҮГНЭЛТ 2025 оны 07 -р сарын 09 -ны өдөр Дугаар Е-2506-000266 1.Төсөл хэрэгжүүлэгч ах ахуйн нэгж, байгууллага: Байгууллагын нэр: Сэкер ресорсус монголиа ГҮО-тай ХХК Улсын бүртгэлийн дугаар: Регистрийн дугаар: 2862468 Захирал: Баярал Баттуул Холбоо барих утасны дугаар: 11330828 2. Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ боловсруулсан ах ахуйн нэгж, байгууллага: Байгууллагын нэр: Баклаг эко Холбоо барих утасны дугаар: 80828085 3. Төслийн нэр, байршил: Төслийн нэр: Хотгорын чулуун нүүрсний ордыг ил аргаар ашиглах болон баяжуулах үйлдвэр төсөл Байршил: Баянхонгор, Шинэжинст, 2-р баг, Уртын гол Хэрэгжүүлэгдэх сав газар: Алтайн өвөр говийн сав газар Хамаарах салбар: Үүл уурхай

Ус ашиглах зөвшөөрөл болон ус ашиглах гэрээ

Усны боломжит нөөцийн дүгнэлт, сургалт

29		Усны тухай хуулийн 30.1.4-д заасны дагуу ус авах цэг, газар доорх усны цооног, шугам хоолой бүрийг тоолууржуулах бөгөөд шугам хоолой бүрийн тоолуурын баталгаажуулалт, түүний хяналтыг хийх	Усны тухай хуулийн 30.1.4-д заасны дагуу ус авах цэг, газар доорх усны цооног, шугам хоолой бүрийг тоолууржуулсан бөгөөд шугам хоолой бүрийн тоолуурын баталгаажуулалтыг хийсэн.	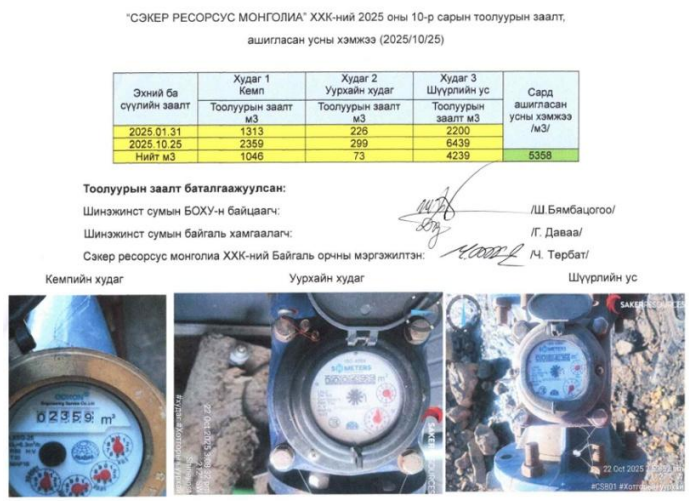 "СЭКЕР РЕСОРСУС МОНГОЛИА" ХХК-ний 2025 оны 10-р сарын тоолуурын заалт, ашигласан усны хэмжээ (2025/10/25) Эхний ба сүүлийн заалт: Худаг 1 Кемп — Тоолуурын заалт м3; Худаг 2 Уурхайн худаг — Тоолуурын заалт м3; Худаг 3 Шуурлийн ус — Тоолуурын заалт м3; Сард ашигласан усны хэмжээ /м3/ 2025.01.31: 1313 / 226 / 2200 2025.10.25: 2359 / 299 / 6439 Нийт м3: 1046 / 73 / 4239 / 5358 Тоолуурын заалт баталгаажуулсан: Шинэжинст сумын БОХУ-н байцаагч: /Ш.Бямбацогоо/ Шинэжинст сумын байгаль хамгаалагч: /Г. Даваа/ Сэкер ресорсус монголиа ХХК-ний Байгаль орчны мэргэжилтэн: /Ч. Төрбат/ Кемпийн худаг / Уурхайн худаг / Шуурлийн ус *Тоолуурын баталгаажуулалт*
30		Дэлхийн усны өдөрлөгөөр уурхайн хүрээнд усны хэрэглээг бууруулах, ариг гамтай ашиглах талаар уурхайн нийт ажилчдад сургалт зохион байгуулж, хэрэгжилтийг хянах.	Сэкер ресорсус монголиа ХХК-ний уурхайн даргын дэлхийн усны өдрийг тэмдэглэн өнгөрүүлэх арга хэмжээний удирдамжын дагуу 2025 оны 03 сарын 22-ны өдөр "Мөстөл, мөсөн голыг хамгаалах нь" уриан дор тэмдэглэн өнгөрүүлсэн.	СЭКЕР РЕСОРСУС МОНГОЛИА БАТЛАВ: "СЭКЕР РЕСОРСУС МОНГОЛИА" ХХК-ИЙН УУРХАЙН ДАРГА Б.БАЯСАНДОРЖ 2025 оны 03 сарын 22-ний өдөр "ДЭЛХИЙН УСНЫ ӨДӨР"-ИЙГ ТЭМДЭГЛЭН ӨНГӨРҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ УДИРДАМЖ Нэг: Зорилго Дэлхий нийтээрээ жил бүрийн 3 сарын 22-нд "Усны өдөр"-ийг тэмдэглэн өнгөрүүлэхэ уламжлалтай. Энэ жил "Мөстөл, мөсөн голыг хамгаалах нь" уриан дор тэмдэглэн өнгрүүлж байгаа бөгөөд мөстөл, мөсөн голууд дэлхийн усны эргэлт, цаг уур нөөц, экосистемийн тогтвортой байдлын түлхүүр бөгөөд. Гэвч уур амьсгалын өөрчлөлтөс шалтгаалан мөсөн голууд хүүрнийн жилүүдэд хурдацтай хайж байгаа тул үүнтэй сэргийлэх, урьчилан сэргийлэх, таниулах ёч хэлбогдолтой юм. ХОЁР: ХУГАЦАА, ХАМРАХ ХҮРЭЭ Усны өдрийг тохиодуулан зохион байгуулж буй арга хэмжээ 2025 оны 03-р сарын 22 -ний өдрийн 20:30 цаг тослийн тавбай дор үйл ажиллагаа явуулж буй аж ахуйн нэгжүүдийн бүх ажилтны хүрээд зохион байгуулна. ГУРАВ: ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА 1. "Усны хэрэгээ" сургалт 2. "Мөстөл, мөсөн голыг хамгаалах нь" сургалт 3. "Дэлхийн усны өдөр" сэдэв "Аюулт Хаягдал Аюулт" /АХА/ тэмцээн 4. Гарын бэлэг гардуулах. ДӨРӨВ: ШАГНАЛ, УРАМШУУЛАЛ АХА тэмцээний эхний 3 байрыг шалгаруулна. 1-р байр Өргөмжлөл, гарын бэлэг 2-р байр Өргөмжлөл, гарын бэлэг 3-р байр Өргөмжлөл, гарын бэлэг ХЯНАСАН: ХАБЭЭ ХАРИУЦСАН МЕНЕЖЕР Ч.БЯМБАБАТ БОЛОВСРУУЛСАН: ХАБЭЭ ХАРИУЦСАН МЭРГЭЖИЛТЭН Э. САРУУЛ *Дэлхийн усны өдрийг тэмдэглэх удирдамж, шагнал*

31		Төсөл хэрэгжүүлэгчнь төслийн ус ашиглалт, хаягдал ус хаях зайлуулахтай холбоотой мэдээллийг усны нэгдсэн мэдээллийн системд бүртгүүлэх	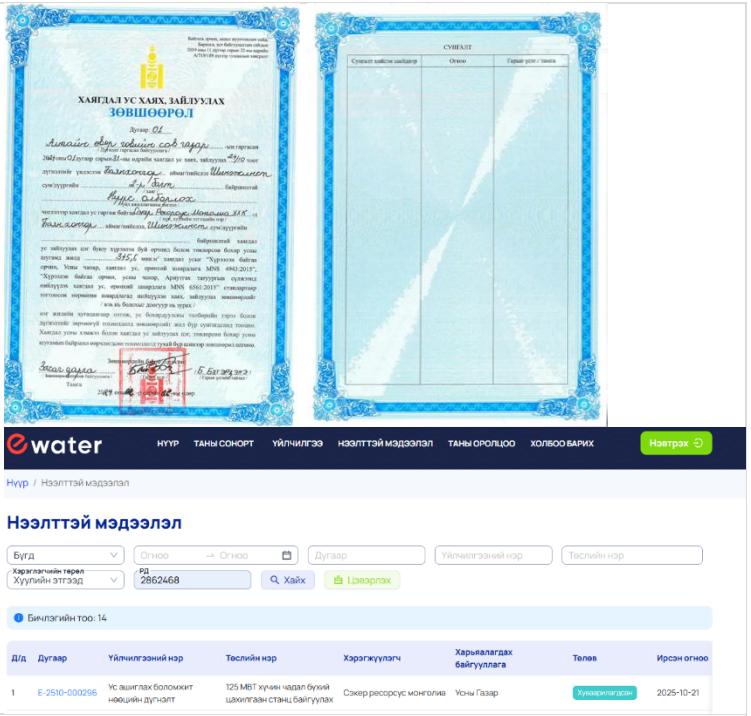
32	Химийн бодисууд, ШТМ зэрэг хор аюул бүхий бодис материалууд осол эрсдэл, хүний санамсар болгоомжгүй үйлдлийн улмаас асгарсан тохиолдолд усан	Аадар бороо, шар усны үерийн ус зайлуулах суваг, шуудуу, далангийн технологийн дагуу мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэх, үерийн усаар бохирдол зөөгдөхөөс сэргийлэх.	2026 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд туслуулж хэрэгжүүлэхээр бэлтгэл ажлыг хангаж байна.

33	орчныг бохирдуулах.	Төслийн талбайн хэмжээнд байрлах уст цэгүүд, цооногуудаас дээж авч тогтмол хяналт шинжилгээ хийлгэх, хүлцэх хэмжээнээс давсан тохиолдолд эх үүсвэр, шалтгааныг тодорхойлж бууруулах арга хэмжээг авах	Төслийн үйл ажиллагаанд ашиглагдаж байгаа шүүрлийн ус болон худаг 1, кэмпийн ахуйн хэрэглээнд ашиглаж байгаа худгаас улирал бүр дээж авч тогтмол хяналт шинжилгээ хийж байна.	УС.ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ Өмнөговь аймаг Арвайхээр сум 13-р баг Онги, шинэ Арвайхээр,108 тоот хаяг ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН Дугаар он № : 2025/10 Дээжийг ирүүлсэн газрын нэр хаяг утас : Эрхэт түшиг ХХК Дээжийг авсан хүний нэр албан тушаал : ХАБЗА-н мэргэжилтэн Э.Амарсанаа Сорьцын тоо төрөл : Байнгын эйгийн Шинжинчит сум, уурхайн шүүрлийн усны сорьц-1ш. 1.5л Сорьц авсан огноо : 2025.01.31 Сорьц хүлээн авсан огноо : 2025.02.03 Шинжилгээн огноо : 2025.02.03-2025.02.11 Олгосон : 2025.02.17 Хуудасны тоо : 1/1 №	Сорилт шинжилгээний үзүүлэлтүүд	Сорилтийн аргын тэмдэглэгээ	Усны чанарын стандарт MNS 4586:2024	Үр дүн 1	Устөрөгчийн ион /PH/ агуулалт	MNS ISO 10523-2001	6.5-9.0	7.05 2	Цахилгаан дамжуулах чанар /EC/µs/cm	MNS ISO 7888:1999	-	1607 3	Хатуулаг (Ca+Mg) мг-экв	MNS ISO 6059:2005	>10	15.14 4	Кальцийн ион Ca мг/л	MNS 1097:2023	>300	144.3 5	Магнийн ион Mg мг/л	MNS 1097:2023	>100	96.6 6	Натри ба калийн ионы нийлбэр (Na+K) мг/л	CAS Y20:2012	-	149.6 7	Гидрокарбонатын ион HCO_3 мг/л	MNS 6832:2020	-	641.9 8	Хлор Cl мг/л	MNS 4424:2005	>500	79.1 9	Нитрит NO_2 мг/л	MNS 6779:2019	>0.3	>0.001 10	Нитрат NO_3 мг/л	MNS 6834:2020	>10	6.16 11	Аммиак NH_4 мг/л	MNS 1097:2023	>3.1	0.67 12	Сульфатын ион SO_4 мг/л	MNS 1097:2023	>400	402.0 13	Фтор F мг/л	MNS 6272:2011	>1.5	0.58 14	Фосфор мг/л	MNS ISO 6878:2001	>0.5	0.002 15	Нийт төмөр Fe мг/л	MNS 1097:2023	>5	0.07 16	Хөмрөг бодис мг/л	MNS 6836:2020	>100	10.2 17	Перманганатын исэлдэх чанар мг/Ол	MNS 6833:2020	-	0.6 18	Эрдэжилт мг/л	CAS Y22:2012	>1500	1513.4 Тайлбар: Усны чанарын үзүүлэлтүүдийг эвшцөөрөөдөв дэвд хэмжээг "Усны орчны чанар" MNS4586:2024 стандартын V зэрэглэл тооцов Шинжилгээ гүйцэтгэсэн: Инженер Б.Амартувшин Хянаж баталгаажуулсан: БОШЛ-ийн эрхлэгч Б.Ичинхорлоо Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн дээжинд хүчинтэй Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно	 *Шинжилгээний хариу, шинжилгээ*

34	Бохир усны цэвэршүүлэлт стандарт шаардлагад нийцээгүй үед усан орчин бохирдох	Хаягдал ус цэвэрлэх байгууламжаас байгуулж, хаягдал бохир усны найрлагыг MNS4943:2015 стандартад заасан шаардлагад нийцүүлж цэвэрлэх, саарал усыг дахин ашиглах	Цэвэрлэх байгууламж, тоног төхөөрөмжийн хамт бэлтгэн нийлүүлэх, угсрах, үйл ажиллагааг нь хүлээлгэн өгөх гэрээг 2023 оны 9 сарын 27-ны өдөр “Хаанзаа сервис” ХХК-тай байгуулан цэвэрлэх байгууламж суурьлуулах ажлбг гүйцэтгүүлж 2025 оны 08 сарын 28 өдөр хүлээн авсан байна.	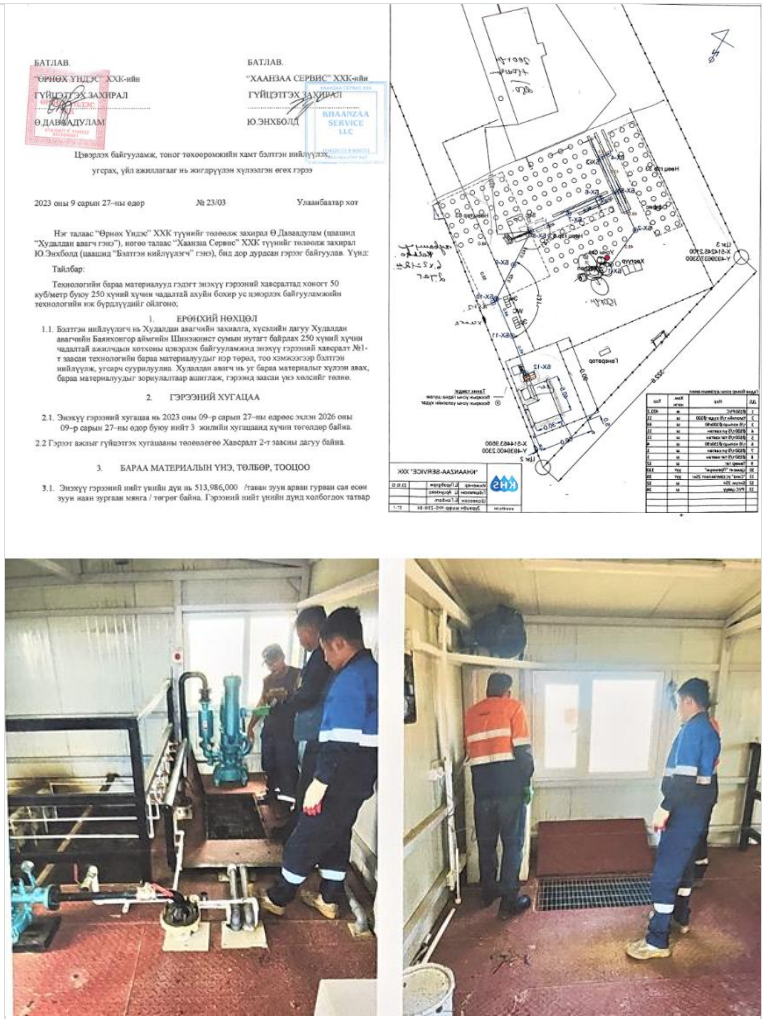 *Цэвэрлэх байгууламж*

БАТЛАВ.
“ӨРНӨХ ҮЙЛДЭС” ХХК-ийн
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ
Ө.ДАВААДУЛАМ

БАТЛАВ.
“ХААНЗАА СЕРВИС” ХХК-ийн
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ
Ю.ЭНХБОЛД

Цэвэрлэх байгууламж, тоног төхөөрөмжийн хамт бэлтгэн нийлүүлэх,
угсрах, үйл ажиллагааг нь эзэмшүүлэн хүлээлгэн өгөх гэрээ

2023 оны 9 сарын 27-ны өдөр № 23/03 Улаанбаатар хот

Нэг талаас “Өрнөх Үйлдэс” ХХК гүйцэтгэгч захирал Ө.Даваадулам (цаашид “Худалдан авагч гэнэ”), нөгөө талаас “Хаанзаа Сервис” ХХК гүйцэтгэгч захирал Ю.Энхболд (цаашид “Бэлтгэн нийлүүлэгч” гэнэ), бид дор дурсан гэрээг байгуулав. Үүнд:

Тайлбар:

Технологийн бараа материалуудыг гэдэг энэхүү гэрээний хавсралтад хоногт 50 куб/метр буюу 250 хүний хүчин чадалтай аюулгүй бохир ус цэвэрлэх байгууламжийн технологийн нэг бүрдлүүдийг ойлгоно;

1. ЕРӨНХӨЙ НӨХЦӨЛ

1.1. Бэлтгэн нийлүүлэгч нь Худалдан авагчийн захиалга, хүсэлтийн дагуу Худалдан авагчийн Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын нутаг байрлах 250 хүний хүчин чадалтай ажилчдын хотхоны цэвэрлэх байгууламжид энэхүү гэрээний хавсралт №1-т заасан технологийн бараа материалуудыг нэр төрөл, тоо хэмжээгээр бэлтгэн нийлүүлэх, угсаж суурилуулах. Худалдан авагч нь ут бараа материалыг хүлээн авах, бараа материалуудыг зориулалтаар ашиглаж, гэрээнд заасан үнэ хөлсийг төлнө.

2. ГЭРЭЭНИЙ ХУГАЦАА

2.1. Энэхүү гэрээний хугацаа нь 2023 оны 09-р сарын 27-ны өдрөөс эхлэн 2026 оны 09-р сарын 27-ны өдөр буюу нийт 3 жилийн хугацаанд хүчин төгөлдөр байна.

2.2 Гэрээ ажлыг гүйцэтгэх хугацааны төлөвлөгөө Хавсралт 2-т заасны дагуу байна.

3. БАРААА МАТЕРИАЛЫН ҮНЭ, ТӨЛБӨР, ТООЦОО

3.1. Энэхүү гэрээний нийт үнийн дүн нь 513,986,000 /гаран зуун арван гурван сая есөн зуун жаран мянга / төгрөг байна. Гэрээний нийт үнийн дүнд холбогдох татвар

35		Хаягдал дамжуулах хоолой, ажилчдын бохир ус цэвэрлэх байгууламж, химийн бодисын агуулахын бүрэн бүтэн байдлыг хянах, хуваарийн дагуу үзлэг шалгалт хийх	Уурхайн кемпийн хэсэгчилсэн бохир ус цэвэрлэх байгууламжийн гадна бохир усны шугам хоолойн ажлын зургийг 2024 оны 02 сарын 08-ний өдөр батлуулсан. Үзлэг шалгалтыг кемпийн үйлчилгээ хариуцсан Өрнөх үндэс ХХЗ-ний саниехникч болон ХАБЭА ажилтан нар өдөр бүр шалгах хуудасны дагуу үзлэг хийдэг. / Шалгах хуудсыг MNS4288:1995 стандартын дагуу боловсруулсан /	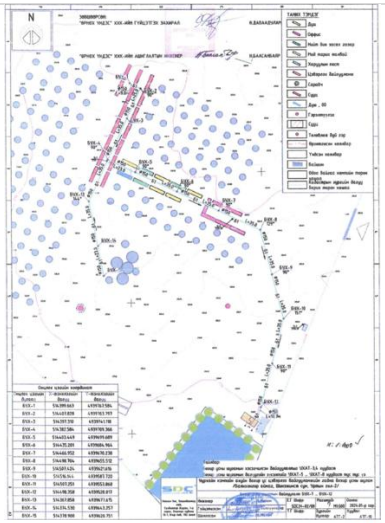 ЦЭВЭРЛЭХ БАЙГУУЛАМЖЫН АЮУЛГҮЙ АЖИЛЛАГААГ ШАЛГАХ ХУУДАС № | Шалгах үзүүлэлт | Эхлэх хугацаа /0%-100%/ | Тайлбар 1 | Хэвийн бус чичиргээ байгаа эсэх | 100% | Үгүй 2 | Хэвийн бус дуу чимээ байгаа эсэх | 100% | Үгүй 3 | Цахилгааны самбарын доголдол хэвийн эсэх /удаан онгойн доголдол дасан тохиолдолд тоног төхөөрөмжинд эвдрэл гэмтэл гарснийг илтгэнэ./ | 100% | Хэвийн 4 | Насос хэвийн ажиллаж байгаа эсэх | 100% | Тийм 5 | Аварын танк хоосон байгаа эсэх | 100% | Тийм 6 | Хаалт тор цэвэрхэн байгаа эсэх | 100% | Сайжруулах 7 | Шахуурганы насос хэвийн ажиллаж байгаа эсэх | 100% | Хэвийн 8 | Компрессор хэвийн ажиллаж байгаа эсэх /агаар | 100% | Хэвийн 9 | Усны pH-ын түвшин 6.5-8.5 байгаа эсэх | | Шалгах боломжгүй 10 | Химийн бодис найрлуулах үеийн НБХХ бүрэн бүтэн эсэх /химийн бодисын баг, химийн бодисын бүхий, изг удаагын хувцас бүтэн коврол/ | | Химийн бодис ашиглаагүй байна 11 | Ажлын байрны орчин эмх цэгцтэй эсэх | 100% | Тийм 12 | Цахилгааны аюул эрсдэл байгаа эсэх | 100% | Байхгүй 13 | ХАЛМ байгаа эсэх | | Хэрэгжүүлэх 14 | Гар багаж хэрэгсэл бүрэн бүтэн эсэх | 100% | Тийм 15 | | | Хянасан : ХАБЭА-н ажилтан Шалгалт хийсэн : Шалгалт хийсэн : Огноо: 2025.10.18 ЦЭВЭРЛЭХ БАЙГУУЛАМЖЫН АЮУЛГҮЙ АЖИЛЛАГААГ ШАЛГАХ ХУУДАС № | Шалгах үзүүлэлт | Эхлэх хугацаа /0%-100%/ | Тайлбар 1 | Хэвийн бус чичиргээ байгаа эсэх | 100% | Үгүй 2 | Хэвийн бус дуу чимээ байгаа эсэх | 100% | Үгүй 3 | Цахилгааны самбарын доголдол хэвийн эсэх /удаан онгойн доголдол дасан тохиолдолд тоног төхөөрөмжинд эвдрэл гэмтэл гарснийг илтгэнэ./ | 100% | Хэвийн 4 | Насос хэвийн ажиллаж байгаа эсэх | 100% | Тийм 5 | Аварын танк хоосон байгаа эсэх | 100% | Тийм 6 | Хаалт тор цэвэрхэн байгаа эсэх | 100% | Сайжруулах 7 | Шахуурганы насос хэвийн ажиллаж байгаа | 100% | Хэвийн 8 | Компрессор хэвийн ажиллаж байгаа эсэх | 100% | Хэвийн 9 | Усны pH-ын түвшин 6.5-8.5 байгаа эсэх | | Шалгах боломжгүй 10 | Химийн бодис найрлуулах үеийн НБХХ бүрэн бүтэн эсэх /химийн бодисын баг, химийн бодисын бүхий, изг удаагын хувцас бүтэн коврол/ | | Химийн бодис ашиглаагүй байна 11 | Ажлын байрны орчин эмх цэгцтэй эсэх | 100% | Тийм 12 | Цахилгааны аюул эрсдэл байгаа эсэх | 100% | Байхгүй 13 | ХАЛМ байгаа эсэх | | Хэрэгжүүлэх 14 | Гар багаж хэрэгсэл бүрэн бүтэн эсэх | 100% | Тийм 15 | | | Хянасан : ХАБЭА-н ажилтан Шалгалт хийсэн : Шалгалт хийсэн : Огноо: 2025.10.18

36		Хаягдал усны тоо хэмжээ, найрлагад хяналт тавьж, шинжилгээ хийлгэх	Хаягдал усны найрлагад хяналт шинжилгээ хийлгэх дээжийг 2025 оны 10 сарын 16-ний өдөр геологийн судалгаа шинжилгээний төв лабораторид явуулсан.	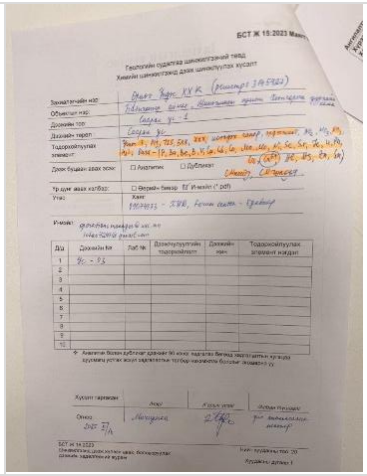
		Ургамлан нөмрөг		
37	Төслийн үйл ажиллагаагаар 1,626.7 га талбай эвдрэлд өртөж, шимт хөрсийг хуулснаар ургамлан нөмрөг устах	Аливаа газар хөндөлт бүрийн өмнө тухайн талбайн ургамлан нөмрөгийн суурь мэдээллийг цуглуулж, нөхөн сэргээлтийн ажилд аль болох тухайн нутгийн ургамлын үрүүдийг ашиглаж, байгалийн бүлгэмдлийг дахин сэргээх арга хэмжээ авах.	Шимт хөрс хуулах, газар хөндөх бүрийн өмнө байгаль орчны мэргэжилтэн очиж тухайн байршил дээр ургамлын бичиглэл хийж зөвшөөрөл олгож байна.	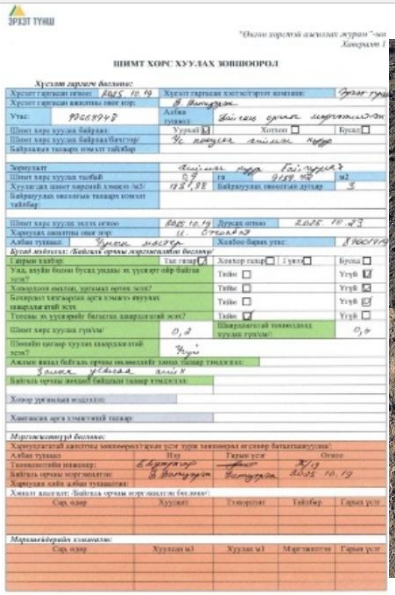 *Шимт хөрс хуулах, газар хөндөх зөвшөөрөл, ургамлын бичиглэл*

38		Уурхайн ерөнхий төлөвлөгөө, зураг төслийн дагуу гүйцэтгэх, төлөвлөлтийн бус газар хөндөхгүй байх.	Уурхайн ерөнхий төлөвлөгөөний дагуу уулын ажил хийгдэж байна. Газар хөндөх журам болон түүний хавсралт маягтын дагуу газар хөндөх ажлыг эхлүүлдэг	СЭКЕРРЕСОРСУС МОНГОЛИА ГАЗАР ХӨНДӨХ ЗӨВШӨӨРӨЛ ОЛГОХ ЖУРАМ Батлсан огноо: Ерөнхий захирлын 2024 оны 05 дугаар сарын 15-ны өдрийн А/16 тоот тушаалын 01 -р Хавсралт Улаанбаатар хот 2024 СРМ-ХЭ-ЖӨВ-V01 Хуудас 1 / 12
39		Төслийн барилга байгууламжийн барилгын ажил дууссаны дараа барилгын ажлаар эвдэрсэн газрыг нөхөн сэргээж, тухайн орчны 10-иас багагүй хувьд ногоон байгууламж байгуулах.	Барилгын ажил график төлөвлөгөөтэй уялдуулан 2026 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусган ажиллахаар төлөвлөж байна.	

40	Төслийн үйл ажиллагааны үед үүсэх тоосжилтын нөлөөгөөр тухайн хэсгийн ургамлуудын физиологийн хэвийн үйл ажиллагаа алдагдаж доройтох	Уурхайн ажилчдад төсөлд тусгасан зам харгүйгээс бусад газраар машин техник хэрэгслээр явж ургамлан нөмрөг доройтуулахгүй байх талаар анхааруулга сануулга өгөх, МУ-ын улаан ном, Бүс нутгийн болон олон улсын улаан дансанд бүртгэлтэй, олон улсын гэрээ, конвенцоор хамгаалагдсан ховор, нэн ховор ургамлын талаарх мэдээллийг нийт ажилтан, гэрээтүүд болон нутгийн иргэдэд мэдээлж, хамгааллын талаар сургалт, сурталчилгаа хийж байх.	Уурхайн батлагдсан маршрутын дагуу зорчих талаар нийт гэрээт операторуудад сургалт орж, өдөр тутмын зааварчилгааны дэвтэрт бичиж гарын үсэг баталгаажуулалт хийж байна. Мөн ховор, нэн ховор ургамлын талаарх мэдээллийг нийт ажилтан, гэрээтүүдэд мэдээлж сургалт зохион байгуулсан.	 *Сургалт, өдөр тутамын зааварчилгаа*

41		Монгол улсын ерөнхийлөгчийн санаачилсан “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд Баянхонгор аймгийн БОАЖГ-тай хамтран ажиллаж, төслийн хугацаанд аймгийн урт хугацааны төлөвлөлттэй уялдуулах.	Монгол улсын ерөнхийлөгчийн санаачилсан “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд Шинэжинст сумын төвд 2025 оны 06 сарын 01 өдөр 500 ширхэг хайлаас, 500ш шар хуайс тарих ажил амжилттай хийгдсэн. Модны нөхөн тарилтыг 2025 оны 10 сарын 17 өдөр 500 шар хуайс, хайлаас тарилтын ажил хийгдсэн.	 *Шинэжинст мод тариалалт*
		Амьтны аймаг		
42	Уурхайлалд өртөх талбайн хэмжээгээр биологийн олон янз байдлын амьдрах орчин доройтох, амьдрах орчноосоо дайжих	Зуд болон ган гачигтай үед зэрлэг ан амьтдад өвс, тэжээл, хужир, мөс тавьж өгөх зэргээр ан амьтдыг хамгаалах биотехникийн арга хэмжээ авах	Зэрлэг амьтдад өвс, тэжээл тавьж өгөх ажлын хүрээнд 1000 боодол өвс захиалга хийгдээд байна.	 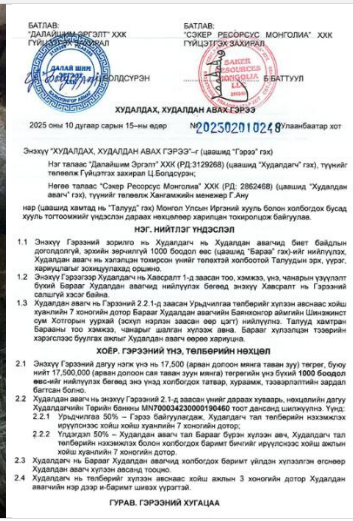 БАТЛАВ: “ДАЛАЙШИМ ЭРГЭЛТ” ХХК ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ Ц.БОЛДСҮРЭН БАТЛАВ: “СЭКЕР РЕСОРСУС МОНГОЛИА” ХХК ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ Б.БАТТУУЛ ХУДАЛДАХ, ХУДАЛДАН АВАХ ГЭРЭЭ 2025 оны 10 дугаар сарын 15-ны өдөр №2025020102 48 Улаанбаатар хот Энэхүү “ХУДАЛДАХ, ХУДАЛДАН АВАХ ГЭРЭЭ”-г (цаашид “Гэрээ” гэх) Нэг талаас “Далайшим Эргэлт” ХХК (РД:3129268) (цаашид “Худалдагч” гэх), түүнийг төлөөлж Гүйцэтгэх захирал Ц.Болдсүрэн; Нөгөө талаас “Сэкер Ресорсус Монголиа” ХХК (РД: 2862468) (цаашид “Худалдан авагч” гэх), түүнийг төлөөлж Хангамжийн менежер Г.Ану нар (цаашид хамтад нь “Талууд” гэх) Монгол Улсын Иргэний хууль болон холбогдох бусад хууль тогтоомжийг үндэслэн дараах нөхцөлөөр харилцан тохиролцож байгуулав. НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ 1.1 Энэхүү Гэрээний зорилго нь Худалдагч нь Худалдан авагчид биет байдлын доголдолгүй, эрхийн зөрчилгүй 1000 боодол өвс (цаашид “Бараа” гэх)-ийг нийлүүлэх, Худалдан авагч нь хэлэлцэн тохирсон үнийг төлөхтэй холбоотой Талуудын эрх, үүрэг, хариуцлагыг зохицуулахад оршино. 1.2 Энэхүү Гэрээгээр Худалдагч нь Хавсралт 1-д заасан тоо, хэмжээ, үнэ, чанарын үзүүлэлт бүхий Бараг Худалдан авагчид нийлүүлэх бөгөөд энэхүү Хавсралт нь Гэрээний салшгүй хэсэг байна. 1.3 Худалдан авагч нь Гэрээний 2.2.1-д заасан Үрьдчилгаа төлбөрийг хүлээн авснаас хойш хуанлийн 7 хоногийн дотор Бараг Худалдан авагчийн Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сум Хотгорын уурхай (эскүл нэрлэх заасан өөр цэг) нийлүүлнэ. Талууд хамтран Бараны тоо хэмжээ, чанарыг шалгаж хүлээж авна. Бараг хүлээлгэн тэзөрийн хэрэгслэгс бүлгэх ажлыг Худалдан авагч өөрөө хариуцна. ХОЁР. ГЭРЭЭНИЙ ҮНЭ, ТӨЛБӨРИЙН НӨХЦӨЛ 2.1 Энэхүү Гэрээний дагуу нэгж үнэ нь 17,500 (арван долоон мянга таван зуу) төгрөг, бүхүү нийт 17,500,000 (арван долоон сая таван зуун мянга) төгрөгийн үнэ бүхий 1000 боодол өвс-ийг нийлүүлэх бөгөөд энэ үнэд холбогдох татвар, хураамж, тээвэрлэлтийн зардал багтсан болно. 2.2 Худалдан авагч нь энэхүү Гэрээний 2.1-д заасан үнийг дараах хуваарь, нөхцөлийн дагуу Худалдагчийн Төрийн банкны MN700034230001904 60 тоот данснд шилжүүлнэ. Үүнд: 2.2.1 Үрьдчилгаа 50% – Гэрээ байгуулледаж, Худалдагч тал төлбөрийн нэхэмжлэх ирүүлснээс хойш хуанлийн 7 хоногийн дотор; 2.2.2 Үлдэгдэл 50% – Худалдан авагч тал Бараг бүрэн хүлээн авч, Худалдагч тал төлбөрийн нэхэмжлэх болон холбогдох баримт бичгийг ирүүлснээс хойш ажлын хойш хуанлийн 7 хоногийн дотор. 2.3 Худалдагч нь Бараг Худалдан авагчид холбогдох баримт үйлдэн хүлээлгэн өгснөөр Худалдан авагч хүлээн авсанд тооцно. 2.4 Худалдагч нь төлбөрийг хүлээн авснаас хойш ажлын 3 хоногийн дотор Худалдан авагчийн нэр дээр и-баримт шивэх үүрэгтэй. ГУРАВ. ГЭРЭЭНИЙ ХУГАЦАА

43		Ажилчдын хууль бус ан агнуур хийх, амьтны үр зулзага, үүр өндгийг сүйтгэх зэрэг зөрчлийг гаргуулахгүй байхад хяналт тавих, сургалт явуулах, ан амьтан агнасан тохиолдолд хариуцлага тооцох механизмыг бүрдүүлэх.	Экологийн эсрэг аливаа зөрчил гаргуулахгүйн тулд уурхайн талбайгаас гадна явах тээврийн хэрэгсэл нь холын аялалын журмын дагуу тогтмол мэдээлэл өгч ажиллаж байна. Мөн хууль бус ан агнуур, амьтны үр зулзага, үүр өндгийг сүйтгэхгүй байх талаар бүх ажилчдад шинэ ажилтын сургалтаар зааж зөвлөсөн.	*Сургалт, зааварчилгаа өгөгдөж буй*
44		Амьтдын идэш тэжээл эрж хайх, нүүдэллэх зам харгуй, нүх оромжийн ойролцоо анхааруулсан тэмдгүүд байрлуулах	Төслийн хамгийн ойр 2.9 км зайд Хүчитбаатар өвөлжөөнөөс цааш хэдэн тооны янгир ямааны хэвтэш судалгаагаар тогтоогдсон. Нутгийн зарим иргэд тэмдэг байршуулах шаардлаггүй талаар мэдэгдсэн. Энэ нь нэг талаараа хууль бус ан гарах нөхцлийг бүрдүүлэх боломжтой болж байна.	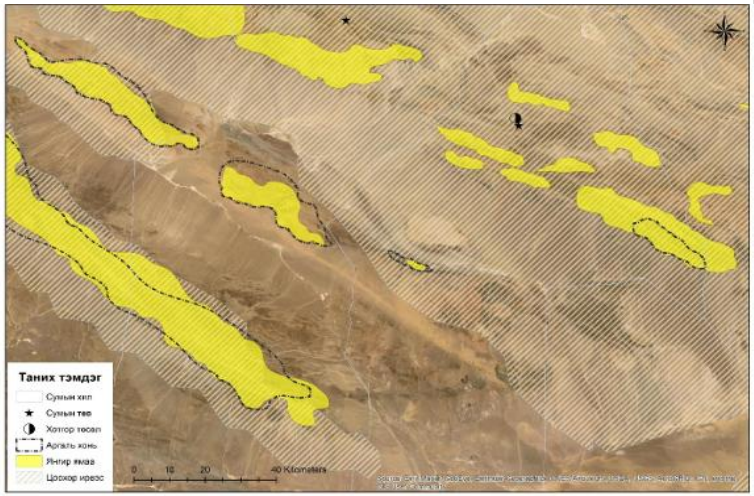

45		Төслийн талбай болон түүний ойр орчимд зэрлэг амьтдын зүйл, нягтшилыг үнэлэх зорилгоор автомат камер суурилуулах, зэрлэг амьтны тархац, нөөцийг үнэлэх зорилгоор шугаман замналын судалгаа хийх, шувуудын судалгаа, махчин шувуудын үүрний байршлыг тогтоох зэргээр хяналт мониторингийн ажлыг гүйцэтгэх	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн хүрээнд уурхайн ойр орчим ундаалж ирэх боломжит газруудын байршлыг тогтоосон бөгөөд тус байршлууд дээр амьтны хөдөлгөөн мэдрэх автомат камер байршуулах захиалгыг хийж байршуулах цэгийг мөн сумын байгаль хамгаалагчтай харилцан ярилцаж суурилуулахаар болсон. Нөгөөтэйгүүр өвийн улиралд суулгасан камерыг хулгай хийх магадлал их байдаг учир өвөлдөө тодорхой хугацаанд суурилуулаад эргэж тойроод хянаад явах нь зүйтэй гэсэн зөвлөмжийг мөн байгаль хамгаалагч нараас өгч байсан.	 *Хүснэгт 25. Автомат камер байрлуулах боломжтой уст цэгийн байршил, нэр* № | Өргөрөг | Уртраг | Уст цэгийн нэр 1 | 44°24'1.835"N | 99°8'9.515"E | Байшинтын задгай булаг 2 | 44°22'29.946"N | 99°12'34.408"E | Уртын задгай 3 | 44°20'3.696"N | 99°21'51.816"E | Цахилдгийн задгай 4 | 44°20'1.432"N | 99°28'53.625"E | Цагаан булаг 5 | 44°22'32.432"N | 99°44'57.439"E | Эргийн булаг 6 | 44°19'27.39"N | 99°47'40.896"E | Модот булаг 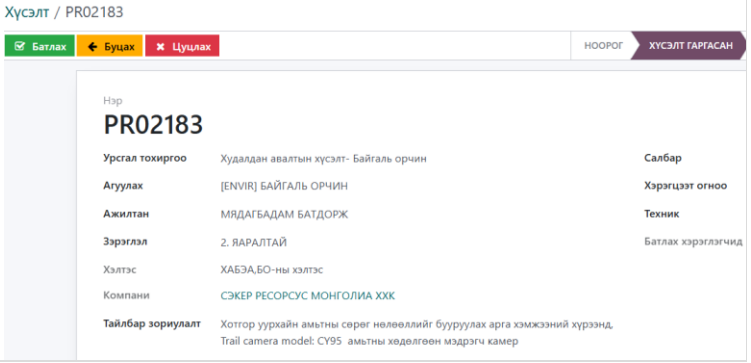 	

46	Дотоод болон гадаад тээврийн зам нь зэрлэг амьтдын амьдрах орчныг доройтуулах, хуваагдал үүсгэх	Уурхайн ажилчдад тогтоосон зам харгүйгээс бусад газраар машин техник хэрэгслээр явж ойр орчмын амьтдыг үргээхгүй байх талаар сануулга өгөх, ан амьтны талаарх мэдээллийг нийт ажилтанд мэдээлж, сургалт, сурталчилгаа хийх, уурхайн бүсэд зэрлэг амьтан нэвтэрсэн тохиолдолд хариуцах албанд хэрхэн мэдэгдэх журамтай байх	Уурхайн гадаад болон дотоод замд зорчиж байх үед ан амьан үргээх дайрахаас урьдчилан сэргийлэх талаар нийт ажилчдын сургалт зохион байгуулж, мөн сургалт хөгжлийн журам, хаб-ыг мэдээлэх журамд заасны дагуу мдээлэх хуудас болон утасаар мэдээлэх арга хэмжээ авах талааарх сургалтыг мөн ажилчиддаа олгосон.	

СЭКЕРРЕСОРСУС МОНГОЛИА

СУРГАЛТ, ХӨГЖЛИЙН ЖУРАМ

Улаанбаатар хот
2024 он

СЭКЕРРЕСОРСУС МОНГОЛИА

ХӨДӨЛМӨРИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН ТОХИОЛДЛЫГ МЭДЭЭЛЭХ, СУДЛАН БҮРТГЭХ ЖУРАМ

Баталсан огноо:

Ерөнхий захирлын 2024 оны 05 дугаар сарын 15-ны өдрийн 8/32 тоот тушаалын 07-р Хавсралт

Утга	Албан тушаал	Овог нэр	Гарын үсэг
Баталсан	Гүйцэтгэх захирал	Жозеф Кейт Борковски	
Зөвшөөрсөн	Үйл ажиллагаа хариуцсан захирал	Н.Гансух	
Хянасан	Уурхайн дарга	Д.Азжаргал	
Хянасан	Уурхайн дарга	Б.Баасандорж	
Боловсруулсан	ХАБЭА, БОО-ны хэлтэсийн ерөнхий менежер	Э.Батцэрэн	

Улаанбаатар хот
2024 он

СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙН ДЭЛГЭРЭНГҮЙ

1. Барилгын ажлын үед тоосжилт үүсэх газар шорооны ажлын үед усалгаа хийх: Барилгын ажлын үед тоосжилт үүсэх сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээний хүрээнд усалгаа хийх ажлын хуваарийг батлуулж уурхайн технологийн зам, отвол, нүүрсний склад бусад гадна зам талбайг гэрээт компаниуд батлагдсан усалгааны хуваарийн дагуу услах, зам арчилгаа болон усалгааг зургаар баталгаажуулах, усалгаа болон арчилгааны бүртгэлийг сар бүр нэгтгэж гаргах ажлыг зохион байгуулж байна. Хонгор алтайн тал ХХК, Эн Ар Жи индустриал ХХК, Их логийн говь ХХК-ний 3 усны машинаар өдрийн 12 рейсийн бүтээлтэйгээр усалгааг тогтмол хийж байна.

Зураг 9. Батлагдсан зам арчилгаа, усалгааны хуваарь

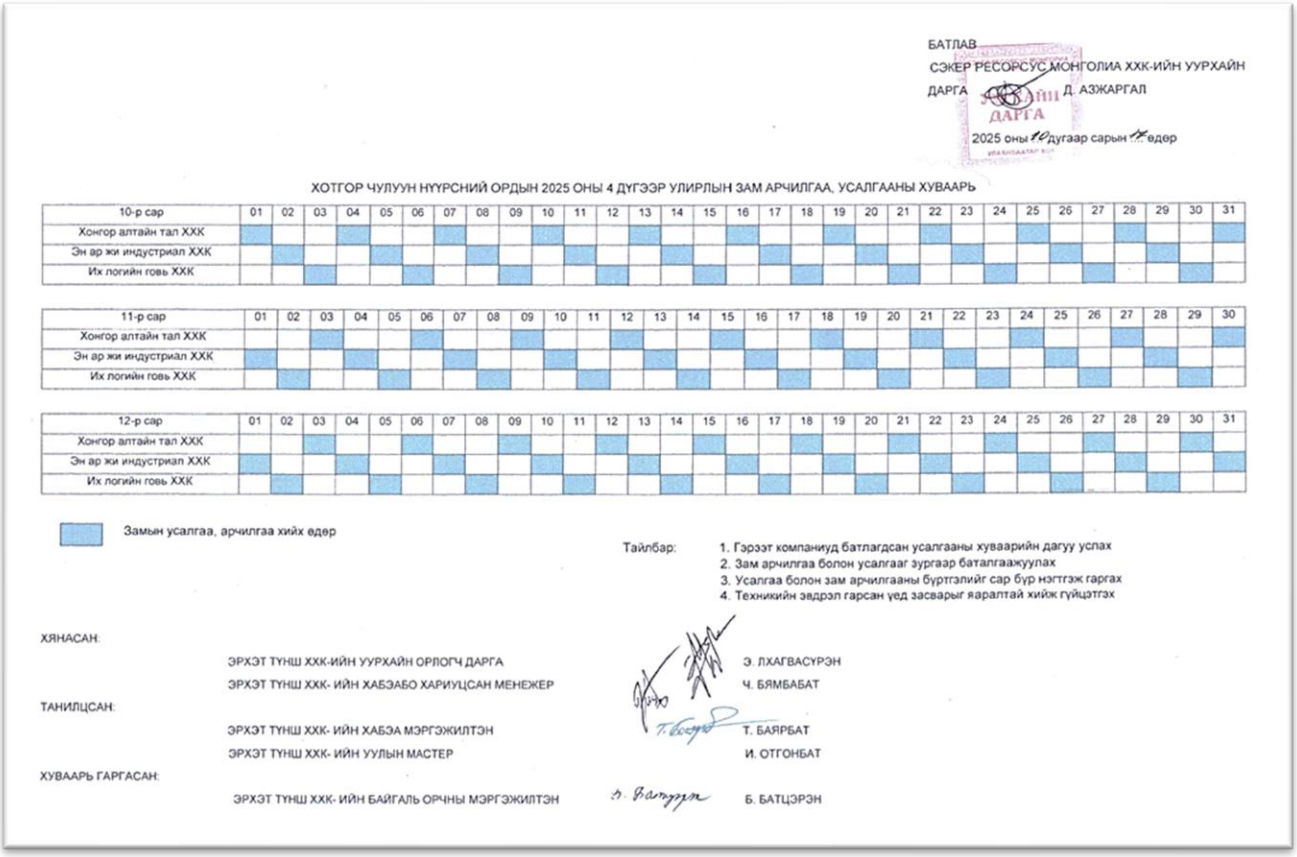
БАТЛАВ
СЭКЕР РЕСОРСУС МОНГОЛИА ХХК-ИЙН УУРХАЙН ДАРГА Д. АЗЖАРГАЛ
2025 оны 10 дугаар сарын 14 өдөр

ХОТГОР ЧУЛУУН НҮҮРСНИЙ ОРДЫН 2025 ОНЫ 4 ДҮГЭЭР УЛИРЛЫН ЗАМ АРЧИЛГАА, УСАЛГААНЫ ХУВААРЬ

10-р сар	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Хонгор алтайн тал ХХК																															
Эн ар жи индустриал ХХК																															
Их логийн говь ХХК																															

11-р сар	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Хонгор алтайн тал ХХК																														
Эн ар жи индустриал ХХК																														
Их логийн говь ХХК																														

12-р сар	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Хонгор алтайн тал ХХК																															
Эн ар жи индустриал ХХК																															
Их логийн говь ХХК																															

Замын усалгаа, арчилгаа хийх өдөр

Тайлбар:
1. Гэрээт компаниуд батлагдсан усалгааны хуваарийн дагуу услах
2. Зам арчилгаа болон усалгааг зургаар баталгаажуулах
3. Усалгаа болон зам арчилгааны бүртгэлийг сар бүр нэгтгэж гаргах
4. Техникийн эвдрэл гарсан үед засварыг яаралтай хийж гүйцэтгэх

ХЯНАСАН:
ЭРХЭТ ТҮНШ ХХК-ИЙН УУРХАЙН ОРЛОГЧ ДАРГА Э. ЛХАГВАСҮРЭН
ЭРХЭТ ТҮНШ ХХК- ИЙН ХАБЭАБО ХАРИУЦСАН МЕНЕЖЕР Ч. БЯМБАБАТ
ТАНИЛЦСАН:
ЭРХЭТ ТҮНШ ХХК- ИЙН ХАБЭА МЭРГЭЖИЛТЭН Т. БАЯРБАТ
ЭРХЭТ ТҮНШ ХХК- ИЙН УУЛЫН МАСТЕР И. ОТГОНБАТ
ХУВААРЬ ГАРГАСАН:
ЭРХЭТ ТҮНШ ХХК- ИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЭРГЭЖИЛТЭН Б. БАТЦЭРЭН

Барилгын ажлын үед тоосжилт үүсэх сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээний хүрээнд 2025 оны 01 дүгээр сарын 04-ний өдрөөс 02 дугаар сарын 01-ний өдөр хүртэл 85 рейсээр 1700 тн, 10 дугаар сарын 10-наас 23-ны өдрийг хүртэл 60 удаагийн рейсээр 1200 тн шүүрлийн усаар усалгааг гүйцэтгээд байна.

Хүснэгт 7. Усны машины бүртгэл

Компани	Төрөл	Төлөв	Парк дугаар	Ирсэн мото цаг /спидометр/	Модель	Аралын дугаар	Улсын дугаар
Их логийн говь ХХК	Цистерн	WT	WT31		Beiben North Benz	LBZF46JB2HA113278	9580 УКН
Хонгор Алтайн тал ХХК	Цистерн	WT	WT40	5337.3	SHAANXI	LZGGL2M40CX015339	7258 УНУ
Эн Ар Жи индустрал ХХК	Цистерн	WT	WT20		/ Watertruck	LBZF56KBIDA002641	5702 УКО

Зураг 10. Зам усалгааны бүртгэл

Зам усалгааны бүртгэл Хонгор алтайн тал ХХК

д/д	Он сар өдөр	Ээлж	Техникийн парк дугаар	Уст цэгийн байршил	Цаг	Зам усалгааны чиглэл / байршил/	Операторын гарын үсэг
1	2025.10.08.	Өдөр	WT-40	Зүүлмт	10:30	Нүүрсний дөнгөн.	
2	10.08.	Өдөр	WT-40	Зүүлмт	15:00	Зам талбай.	
3	2025.10.11	Өдөр	WT-40	Зүүм	10:00	Отвол	
4	10.11	Өдөр	WT-40	Зүүм	12:00	Технологлэгдсэн зам	
5	10.11	Өдөр	WT-40	Зүүм	16:00	Зам талбай	
6	2025.10.12	Өдөр	WT-40	Зүүмт	9:00	Хоёр талбай.	
7	10.12	Өдөр	WT-40	Зүүмт	11:30	Отвол	
8	10.12	Өдөр	WT-40	Зүүмт	14:40	Нүүрсний дөнгөн.	
9	2025.10.13	Өдөр	WT-40	Зүүмт	8:30	Нүүрсний сөнөр	
10	10.13	Өдөр	WT-40	Зүүмт	10:00	Зам талбай	
11	10.13.	Өдөр	WT-40	Зүүмт	13:30	Нүүрсний дөнгөн.	
12	10.13	Өдөр	WT-40	Зүүмт	15:00	Нүүрсний дөнгөн	
13	10.13	Өдөр	WT-40	Зүүмт	16:00	Нүүрсний дөнгөн	
14	2025.10.14.	Өдөр	WT-46	Зүүм	9:30	Зам талбай	
15	10.14	Өдөр	WT-40	Зүүм	11:00	Зам талбай	
16	10.14	Өдөр	WT-40	Зүүм	13:30	Зам талбай.	
17	10.14	Өдөр	WT-40	Зүүм	15:00	Технологлогдсон зам	

Зураг 11. Шүүрлийн ус, усалгаа хийж буй байдал

Барилгын ажилд ашиглах элс, хайрга, цемент гэх мэт материалыг битүү орчинд хадгалах эсвэл хучиж тоосжилт үүсэхээс сэргийлэх:

Барилгын материалыг битүү орчинд хадгалж, шаардлагатай тохиолдолд хучиж тоосжилт үүсэхээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулахаар төлөвлөн ажиллаж байна. Одоогийн байдлаар төслийн талбай дээр барилгын материал их хэмжээгээр буугаагүй байна. Үлдэгдэл барилгын материалыг хучиж тоосжилт үүсэхээс урьдчилан сэргийлээд байна. Уурхайн үйл ажиллагаа, нүүрс тээвэр, барилгын ажил эхлэхийн өмнө барилгын материал тээвэрлэх, ачиж буулгах зэрэг ажлуудаас тоосжилт үүсэж агаар орчныг бохирдуулах зэргээс хамгаалахын тулд хүчтэй салхи шуургатай үед тоосжилтыг багасгах үүднээс ачиж буулгах болон газар шорооны ажлыг түр зогсоох, усалгаа хийх, материалыг хучиж тоосжилт үүсэхээс урьдчилан сэргийлээд байна.

Зураг 12. Агуулах болон барилгын материалыг хучиж хамгаалсан байдал

Уурхайн олборлолтын үед зохиомол мананжуулагч, бодис ашиглан усалгаа хийх:

Уурхайн олборлолтын үед дотоод замд зохиомол мананжуулагч, бодис ашиглах талаар судлаж үнийг судалгааг авч авсан. 2026 онд үргэлжүүлэн хэрэгжүүлэхээр төлөвлөн ажиллаж байна.

F13S урвалжийг ашиглахаас өмнө

F13S урвалжийг ашигласны дараа

Уурхайн дотоод тээврийн замын тогтмол маршрутыг төлөвлөж, шаардлагагүй олон салаа зам гаргахгүй байх:

Уурхайн дотоод, гадаад тээврийн замын тогтмол маршрутыг батлуулж төлөвлөсөн маршрутын замаар тээвэрлэлт хийгдэж байна. Мөн бүх тээврийн хэрэгслийн оператор, ажилчдад анхааруулж сургалт орсон. Уурхайн технологийн зам маршрутыг төлөвлөж түүн дээр анхааруулах, хориглох, мэдээллэх тэмдэг тэмдэглэгээг байршуулж ажиллаж байна.

Зураг 13. Уурхайн технологийн зам болон замын тэмдэг тэмдэглэгээ

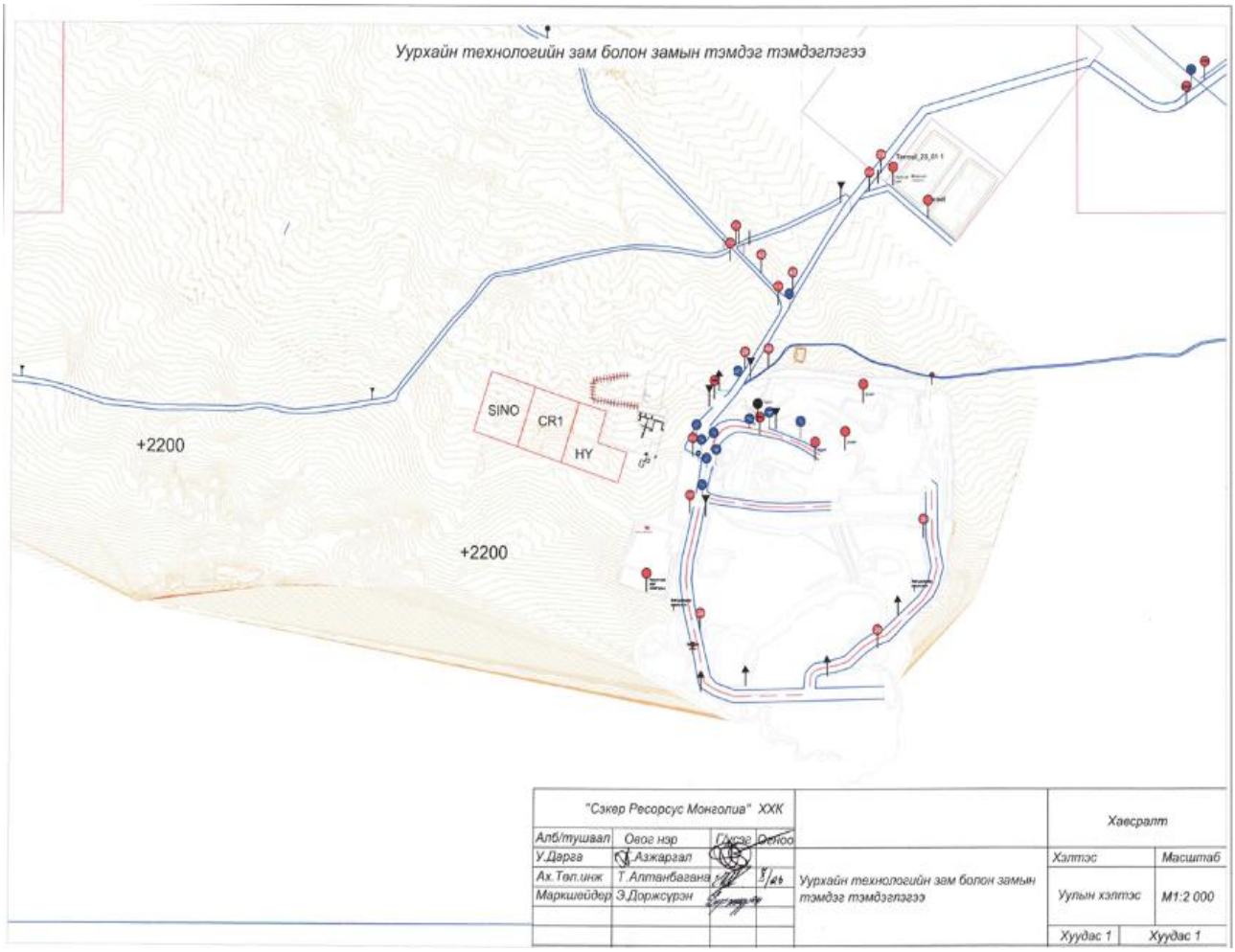

Засаж сайжруулсан замаас өөр зам гаргахгүйн тулд MNS4597:2014. Авто замын тэмдэг. Техникийн ерөнхий шаардлагын дагуу тэмдэгжүүлэх, ухуулах самбар байршуулах ба бүрэн бүтэн байдлыг ханган ажиллах:

Авто замын тэмдэг. Техникийн ерөнхий шаардлага MNS4597:2014 дээрх Монгол улсын стандартын дагуу Авто замын тэмдэг тэмдэглэгээг байршуулж, хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тэмдгийн бүрэн бүтэн байдлыг ханган ажиллаж байна.

Зураг 14. Тэмдэг тэмдэглэгээ суурилуулсан байдал

Уурхайн дотоод тээврийн зам дагуу ачаатай үед 25-30км/цаг, хоосон үед 35-40км/цагийн хурдны хязгаарлалтыг хийн, хяналтыг тавих:

Уурхайн дотоод тээврийн зам дагуу ачаатай үед 25-30 км/цаг, хоосон үед 35-40 км/цагийн хурдны хязгаарлалтыг хийн, хурд хэмжих Bushnell багаж ашиглан өдөр бүр тогтмол хяналт хийж ажиллаж байна. Зөрчил 3 удаа гаргасан жолоочид уурхайд тээврийн хэрэгсэл эрхийг хасах, ноцтой зөрчил гаргасан бол төслийн талбайд тээврийн хэрэгсэл жолоодох эрхийг хасах арга хэмжээ авч ажиллаж байна. Одоогийн байдлаар уурхайн гадна дотор замд хурд хэтрүүлсэн зөрчил гараагүй байна.

Зураг 15. Замын хөдөлгөөний журам, хурдны хэмжилт

СЭКЕРРЕСОРСУС МОНГОЛИА

ЗАМЫН ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ЖУРАМ

Баталсан огноо:

Ерөнхий захирлын 2024 оны 05 дугаар сарын 15-ны өдрийн А/90 тоот тушаалын 03-р Хавсралт

Утга	Албан тушаал	Овог нэр	Гарын үсэг
Батлалсан	Гүйцэтгэх захирал	Жозеф Кейт Борковски	
Хянасан	Уурхайн дарга	Б.Баасандорж	
Хянасан	Уурхайн дарга	Д.Азжаргал	
Боловсруулсан	ХАБЭА, БО-ны хэлтсийн ерөнхий менежер	Э.Батцэрэн	

Улаанбаатар хот
2024

СРМ-ХЭ-Ж03-Х01 Хуудас 1 / 18

Уурхайн дотоод шороон замаас үүсэх тоосжилтыг бууруулах зорилгоор засвар арчилгааны тогтсон хуваарийг гаргаж, хуваарийн дагуу замыг засаж сайжруулах, нягтаршуулах:

Хотгор чулуун нүүрсний ордын 2025 оны 4 дүгээр улирлын зам арчилгаа усалгааны хуваарь гарган уурхайн дотоод шороон замаас үүсэх тоосжилтыг бууруулах зорилгоор засвар арчилгааны тогтсон хуваарийг гаргаж, хуваарийн дагуу гэрээт компаниуд зам арчилгаа болон усалгааг тогтмол хийж байна.

Тээврийн хэрэгслүүдийн хөдөлгүүрийн яндангаас орчны агаарт бий болгох бохирдлыг багасгах үүднээс үзлэг, засвар үйлчилгээг тогтмол хуваарийн дагуу хийж байх, утаа их ялгаруулдаг болон ашиглалтын хугацаа хэтэрсэн агаарын чанарт сөрөг нөлөө үзүүлэх машин, техникийг ашиглахгүй байх:

Тээврийн хэрэгслүүдийн хөдөлгүүрийн яндангаас орчны агаарт бий болгох бохирдлыг багасгах үүднээс үзлэг, засвар үйлчилгээг тогтмол хуваарийн дагуу хийж гүйцэтгэж байгаа бөгөөд төслийн талбайд ашиглагдаж буй 36 техник, тээврийн хэрэгслийг үзлэг оношилгоонд тогтмол хамруулан, өдөр тутамд техникийн үзлэгийн хуудсаар хяналт хийж ажиллаж байна.

Зураг 16.Тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээ, агаар бохирдуулсны төлбөр төлсөн баримт

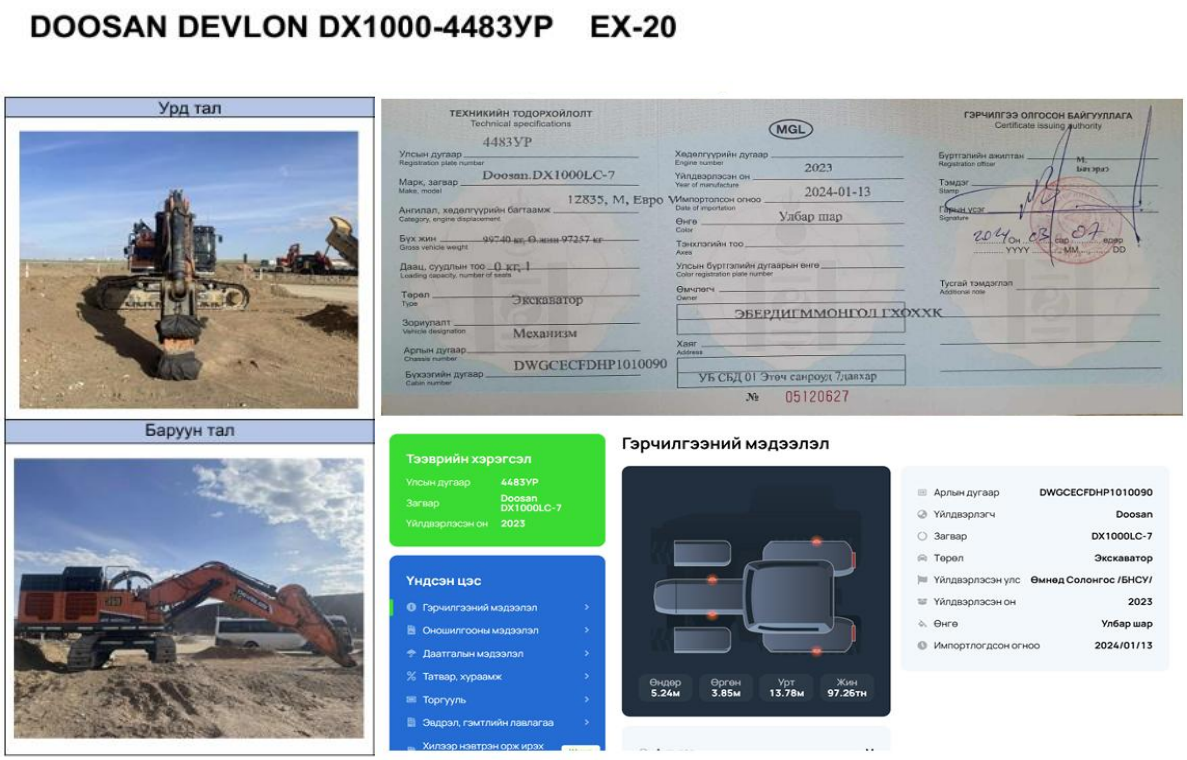

Дизель генераторaас ялгарах хорт хийг шүүх шүүлтүүр суурилуулах, шүүлтүүрийг заасан хугацаанд тогтмол солих:

Уурхайн хэмжээнд нийт 3 дизель генератор ажиллаж түүний сервис үйлчилгээг 600 мото цаг буюу 25 хоногт 1 удаа хийж техникийн үзлэг, үйлчилгээний тэмдэглэлийг хөтөлж байна. Дизель генераторaас ялгарах хорт хийг шүүх шүүлтүүрийг тогтмол сольж байна.

Зураг 17. Дизель генераторт агаар шүүгч суурилуулж байгаа нь

Зураг 18. Техникийн үзлэгийн хуудас

V. ТЕХНИКИЙН ҮЗЛЭГ, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТЭМДЭГЛЭЛ

№	Үзэж, үйлчилсэн он, сар, өдөр	Ямар ямар үйлчилгээ хийснийг тэмдэглэх	Үзлэгээр ямар эвдрэл гэмтэл илэрснийг тэмдэглэх	Үзлэг, үйлчилгээ хийсэн хүний нэр, албан тушаал
	2025.08.19.	Түлшний шүүр - 3ш Масло шүүр - 1ш Агаарын шүүр - 1ш Масло - 40л. сольсон.	Сервис үйлчилгээ хийсэн. 9931:52:56.	Хянагчаагчин Б.Ганзориг
	2025.09.13	Түлшний шүүр - 3ш Масло шүүр - 1ш Агаарын шүүр - 1ш Масло - 45л	Сервис хийсэн мото/цэг 10527:25:33	Хянагчаагчин инженер Д.Галмандах
	2025.10.02	Түлшний шүүр - 3ш масло шүүр - 1ш Агаарын шүүр - 1ш масло - 15л-30-40л	сервис хийсэн мото/цэг 11126 11126:01:53	Хянагчаагчин инженер Х. Еланан

ШТМ-ын агуулахын орчимд анхааруулах болон таниулах тэмдгийг байршуулах, агуулахын ажилчид шатахуун түгээх станцад хуваарь гарган үзлэг хийх, дутагдал илэрсэн тохиолдолд засах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх:

Зураг 19. Ажлын байрны үзлэгийн хуудас

ЭРХЭТ ТҮНШ

АЖЛЫН БАЙРНЫ ҮЗЛЭГИЙН ТАЙЛАН

"СЭКЕР РЕСУРСОС МОНГОЛИА" ХХК-ИЙН НҮҮРСНИЙ УУРХАЙН АЖЛЫН БАЙРНЫ ХӨДӨЛМӨРИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ, ЭРҮҮЛ АХУЙ, БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ҮЗЛЭГИЙН ТАЙЛАН

ҮЗЛЭГИЙН ЗОРИЛГО[1]:

Зорилго:	*Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, байгаль орчны хэлтсээс Хотгорын нүүрсний уурхайд Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай, байгаль орчны тухай багц хууль болон эдгээр хуулийг даган гаргасан дүрэм, журам, стандарт, аюулгүй ажиллаганы горимуудын хэрэгжилтийг хянуулах, илэрсэн зөрчлийг таслан зогсоох, арилгах, засаж залруулах арга хэмжээ авах.*

ҮЗЛЭГ ХИЙСЭН АЖЛЫН ХЭСГИЙН БҮРЭЛДЭХҮҮН:

	Овог Нэр:	*Албан тушаал:*	*Гарын үсэг*
Багийн ахлагч:	Э.Амарсанаа	ЭРХЭТ ТҮНШ ХХК-ийн ХАБЭА-н мэргэжилтэн	Амарсанаа
Багийн гишүүд:	Б.Батцэрэн	ЭРХЭТ ТҮНШ ХХК-ийн БО-н мэргэжилтэн	Б. Батцэрэн
	Э.Шинэхүү	ЭН АР ЖИ ХХК-ийн ХАБЭА-н мэргэжилтэн	
	Г.Ариунболд	ИХ ЛОГИЙН ГОВЬ ХХК-ийн ХАБЭА-н мэргэжилтэн	
	С.Гансүх	ХОНГОР АЛТАЙН ТАЛ ХХК-ийн ХАБЭА-н мэргэжилтэн	

ҮЗЛЭГТ ХАМРАГДСАН ХЭСЭГ, НЭГЖ, АЖЛЫН БАЙР, ОГНОО:

Хэлтэс нэгж, компани	*Түүний удирдах ажилтан, менежерийн нэр*	*Огноо:*

ШТМ-ын агуулахын орчимд ХАБЭАБО хэлтсийн ажилчид шатахуун түгээх станцад хуваарь гарган үзлэг хийж, дутагдал илэрсэн тохиолдолд залруулах арга хэмжээг авч ажиллаж байна.

Зураг 20. Хөрсөнд нэвчихгүй материал дэвсэх ажил, анхааруулах самбар

Агаарын найрлага дахь CO, CO_2, CH_4, хүчилтөрөгчийн түвшинг тогтмол хэмжих. CO ихсэх нь өөрөө шаталтын анхны шинж тэмдэг гарч буй эсэхийг хянахын тулд овоолго, агуулахад термометр, дулааны мэдрэгч суурилуулж хяналт тавих:

Нүүрсний овоолго термометр болон дулаан мэдрэгч байршуулсан бөгөөд хяналтыг зөөврийн багаж ашиглан өөрчлөлт гарсан тухай бүрт уулын мастерт мэдэгдэн арга хэмжээ авч ажиллаж байна.

Хөрсөн бүрхэвч, газрын гадарга*:*

Олборлолт болон бусад үйл ажиллагаа явагдах талбайн шимт хөрсийг зохистой зузаанаар хуулж тусад нь хадгалах:

Одоогийн байдлаар 12,433м^3 шимт хөрсний овоолгыг тусгайлан бэлтгэсэн талбайд "Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрс" MNS 5916:2008 стандартын дагуу хийж шимт хөрс хуулах зөвшөөрлийг журмын дагуу хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. Шимт хөрсний хуулалтыг "Шимт хөрс хуулах зөвшөөрөл"-ийн дагуу маркшрейдерийн бэлдсэн талбайд байгаль орчны мэргэжилтэн очиж ургамлын бичиглэл хийсний дараа хуулах зохих зузааныг заасны дагуу хийгддэг. Технологийн зам хуулалтын шимт хөрс-11,163м^3, уулын ажлаас гарсан шимт хөрсний 12,433м^3. Шимт хөрсний овоолгын хажуу налуу, дээд хэсгийг хэлбэржүүлэн таана хөмүүл, зээргэнэ, тэсэг, боролзой гэх нутгийн ургамал, царгас олон наст ургамлын үр цацсан.

Зураг 21. Шимт хөрсний овоолго

Зураг 21. Шимт хөрсний овоолго

СЭКЕР РЕСОРСУС МОНГОЛИА

Өнгөн хөрстэй ажиллах журам

"Өнгөн хөрстэй ажиллах журам"-ын
Хавсралт №1

ШИМТ ХӨРС ХУУЛАХ ЗӨВШӨӨРӨЛ

Хүсэлт гаргагч бөглөнө:

Хүсэлт гаргасан огноо	2025.09.27	Хүсэлт гаргасан хэлтэс/гэрээт компани	
Хүсэлт гаргасан ажилтны овог нэр			
Утас		Албан тушаал	
Шимт хөрс хуулах байршил	Уурхай ☐	Хотхон ☐	Бусад ☐
Шимт хөрс хуулах байршлыг тайлбарлах	Уурхайн гол [illegible] хэсэгт тавцан		
Байцаалтын талаарх нэмэлт тайлбар	Нүүрс, технологийн [illegible]		
	шилжих хэсгийг [illegible]		
Зориулалт	Нүүрс ятбг, технологи [illegible]		
Шимт хөрс хуулах талбай	7.4	га 73635	м2
Хуулагдах шимт хөрсний хэмжээ /м3/	22108	Байршуулах овоолгын дугаар	№4
Байршуулах овоолгын талаарх нэмэлт тайлбар			
Шимт хөрс хуулж эхлэх огноо	2025.09.24	Дуусах огноо	2025.10.06
Хариуцах ажилтны овог нэр	Б. Бүрэнтөр		
Албан тушаал	Технологийн инженер	Холбоо барих утас	99955251

Бусад мэдээлэл: /Байгаль орчны мэргэжилтэн бөглөнө/

Газрын хэлбэр:	Тал газар ☑	Хонхор газар ☐ Гүвээ ☐	Бусад ☐
Унд, ахуйн болон бусад ундны эх үүсвэрт ойр байгаа эсэх?	Тийм ☐		Үгүй ☑
Ховордсон амьтан, ургамал ортох эсэх?	Тийм ☐		Үгүй ☑
Бохирдол хязгаарлах арга хэмжээ явуулах шаардлагатай эсэх	Тийм ☐		Үгүй ☑
Тоосны эх үүсвэрийг багасгах шаардлагатай эсэх?	Тийм ☑		Үгүй ☐
Шимт хөрс хуулах гүн/см/	0,3см	Шаардлагатай тохиолдолд хуулах гүн/см/:	0.4см
Шенийн цэгээр хуулах шаардлагатай эсэх?	Үгүй		
Ажлын явцад байгаль орчны нөлөөллийг хянах талаар тэмдэглэл:	Усалгаа хийх		
Байгаль орчны нөхцөл байдлын талаар тэмдэглэл:			
Ховор ургамлын мэдээлэл:			
Хамгаалах арга хэмжээний талаар:			

Мэргэжилтнүүд бөглөнө:

Хариуцлагатай ажилтны зөвшөөрөл/гарын үсэг зурж зөвшөөрөл өгснөөр баталгаажуулна/:

Албан тушаал	Нэр	Гарын үсэг	Огноо
Технологийн инженер:	Д. Ганзориг		2025.09.27
Байгаль орчны мэргэжилтэн:			
Хариуцан хийх албан тушаалтан:	Б. Бүрэнтөр		2025.09.27.

Хяналт шалгалт: /Байгаль орчны мэргэжилтэн бөглөнө/:

Сар, өдөр	Хуулалт	Тэжээрлэлт	Тайлбар	Гарын үсэг
2025.09.27				

СРМ-ХЗ-Ж09-Х01 Хуудас 6 / 10

Уурхайд ашиглагдаж буй Машин техник, тоног төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээ, тээвэрлэлтийн үед шатах тослох материал асгарахаас урьдчилан сэргийлэх, хяналт тавих, хөрсөнд асгаралт үүсэхээс сэргийлэн ажлын байрны үзлэг 14 хоногт 1 удаа хийгдэж байгаа бөгөөд хариу арга хэмжээг тогтмол авч, бүх техникийн үзлэгийн хуудсыг өдөр бүр аван ажиллаж байна.

- Машин тэрэг, хүний байнгын хөл хөдөлгөөнөөс үүдэн хөрс суларч доройтох, хөрсний элэгдэл үүсэж болзошгүй тул Хөрсний эвдрэл талхагдал үүсэхээс сэргийлж хүнд даацын машинуудыг тогтсон маршрутаар зорчуулах.
- Уурхайн тээвэрлэлт, барилгын ажил эхлэх үед тоног төхөөрөмжийн дуу чимээ үүсэж ойр орчмын оршин суугчдын тав тухыг алдагдуулахаас сэргийлж Дуу чимээ ихтэй ажлуудыг зөвхөн өглөөний 07:00 цагаас оройн 22:00 цагийн хооронд гүйцэтгэх.
- Барилгын материал хураах, хөрсний овоолго үүсгэх цэгийг сонгохдоо оршин суугчдын хөдөлгөөнд эрсдэл учруулахгүй байхаар төлөвлөсөн.
- Уурхайн дотор тээврийн машины хурдыг хязгаарлах замын хөдөлгөөний дүрмийг мөрдүүлэх.
- Хүнд даацын машины жолооч нарыг замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын давтан сургалтад хамруулах, уурхайд үүсэж болзошгүй эрсдэл, осол аваарын талаар тайлбарлан таниулах.
- Техник хэрэгслийн үзлэг шалгалт, засвар үйлчилгээг тогтмол хийж ажилласан.
- Анхааруулах тэмдэг тэмдэглэгээг байршуулах, аюулгүй байдлыг хангуулах үүднээс уурхайн ажил явагдаж байгаа хөмсөг даланд тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулсан.

Шимт хөрсний хуулалт, хадгалалт, овоолгыг MNS 5916:2008 стандартын дагуу хуулж, хадгалах ба удаан хадгалсан хөрс сийрэгжих тул хөрсний овоолгуудын дээд болон хажуу гадаргууг хэлбэржүүлэлт хийж, олон наст өвслөг ургамал тарьж, шимт хөрсийг салхинд хийсэх, усанд урсах, бохирдох зэргээс хамгаалах:

Хотгорын нүүрсний уурхайн олборлолтийн үед тэгшилж хэлбэржүүлсэн 1.6 га хэмжээтэй шимт хөрсний овоолгоны шимт тэжээл, хөрсний органик байдлыг алдагдуулахгүй байх зорилгоор шимт хөрсийг олон наст ургамлын үрийг цацаж ургамалжуулах ажлыг хийж гүйцэтгэсэн.

Биологийн нөхөн сэргээлтийн талбайд тарималжуулах ургамлын үрийг сонгохдоо Байгаль орчны нөлөөлөлийн нарийвчилсан үнэлгээний нөхөн сэргээлтийн менежментийн төлөвлөгөө, Байгаль орчин аялал жуучлалын сайдын 2015 оны А-138 тогтоолын хавсралт болох техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийх аргачлал , MNS 5918 : 2023 стандартад заасны дагуу ургамал-газарзүйн бүс бүслүүр ургах орчныг харгалзан мөн нутгийн ургамлуудыг сонгосон Царгас (Medico L), Шар бударгана, олон төрөлт элбэг ургамлын үр, /таана, хөмүүл, зээргэнэ, тэсэг, боролзой/ зэрэг ургамлыг сонгосон. Эдгээр нь говь , хээр, тал бүсэд бэлчээрийн зориулалтаар тариалахад тохиромжтой ургамал юм. Ургамалаас дурьдан тодорхойлбол:

Царгас-Medicago L-Люцерна. Царгасыг эвдэрсэн газрыг бэлчээрийн зориулалтаар нөхөн сэргээхэд амжилттай ашиглаж болох бөгөөд хурдан сэргэж, ургах чадвартай. Хөх царгас нь хөрсний үржил шимийг дээшлүүлж, хөрсийг давсжихаас хамгаалдаг тул нөхөн сэргээлтэд ашиглахад нэн тохиромжтой. Үндэсний систем нь хүчтэй хөгжсөн, 3-5м гүн хөрсөнд нэвтрэх чадвартай.

Царгасыг ойт хээрийн бүсэд услахгүйгээр тарьж болно. Хээр, говийн бүсэд усалгаатай тарихад ургац сайтай. Энэ нь хүйтэн болон ганд тэсвэртэй, усалгаа болон бороонд дасамтгай ургамал юм. Говийн усалгаатай нөхцөлд тарьсан царгасыг намар хадаж болно. Дараагийн жилүүдэд бордож, услан жилд 2 удаа ургац авах боломжтой. Царгас 4 жил ба түүнээс дээш насалдаг.

Шар царгас нь ширүүн, хэвтээ мөчирлөсөн, үндэсний систем сайн хөгжсөн, удаан амьдрах чадвартай, ган болон хүйтэнд тэсвэртэй, хөрс голдоггүй, элсэн ба шавран давсархаг хөрсөнд ургах чадвартай.

Үрийн нормыг 1.0 га-д 15-20 кг-аар тооцож, 3-4см гүнд тарих ба ургацыг нь нэмэгдүүлэхэд кали, фосфорын органик гаралтай бордоог ашиглана.

Шимт хөрсний талбайн хэмжээ 1.6 га орчим бөгөөд гараар тарих учир ургамлын үрийн хэмжээг дараах байдлаар тооцсон:

Хүснэгт 8. Ургамалжуулсан тооцоо

№	Ургамал нэр	Латин нэр	1-га-д хольж тарих норм , /кг /	Гар аргаар тарих учир 2га-д хольж тарих нормоор тооцов /кг/
1	Царгас	Medico L	15	30
2	Шар бударгана	Elymus L	10	20
3	Олон төрөлт элбэг ургамал	Gaertu	10	20

Үрийг гараар цацах аргаар тарих тул эрсдэлийг тооцоолон 2 га талбайд тариалах хэмжээний үрийг цацахаар нормлосон.

Тарих арга : Үржил шимт хөрсний нимгэн давхаргатай говийн бүсэд фосфор кали өндөр агуулгатай органик үндэстэй хар хөрснөөс үндсэн талбайн хөрсөн дээр болон үрийн дээр цацаж тараахаар тооцож авсан. Эхний алхам тухайн талбайн хөрсний өгөн хэсгийг тэгшилж , бөөгнөрсөн шороог булдаж бутласан бөгөөд гар аргаар тарималжуулах тул тармуураар газрыг хэлбэржүүлсэн. Үүний дараагаар бага зэргийн усалгаа хийж хөрсийг чийглэсэн бөгөөд дараагаар нь тармуураар нэгэн чигт тармуурдаж үр цацахад бэлэн болгосон үрийг гар аргаар жигд тараах байдлаар цацаж усалгааг хийнэ.

Олон наст ургамлын үр ус чийгийг их шаарддаг тул үрийг орон нутгийн зонхилох салхины хөндлөн чиглэлд 2см гүнд суулгаж ус чийгийг алдагдуулахгүй тул дээрээс нь хар шороог 0,5-1см орчим цацаж өгсөн.

Усалгаа: Усалгааг газрын гадаргын дагуу налуу , хэлбэржилтээс шалтгаалан хийх бөгөөд манай нөхөн сэргээлтийн гадаргуу тэгш учир жигд цацах байдлаар усалсан бөгөөд хөрсний чийгийн горимийг барихын тулд тал хээрийн бүсэд 5-6 удаа усалгааг хийхээр тооцоолсон. Эхний усалгааг үр цацаж дуусаны дараагаар хийсэн. Усалгааны усыг хүйтэн биш усаар хийвэл тохиромжтой учир усыг өглөөгүүр саванд бэлэн авч орой нар жаргасаны дараагаар мөн өглөөгүүр услах нь тохиромжтой байдаг.

Зураг 22 Шимт хөрс ургамалжуулах үеийн зураг

Царгас

Шар бударган

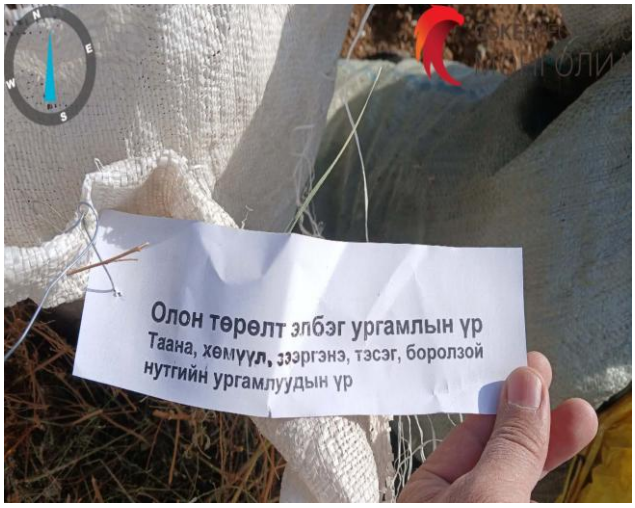

Нутгийн ургамал

Ургамлыг хольж буй байдал

Үр цацсан байдал

Үр цацсаны дараах усалгаа

Хөрсний овоолгуудын ойр орчимд тэмдэг тэмдэглэгээ хийх:

Хотгорын нүүрсний уурхайн олборлолтийн үед тэгшилж хэлбэржүүлсэн 1.6 га хэмжээтэй шимт хөрсний овоолго түүний ойр орчимд тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулсан.

Зураг 23. Шимт хөрсний овоолго, тэмдэг тэмдэглэгээ

Хөрсний овоолгуудын талбайн хэмжээ, байршил зэргийг тусган бүртгэд хөтлөх:

Хотгорын нүүрсний уурхайн олборлолтийн үед тэгшилж хэлбэржүүлсэн 1.6 га хэмжээтэй шимт хөрсний овоолго үүсээд байна.

Зураг 24. Бүртгэл, овоолгын хэлбэр, хэмжээ

ХОТГОР НҮҮРСНИЙ УУРХАЙ ДАХЬ ШИМТ ХӨРСНИЙ ОВООЛГЫН БҮРТГЭЛ
2025

Овоолго №	Овоолго үүссэн огноо	Овоолгын хэмжээ /м3/	Овоолгын талбай /м2/	Нийт жин /тон/	Тэмдэглэл
1	2025	7786	6056	7786	2025 онд үүссэн
2	2025	9344	5423	9344	2025 онд үүссэн
3	2025	11252	5200	11252	2025 онд үүссэн
4	2023	1290	1324	1290	Овоолгын эх үүсвэр, үүссэн огноо тодорхойгүй
5	2023	2202	192	2202	Овоолгын эх үүсвэр, үүссэн огноо тодорхойгүй
6	2023	5208	7173	5208	Овоолгын эх үүсвэр, үүссэн огноо тодорхойгүй

Тэмдэглэл: Одоогийн байдлаар шимт хөрсний овоолгод тодорхой бүртгэл байхгүй байна. Гэрээт туслан гүйцэтгэгч компаниуд тус тусдаа овоолго үүсгээгүй тул нөхөн сэргээлтийн ажил хэрхэн хуваарилах тал дээр тодорхойлох хэрэгтэй.

Хотгорын чулуун нүүрсний ордыг ил аргаар ашиглах төслийн хэмжээнд эвдрэлд өртөх 1,626.7 га талбайг байгалийн бүтэц онцлогт нь нийцүүлэн техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлтийг хийх:

Хотгорын чулуун нүүрсний уурхайн 2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөөний дагуу бүтэн жилийн хугацаанд буюу 347 хоногт ажилласан бол 10,001,60 тн нүүрс олборлолт хийж, 54,312,000м3 хөрс хуулалт хийгдэх байсан боловч багийн иргэдийн нийтийн хурал хүлээгдсэн шалтгааны улмаас уурхайн БОННҮ-ний тодотголын тайлан 2025 оны 8-р сарын 27-ны өдөр батлагдсан тул энэхүү БОМТ батлагдсаны дараа буюу 2025 оны 10-р сараас уурхайн үйл ажиллагаагаа явуулж эхлэнэ гэж тооцож үлдсэн 2 сарын хугацаанд 12,765,200м3 хөрс хуулалт хийж 2,224,200тн нүүрс олборлох төлөвлөгөөтэй болсон. Үүнтэй холбоотойгоор нүүрсний уурхайн олборлолтийн үед нөхөн сэргээлт хийх ажлыг 2026 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгах, хийгдэхээр төлөвлөсөн.

Эзэмшлийн болон өмчлөлийн газрын 10 хувиас доошгүй талбайд зохих журмын дагуу мод тарьж, зүлэгжүүлэх:

Ажилчдын кэмпийн хашааны эргэн тойронд нийт талбайн 10 хувь буюу 0.6 га талбайд мод тарилт хийж гүйцэтгээд байна.

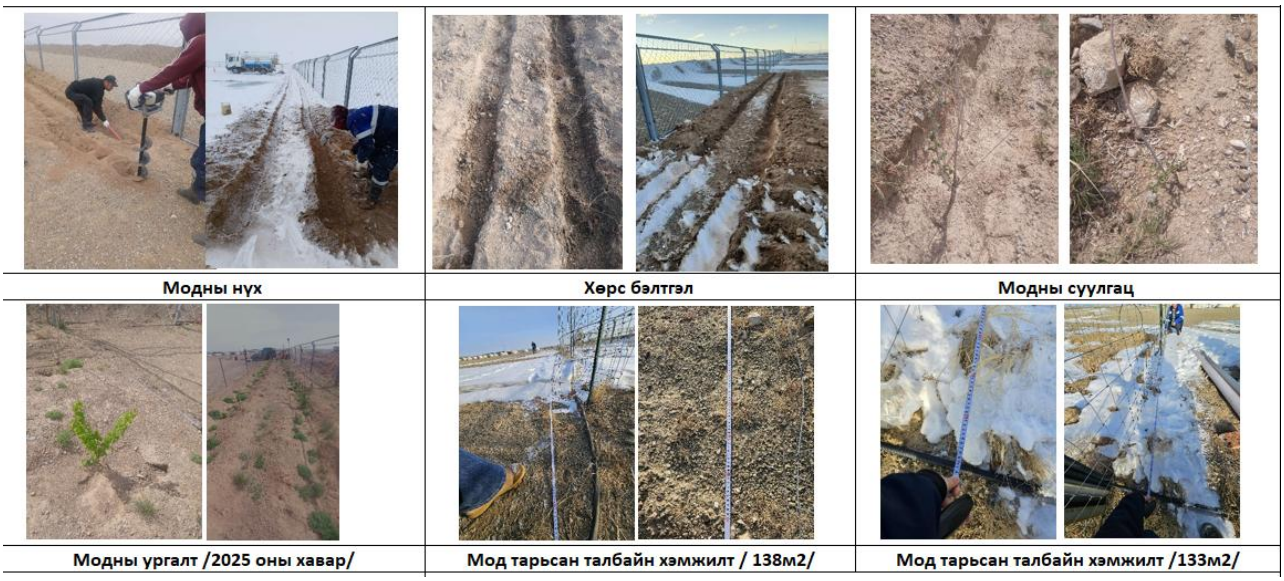

Машин техник, тоног төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээ, тээвэрлэлтийн үед шатах тослох материал асгарахаас урьдчилан сэргийлэх, хяналт тавих, асгаралт болсон тохиолдолд авах арга хэмжээний дотоод журмыг боловсруулах:

Шатах тослох материал асгарах үед авах арга хэмжээний үе авах дотоод журмыг боловсруулан асгаралт болохоос урьдчилан сэргийлэн өдөр тутмын ажлын байрны үзлэгийн хуудсаар шалгаж байна.

Асгаралтын үед шуурхай арга хэмжээ авах, асгаралтын иж бүрдлийг уурхайн бүсэд асгаралт гарч болзошгүй газруудад байрлуулах:

АСГАРАЛТЫН ИЖ БҮРДЭЛ БАЙРШИЛ

Байршил	Тоо ширхэг	Олгосон огноо
Тэсрэх материал агуулах	1ш	2024.01.15.
ШТС	1ш	2024.01.25
Засвар талбай	4ш	2025401.20
Нөөцөнд	2ш	-

Иж бүрдэл:

1. 240лагтаамжтай, шар өнгөтэй, хогийн дугуйтай сав-1ш
2. 48*43 хэмжээтэй, хонхорхоотой, шивсэн алчуур -5ш
3. 1,2*75мм хэмжээтэй хөвөө-4ш
4. Резинэн зузаан бээлий-2ш
5. 450мм*720мм хогийн гялгар уут-10ш
6. Хогийн шүүр ,тосгуур -1ш
7. Асгаралтын иж бүрдэл наалт-1ш
8. Асгаралтын иж бүрдэлийн ашиглах зааварчилгаа -1ш

Бүртгэл хөтөлсөн нярав: Г.Цацралт

Уурхайн бүсэд асгаралт гарч болзошгүй засварын шоп, ШТС зэрэг газруудад асгаралтын иж бүрдэл 8 ширхэг байршуулсан.

Зураг 23. Асгаралтын иж бүрдэл байршуулсан байдал

Шатахуун түгээх станц, агуулахыг байнгын хяналтад байлгаж, гэмтэл гарсан тохиолдолд түргэн шуурхай засварлах ба хяналтын бүртгэл хөтөлж, тогтмол үзлэг хийх:

Уурхайн шатахуун түгээх станц, агуулахад тогтмол сар бүр ажлын байрны үзлэг хийж гэмтэл гарсан тохиолдолд түргэн шуурхай арга хэмжээ авч ажиллаж байна.

Зураг 24. Ажлын байрны үзлэгийн хуудас

СЭКЕРРЕСОРСУС МОНГОЛИА

Ажлын байрны үзлэг шалгалтын журам

Ажлын байрны үзлэг шалгалтын журмын Хавсралт

АЖЛЫН БАЙРНЫ 2 ДУГААР ШАТНЫ ҮЗЛЭГИЙН ТАЙЛАН

ҮЗЛЭГИЙН ЗОРИЛГО[1]:

Зорилго:	*Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай, байгаль орчны тухай багц хууль болон эдгээр хуулийг дагаж гаргасан дүрэм, журам, стандарт, аюулгүй ажиллагааны горимуудын хэрэгжилтийг хангуулах, илэрсэн үл нийцлийг таслан зогсоох, арилгах, засаж залруулах арга хэмжээ авах.*

ҮЗЛЭГ ХИЙСЭН АЖЛЫН ХЭСГИЙН БҮРЭЛДЭХҮҮН:

Багийн ахлагч:	*Овог Нэр:*	*Албан тушаал:*	*Гарын үсэг*
	Э.Амарсанаа	ХАБЭА-н мэргэжилтэн	Амарсанаа
Багийн гишүүд:			
	Б.Батцэрэн	БО-н мэргэжилтэн	Б. Батцэрэн

ҮЗЛЭГТ ХАМРАГДСАН ХЭСЭГ, НЭГЖ, АЖЛЫН БАЙР, ОГНОО:

Хэлтэс нэгж, компани	*Түүний удирдах ажилтан, менежерийн нэр*	*Огноо:*
Уурхайн орлогч дарга	Э.Лхагвасүрэн	2025.10.21

[1] Үзлэг шалгалт хийж байгаа зорилгыг товч, тодорхой дурдана.

Хуудас 1 / 8

СЭКЕРРЕСОРСУС МОНГОЛИА

Ажлын байрны үзлэг шалгалтын журам

САНАЛ, ДҮГНЭЛТ[2]:

Санал:	*Хэлтэс нэгжүүд өмнөх ажлын байрны үзлэгээр илэрсэн зөрчлийн талаар авч хэрэгжүүлсэн ажлын мэдээг заасан хугацаанд Эрхэт түншХХК болон Сэкер ресорсус монголиа ХХК-ний ХАБЭАБО-ын хэлтэст хүргүүлж байх.*

Дүгнэлт:	*Илэрсэн зөрчлийн аюул эрсдэлийн зэрэг*			
Хэлтэс нэгж, компани	*Ноцтой:*	*Их:*	*Дунд:*	*Бага:*
		5	4	2

Зориулалтын бус талбайд хог хаягдал хаяж бохирдуулахаас урьдчилан сэргийлэх, хог хаягдлын дотоод журмыг боловсруулан ажиллах. Энгийн ба аюултай хог хаягдлыг зохих журмын дагуу эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгаж, хадгалан, хог хаягдлыг тогтмол эрх бүхий байгууллагаар ачиж тээвэрлүүлэх:

Энгийн хог хаягдлын гэрээг орон нутгийн

Зураг 25. Хогын сав, бүртгэлийн хуудас

СЭКЕРРЕСОРСУС МОНГОЛИА

ХОГ ХАЯГДЛЫН ЖУРАМ

Баталсан огноо:
Ерөнхий захирлын 2024 оны 05 дугаар сарын 15-ны өдрийн А/52 тоот тушаалын 10-р Хавсралт

Утга	Албан тушаал	Овог нэр	Гарын үсэг
Баталсан	Гүйцэтгэх захирал	Жозеф Кейт Борковски	
Зөвшөөрсөн	Үйл ажиллагаа хариуцсан захирал	Н.Гансүх	
Хянасан	Уурхайн дарга	Д.Азжаргал	
Хянасан	Уурхайн дарга	Б.Баасандорж	
Хянасан	ХАБЭА, БО-ны хэлтсийн ерөнхий менежер	Э.Батцэрэн	
Боловсруулсан	Байгаль орчны мэргэжилтэн	Ч.Дэлгэржаргал	

Улаанбаатар хот
2024 он

СРМ-ХЗ-Ж10-Х01 Хуудас 1/11

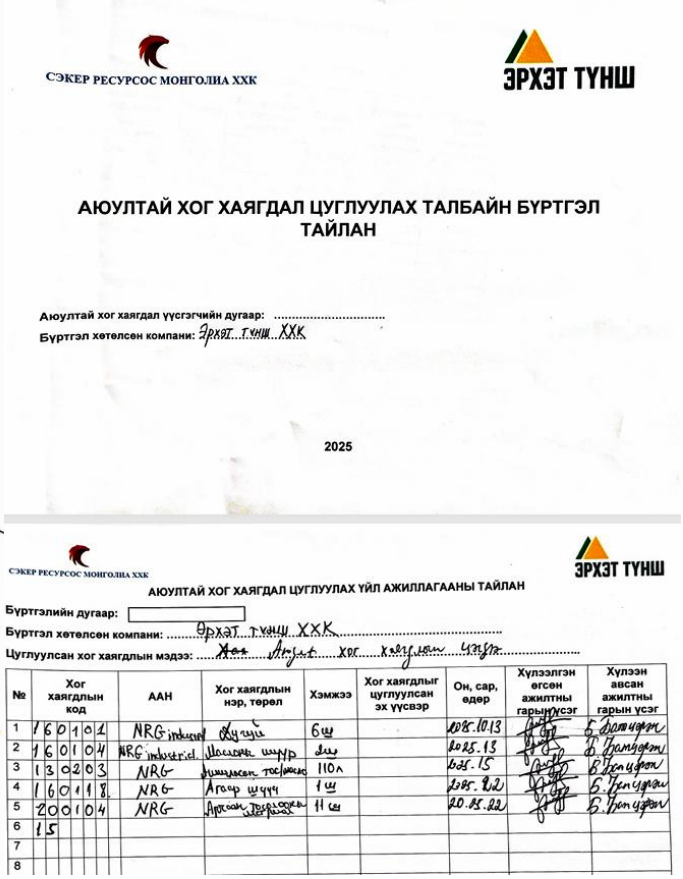

СЭКЕР РЕСУРСОС МОНГОЛИА ХХК

ЭРХЭТ ТҮНШ

АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДАЛ ЦУГЛУУЛАХ ТАЛБАЙН БҮРТГЭЛ ТАЙЛАН

Аюултай хог хаягдал үүсгэгчийн дугаар: .....
Бүртгэл хөтөлсөн компани: Эрхэт түнш ХХК

2025

СЭКЕР РЕСУРСОС МОНГОЛИА ХХК

ЭРХЭТ ТҮНШ

АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДАЛ ЦУГЛУУЛАХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН

Бүртгэлийн дугаар:
Бүртгэл хөтөлсөн компани: Эрхэт түнш ХХК
Цуглуулсан хог хаягдлын мэдээ: Хог Аюулт хог хаягдал цэгээс

№	Хог хаягдлын код	ААН	Хог хаягдлын нэр, төрөл	Хэмжээ	Хог хаягдлыг цуглуулсан эх үүсвэр	Он, сар, өдөр	Хүлээлгэн өгсөн ажилтны гарын үсэг	Хүлээн авсан ажилтны гарын үсэг
1	160101	NRG industrial	Хуучин	6ш		2025.10.13		Б.Батцэрэн
2	160104	NRG industrial	Шаардлагаа шүүр	2ш		2025.13		Б.Батцэрэн
3	130203	NRG	Нимгэмсэн тосолгоо	110л		2025.15		Б.Батцэрэн
4	160118	NRG	Агаар шүүгч	1ш		2025.02		Б.Батцэрэн
5	200104	NRG	Арсаан шаардлагаа	11ш		20.05.22		Б.Батцэрэн
6	15							
7								
8								

Уурхайн талбайн бүс нутагт газрын доорх усны хайгуул, судалгааны ажлыг усны эрх бүхий мэргэжлийн байгууллагаар гүйцэтгүүлж Усны нөөцийн зөвлөлөөр хэлэлцүүлж, батлуулах:

Газрын доорх гүний усны хайгуул судалгааг Чандмань эко төгөл ХХК-аар 2024 онд хийлгэсэн. Шинэжинст бассейнд 2024 онд хийгдсэн Гидрогеологийн хайгуулын цогц ажлаар ажиглалтын гүний 13 цооног, бага болон дунд гүнтэй 9 цооног, туршилтын 7 цооног өрөмдөж, тоноглосон. Мөн кэмпийн усан хангамжид зориулан нэмэлтээр 1 цооног өрөмдөж, тоноглосон. Туршилтын бүх цооногуудад уст давхаргын туршилт явуулж, уст давхаргуудын үзүүлэлтүүдийг тодорхойлсон.

Хүснэгт 26. Судалгааны тайлан

БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ШИНЭЖИНСТ СУМЫН НУТАГ ДАХЬ
ХОТГОРЫН ЧУЛУУН НҮҮРСНИЙ ОРДЫН ГИДРОГЕОЛОГИЙН
СУДАЛГААНЫ АЖЛЫН ТАЙЛАН

ТАЙЛАН БОЛОВСРУУЛСАН:

Л.ДАШБЯМБА /Гүйцэтгэх Захирал, Гидрогеологич/	УЛААНБААТАР ХОТ ЧАНДМАНЬ ЭКО ТӨГӨЛ ХХК
Ц.БАЯРНЯМ /Зөвлөх Гидрогеологич/	MONGOLIA

Ашиглах усны хэмжээгээр ус ашиглах гэрээ байгуулан, ус ашиглах болон хаягдал усны дүгнэлтийг жил бүр гаргуулан ажиллах:

Усны боломжит нөөцийн дүгнэлтийг үндэслэн ус ашиглах гэрээг Алтайн өвөр говийн сав газрын захиргааны даргын тушаал гаргуулан ус ашиглах гэрээг байгуулан ажиллаж байна.

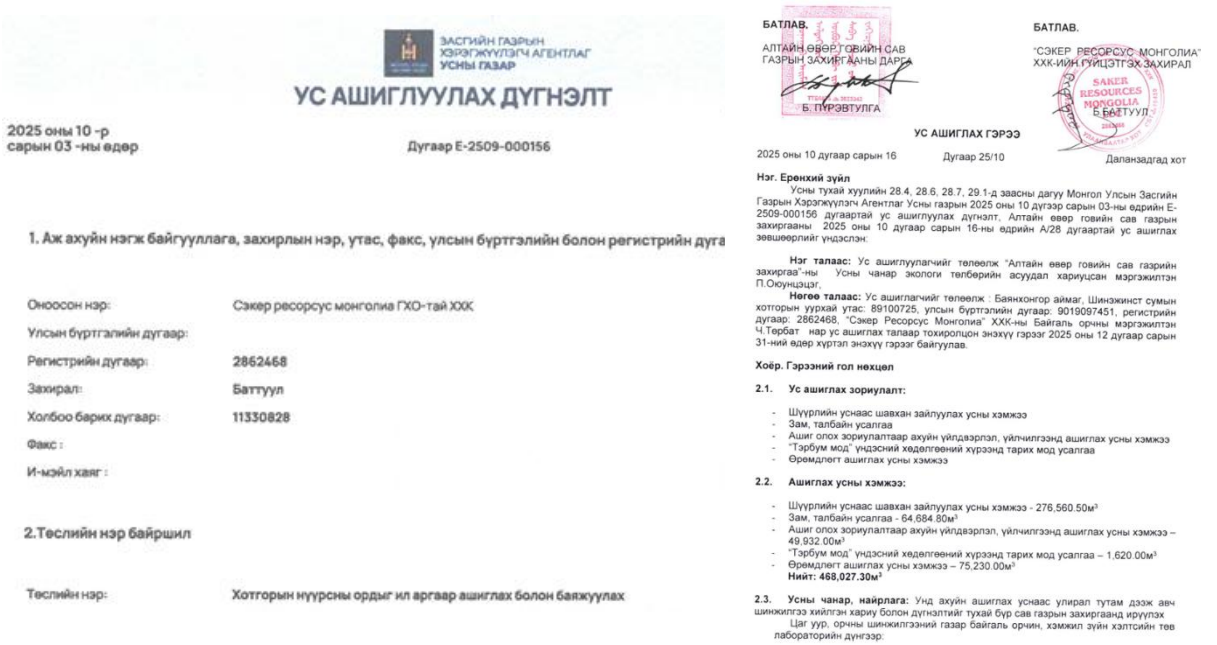
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ
УСНЫ ГАЗАР

УС АШИГЛУУЛАХ ДҮГНЭЛТ

2025 оны 10 -р сарын 03 -ны өдөр

Дугаар Е-2509-000156

1. Аж ахуйн нэгж байгууллага, захирлын нэр, утас, факс, улсын бүртгэлийн болон регистрийн дуга

Оноосон нэр:	Сэкер ресорсус монголиа ГХО-тай ХХК
Улсын бүртгэлийн дугаар:	
Регистрийн дугаар:	2862468
Захирал:	Баттуул
Холбоо барих дугаар:	11330828
Факс :	
И-мэйл хаяг :	

2.Төслийн нэр байршил

Төслийн нэр:	Хотгорын нүүрсны ордыг ил аргаар ашиглах болон баяжуулах

БАТЛАВ.
АЛТАЙН ӨВӨР ГОВИЙН САВ ГАЗРЫН ЗАХИРГААНЫ ДАРГА
Б. ПҮРЭВТУЛГА

БАТЛАВ.
"СЭКЕР РЕСОРСУС МОНГОЛИА" ХХК-ИЙН ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ
Б. БАТТУУЛ

УС АШИГЛАХ ГЭРЭЭ

2025 оны 10 дугаар сарын 16 Дугаар 25/10 Даланзадгад хот

Нэг. Ерөнхий зүйл

Усны тухай хуулийн 28.4, 28.6, 28.7, 29.1-д заасны дагуу Монгол Улсын Засгийн Газрын Хэрэгжүүлэгч Агентлаг Усны газрын 2025 оны 10 дугаар сарын 03-ны өдрийн Е-2509-000156 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлт, Алтайн өвөр говийн сав газрын захиргааны 2025 оны 10 дугаар сарын 16-ны өдрийн А/28 дугаартай ус ашиглах зөвшөөрлийг үндэслэн:

Нэг талаас: Ус ашиглуулагчийг төлөөлж "Алтайн өвөр говийн сав газрийн захиргаа"-ны Усны чанар экологи төлөөрийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн П.Оюунцацг,

Нөгөө талаас: Ус ашиглагчийг төлөөлж . Баянхонгор аймаг, Шинэжинст сумын хотгорын уурхай утас: 89100725, улсын бүртгэлийн дугаар: 9019097451, регистрийн дугаар: 2862468, "Сэкер Ресорсус Монголиа" ХХК-ны Байгаль орчны мэргэжилтэн Ч.Төрбат нар ус ашиглах талаар тохиролцон энэхүү гэрээг 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэл энэхүү гэрээг байгуулав.

Хоёр. Гэрээний гол нөхцөл

2.1. Ус ашиглах зориулалт:

- Шүүрлийн уснаас шавхан зайлуулах усны хэмжээ
- Зам, талбайн усалгаа
- Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ
- "Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд тарих мод усалгаа
- Өрөмдлөгт ашиглах усны хэмжээ

2.2. Ашиглах усны хэмжээ:

- Шүүрлийн уснаас шавхан зайлуулах усны хэмжээ - 276,560.50м³
- Зам, талбайн усалгаа - 64,684.80м³
- Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ – 49,932.00м³
- "Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд тарих мод усалгаа – 1,620.00м³
- Өрөмдлөгт ашиглах усны хэмжээ – 75,230.00м³

Нийт: 468,027.30м³

2.3. Усны чанар, найрлага: Унд ахуйн ашиглах уснаас улирал тутам дээж авч шинжилгээ хийлгэн хариу болон дүгнэлтийг тухай бүр сав газрын захиргаанд ирүүлэх

Цаг уур, орчны шинжилгээний газар байгаль орчин, хэмжил зүйн хэлтсийн тев лабораторийн дүгнэлт:

Усны тухай хуулийн 30.1.4-д заасны дагуу ус авах цэг, газар доорх усны цооног, шугам хоолой бүрийг тоолуржуулсан бөгөөд шугам хоолой бүрийн тоолуурын баталгаажуулалтыг хийсэн.

Уурхайн кемпийн хэсэгчилсэн бохир ус цэвэрлэх байгууламжийн гадна бохир усны шугам хоолойн ажлын зургийг 2024 оны 02 сарын 08-ний өдөр батлуулсан. Үзлэг шалгалтыг кемпийн үйлчилгээ хариуцсан Өрнөх үндэс ХХЗ-ний саниехникч болон ХАБЭА ажилтан нар өдөр бүр шалгах хуудасны дагуу үзлэг хийдэг. / Шалгах хуудсыг MNS4288:1995 стандартын дагуу боловсруулсан /

Зураг 27. Тоолуурын баталгаажуулалт

"СЭКЕР РЕСОРСУС МОНГОЛИА" ХХК-ний 2025 оны 10-р сарын тоолуурын заалт,
ашигласан усны хэмжээ (2025/10/25)

Эхний ба сүүлийн заалт	Худаг 1 Кемп	Худаг 2 Уурхайн худаг	Худаг 3 Шүүрлийн ус	Сард ашигласан усны хэмжээ /м3/
	Тоолуурын заалт м3	Тоолуурын заалт м3	Тоолуурын заалт м3	
2025.01.31	1313	226	2200	
2025.10.25	2359	299	6439	
Нийт м3	1046	73	4239	5358

Тоолуурын заалт баталгаажуулсан:

Шинэжинст сумын БОХУ-н байцаагч: /Ш.Бямбацогоо/

Шинэжинст сумын байгаль хамгаалагч: /Г. Даваа/

Сэкер ресорсус монголиа ХХК-ний Байгаль орчны мэргэжилтэн: /Ч. Төрбат/

Кемпийн худаг Уурхайн худаг Шүүрлийн ус

Ус ашиглах гэрээ, боломжит нөөцийн дүгнэлтэд заасан ашиглах хэмжээнээс хэтрүүлэн ашиглахгүй байх тухай үйл ажиллагаандаа мөрдлөг болгох, усыг үр ашигтай, хэмнэлттэй байдлаар ашиглах зарчим боловсруулж даган мөрдөж ажиллах:

Сэкер ресорсус монголиа ХХК-ний уурхайн даргын дэлхийн усны өдрийг тэмдэглэн өнгөрүүлэх арга хэмжээний удирдамжын дагуу 2025 оны 03 сарын 22-ны өдөр "Мөстөл, мөсөн голыг хамгаалах нь" уриан дор тэмдэглэн өнгөрүүлсэн.

Зураг 28. Усны өдөр зохион байгуулсан арга хэмжээ

БАТЛАВ:
"СЭКЕР РЕСОРСУС МОНГОЛИА" ХХК-ИЙН
УУРХАЙН ДАРГА
.....Б.БААСАНДОРЖ

2025 оны 03 сарын 22-ний өдөр

"ДЭЛХИЙН УСНЫ ӨДӨР"-ИЙГ ТЭМДЭГЛЭН ӨНГРҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ УДИРДАМЖ

Нэг: Зорилго

Дэлхий нийтээрээ жил бүрийн 3 сарын 22-нд "Усны өдөр"-ийг тэмдэглэн өнгөрүүлдэг уламжлалтай. Энэ жил "Мөстөл, мөсөн голыг хамгаалах нь" уриан дор тэмдэглэн өнгрүүлж байгаа бөгөөд мөстөл, мөсөн голууд дэлхийн усны эргэлт, цөвөр ус нөөц, экосистемийн тогтвортой байдлын тулгуур болдог. Гэвч уур амьсгалын өөрчлөлтөөс шалтгаалан мөсөн голууд сүүлийн жилүүдэд хурдацтай хайлж байгаа тул үүнээс сэргийлэх, урьдчилан сэргийлэх, таниулах ач холбогдолтой юм.

ХОЁР: ХУГАЦАА, ХАМРАХ ХҮРЭЭ

Усны өдрийг тохиолдуулан зохион байгуулж буй арга хэмжээг 2025 оны 03-р сарын 22 -ний өдрийн 20:30 цагт төслийн талбай дээр үйл ажиллагаа явуулж буй аж ахуйн нэгжүүдийн бүх ажилтны хүрээнд зохион байгуулна.

ГУРАВ: ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

1. "Усны хэрэглээ" сурталт
2. "Мөстөл, мөсөн голыг хамгаалах нь" сурталт
3. "Дэлхийн усны өдөр" сэдэв "Асуулт Хариулт Асуулт" /АХА/ тэмцээн
4. Гарын бэлэг гардуулах.

ДӨРӨВ: ШАГНАЛ, УРАМШУУЛАЛ

АХА тэмцээний эхний 3 байрыг шалгаруулна.

1-р байр Өргөмжлөл, гарын бэлэг
2-р байр Өргөмжлөл, гарын бэлэг
3-р байр Өргөмжлөл, гарын бэлэг

ХЯНАСАН:
ХАБЭА ХАРИУЦСАН МЕНЕЖЕР Ч.БЯМБАБАТ

БОЛОВСРУУЛСАН:
ХАБЭА ХАРИУЦСАН МЭРГЭЖИЛТЭН Э. САРУУЛ

Хаягдал ус цэвэрлэх байгууламжаас байгуулж, хаягдал бохир усны найрлагыг MNS4943:2015 стандартад заасан шаардлагад нийцүүлж цэвэрлэх, саарал усыг дахин ашиглах:

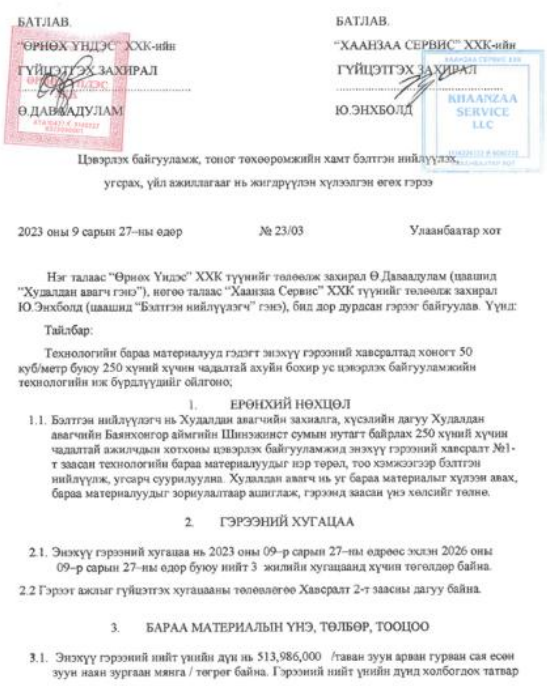

БАТЛАВ.
"ӨРНӨХ ҮНДЭС" ХХК-ийн
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ
Ө.ДАВААДУЛАМ

БАТЛАВ.
"ХААНЗАА СЕРВИС" ХХК-ийн
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ
Ю.ЭНХБОЛД

Цэвэрлэх байгууламж, тоног төхөөрөмжийн хамт бэлтгэн нийлүүлэх,
угсрах, үйл ажиллагааг нь жигдрүүлэн хүлээлгэн өгөх гэрээ

2023 оны 9 сарын 27-ны өдөр № 23/03 Улаанбаатар хот

Нэг талаас "Өрнөх Үндэс" ХХК түүнийг төлөөлж захирал Ө.Даваадулам (цаашид "Худалдан авагч гэнэ"), нөгөө талаас "Хаанзаа Сервис" ХХК түүнийг төлөөлж захирал Ю.Энхболд (цаашид "Бэлтгэн нийлүүлэгч" гэнэ), бид дор дурасан гэрээг байгуулав. Үүнд:

Тайлбар:

Технологийн бараа материалууд гэдэгт энэхүү гэрээний хавсралтад хоногт 50 куб/метр буюу 250 хүний хүчин чадалтай ахуйн бохир ус цэвэрлэх байгууламжийн технологийн иж бүрдлүүдийг ойлгоно;

1. ЕРӨНХИЙ НӨХЦӨЛ

1.1. Бэлтгэн нийлүүлэгч нь Худалдан авагчийн захиалга, хүсэлтийн дагуу Худалдан авагчийн Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын нутагт байрлах 250 хүний хүчин чадалтай ажилчдын хотхоны цэвэрлэх байгууламжид энэхүү гэрээний хавсралт №1-т заасан технологийн бараа материалуудыг нэр төрөл, тоо хэмжээгээр бэлтгэн нийлүүлж, угсарч суурилуулна. Худалдан авагч нь уг бараа материалыг хүлээн авах, бараа материалуудыг зориулалтаар ашиглаж, гэрээнд заасан үнэ хөлсийг төлнө.

2. ГЭРЭЭНИЙ ХУГАЦАА

2.1. Энэхүү гэрээний хугацаа нь 2023 оны 09-р сарын 27-ны өдрөөс эхлэн 2026 оны 09-р сарын 27-ны өдөр буюу нийт 3 жилийн хугацаанд хүчин төгөлдөр байна.

2.2 Гэрээт ажлыг гүйцэтгэх хугацааны төлөвлөгөө Хавсралт 2-т заасны дагуу байна.

3. БАРАА МАТЕРИАЛЫН ҮНЭ, ТӨЛБӨР, ТООЦОО

3.1. Энэхүү гэрээний нийт үнийн дүн нь 513,986,000 /гаван зуун арван гурван сая есөн зуун наян зургаан мянга / төгрөг байна. Гэрээний нийт үнийн дүнд холбогдох татвар

Цэвэрлэх байгууламж, тоног төхөөрөмжийн хамт бэлтгэн нийлүүлэх, угсрах, үйл ажиллагааг нь хүлээлгэн өгөх гэрээг 2023 оны 9 сарын 27-ны өдөр "Хаанзаа сервис" ХХК-тай байгуулан цэвэрлэх байгууламж суурьлуулах ажлбг гүйцэтгүүлж 2025 оны 08 сарын 28 өдөр хүлээн авсан байна.

БҮЛЭГ 4.

ОРЧНЫ ТОХИЖИЛТ, НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

БҮЛЭГ 4. ОРЧНЫ ТОХИЖИЛТ, НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Монгол орон даяар Монгол улсын ерөнхийлөгчийн 2021 оны 10 дугаар сарын 04-ний өдрийн 58 дугаар зарлигаар Эх дэлхий, байгаль орчноо хайрлан зохицон амьдрах Монгол уламжлал, зан заншлаа эрхэмлэн, дэлхийн уур амьсгалын өөрчлөлтийн нөлөөллийг бууруулах, ой, усны нөөцийг хамгаалж, нэмэгдүүлэх экологийн тэнцвэрт байдлыг хангах зорилгоор "Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөнийг санаачлан өрнүүлж байгаа билээ. Төсөл хэрэгжүүлэгч нь энэхүү хөдөлгөөний хүрээнд Засаг даргын тамгын газартай харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр сумын ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх зорилгоор хамтран ажиллаж, орон нутгийн онцлогт тохирсон мод бутыг тарьж байгаа билээ. Иймд үргэлжлүүлэн тухайн жил бүр сумаас ирсэн саналын дагуу үргэлжлүүлэн хамтран ажиллана.

Хүснэгт 7. Ногоон байгууламжийн төлөвлөгөө

№	Гүйцэтгэх ажил	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, мян.төг	Зардал, сая.төг	
					I	Нийт
1	Ногоон байгууламжийн усалгаа, тордлогоо хийх	Мод, ургамлыг услах, нөхөн тарилт хийх.	ш	1000	ҮАЗ	ҮАЗ

ҮАЗ - Үйл ажиллагааны зардалд тусгах.

ОРЧНЫ ТОХИЖИЛТ, НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ДЭЛГЭРЭНГҮЙ

Монгол улсын ерөнхийлөгчийн санаачилсан "Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд Шинэжинст сумын төвд 2025 оны 06 сарын 01 өдөр 500 ширхэг хайлаас, 500ш шар хуайс тарих ажил амжилттай хийгдсэн. Модны нөхөн тарилтыг 2025 оны 10 сарын 17 өдөр 500 шар хуайс, хайлаас тарилтын ажил хийгдсэн. Намрын мод тарилтыг нутгийн иргэдийг дэмжих зорилтынхоо хүрээнд сумын 4-н иргэдтэй хамтрач ажилласан.Нийт 2 га талбайд тариалалтыг хийсэн.

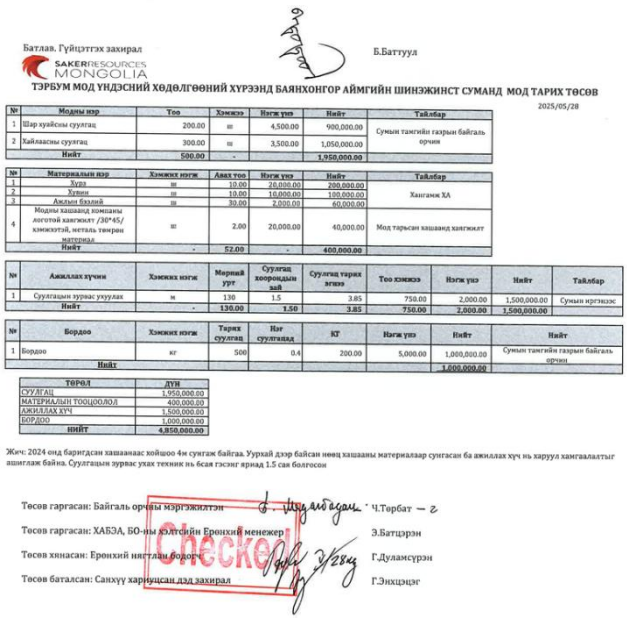

Батлав. Гүйцэтгэх захирал Б.Батгуул

SAKER RESOURCES MONGOLIA

ТЭРБУМ МОД ҮНДЭСНИЙ ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ХҮРЭЭНД БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ШИНЭЖИНСТ СУМАНД МОД ТАРИХ ТӨСӨВ

2025/05/28

№	Моды нэр	Тоо	Хэмжээ	Нэгж үнэ	Нийт	Тайлбар
1	Шар хуайсны суулгац	200.00	ш	4,500.00	900,000.00	Сумын тамгийн газрын байгаль орчин
2	Хайлаасны суулгац	300.00	ш	3,500.00	1,050,000.00	
	Нийт	500.00	-		1,950,000.00	

№	Материалын нэр	Хэмжих нэгж	Авах тоо	Нэгж үнэ	Нийт	Тайлбар
1	Хуяг	ш	10.00	20,000.00	200,000.00	Хангамж ХА
2	Хувцас	ш	10.00	10,000.00	100,000.00	
3	Аюулгүй бээлий	ш	30.00	2,000.00	60,000.00	
4	Модны хашаанд компаниа логотой хаягжуулт /30*45/ хэмжээтэй, четгэль тавгран материал	ш	2.00	20,000.00	40,000.00	Мод тарьсан хашаанд хаягжуулт
	Нийт	-	52.00	-	400,000.00	

№	Ажиллах хүчин	Хэмжих нэгж	Мөрний урт	Суулгац хоорондын зай	Суулгац тарих эгнээ	Тоо хэмжээ	Нэгж үнэ	Нийт	Тайлбар
1	Суулгацын зурвас ухуулах	м	130	1.5	3.85	750.00	2,000.00	1,500,000.00	Сумын иргэдээс
	Нийт	-	130.00	1.50	3.85	750.00	2,000.00	1,500,000.00	

№	Бордоо	Хэмжих нэгж	Тарих суулгац	Нэг суулгацад	КГ	Нэгж үнэ	Нийт	Нийт
1	Бордоо	кг	500	0.4	200.00	5,000.00	1,000,000.00	Сумын тамгийн газрын байгаль орчин
	Нийт						1,000,000.00	

ТӨРӨЛ	ДҮН
СУУЛГАЦ	1,950,000.00
МАТЕРИАЛЫН ТООЦООЛОЛ	400,000.00
АЖИЛЛАХ ХҮЧ	1,500,000.00
БОРДОО	1,000,000.00
НИЙТ	4,850,000.00

Жич: 2024 онд баригдсан хашаанаас хойшоо 4н сунгаж байгаа. Урхай дээр байсан нөөд хашааны материалаар сунгасан ба ажиллах хүч нь харуул хамгаалалтыг ашиглаж байна. Суулгацын зурвас ухах техник нь бсан гэсэн ярилд 1.5 сан болгосон

Төсөв гаргасан: Байгаль орчны мэргэжилтэн Ч.Төрбат

Төсөв гаргасан: ХАБЭА, БО-ны хэлтсийн Ерөнхий менежер Э.Батцэрэн

Төсөв хянасан: Ерөнхий нягтлан бодогч Г.Дуламсүрэн

Төсөв батлсан: Санхүү хариуцсан дэд захирал Г.Энхцэцэг

Зураг 28 тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд мод тарилтын ажил хийсэн

БҮЛЭГ 5.

ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ БИЕЛЭЛТ

БҮЛЭГ 7. ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Сумын байгаь хамгаалагч болон орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн хүрээнд зэрлэг ан амьтны тоон толгойн суурь судалгааг хийсэн. Суурь судалгаан дээр үндэслэн цаашлаад зэрлэг ан амьтны бүрэн хэмжээний суурь судалгааг шат дараатайгаар хийхээр жил бүрийн төлөвлөгөөндөө тусгаад явахаар төлөвлөсөн. Суурь судалгаан дээр үндэслэн зэрлэг амьтны ус уух боломжит мониторингийн цэгийг тодорхойлсон бөгөөд орчны хяналт шинжилгээний биелэлтийн хэсэгт дурьдсан болно. Тус мониторингийн цэгүүдэд үндэслэн зэрлэг ан амьтадын зориулсан хөдөлгөөнт камер суурилуулах арга хэмжээг авч ажилласан.

Нөгөөтэйгүүр зэрлэг ан амьтан тэр тусмаа дэлхийн ирвэс хамгаалах өдөр Их богдын тусгай хамгаалалтын захиргаатай хамтран ирвэс хамгаалах арга зүй мэдээллийн талаар сургалт зохион байгуулсан.

Хүснэгт 8 Шинэжинст суманд нутагладаг амьтадын суурь судалгаа

Дд	Амьтны нэр	Тоо толгой ажиглалтын байдлаар	Оршин амьдарч буй бүс нутаг \байршил
1	2	3	4
1	Мазаалай	35-45	Сэгс цагаан богд 42 52 57,2, 98 40 05,0, Шар хулс 43 18 093, 97 46 991
2	Хавтгай	200-250	Толийн хоолой 43 23 05,2, 99 09 35,5, Сэгс цагаан богд 44 52 04,4, 98 52 09,5, Хөх төмөртийн өвөр 43 18 22,7, 98 19 01,8, Хатан суудлын хоолой 42 58 00, 98 26 30
4	Хулан	80-120	Толийн хоолой 43 23 05,2, 99 09 35,5, Эхийн тал 43 13 47,3, 98 59 34,5, Цагаан булгийн тал 42 51 00, 98 39 48, Хатан суудлын хоолой 43 00 09, 98 20 28,4
5	Ирвэс	10-16	Залаа жинстийн нуруу 44 29 31,8, 99 10 28,6 , Сэгс цагаан богд 42 45 42,0, 98 48 44,8
6	Аргаль	80-120	Сэгс цагаан богдын нуруу 43 10 45,5, 99 17 53,9, Төмөртэйн хөх 43 18 22,7, 98 19 01,8, Гүний нуруу, Давхар хар 43 48 18,8, 98 59 51,,
7	Янгир	500-650	Цармын нуруу 44 30 26,9, 99 02 01,6, Тогооно хар 44 28 03,4, 99 26 49,5, Гүний уулс 44 20 27,5, 99 42 31,4, Улаан шанд 44 33 54,2, 99 42 16,9, Юмчийн улаан 44 27 52,2, 99 34 28,0, Адгийн хавцгайт 44 37 00,6, 99 17 38,7, Сэгс Цагаан богдын нуруу 42 45 42,0, 98 48 44,8
8	Хар сүүлт	400-550	Зээрэн 44 28 33,0, 98 57 35,5, Хүрэн цав 43 54 11,0, 98 47 33,1, Өлзийт 43 53 36,9, 99 16 12,7, Эхийн гол 43 14 30,2, 99 00 12,6, Тооройн хөх 43 17 51,0, 99 26 13,3,

			Цагаан богд 42 58 41,5, 99 01 13,0, Толь булаг, Баянзүрх, Товгор, Бор хайрхан, Баянбулаг, Хуудсан шанд,
9	Чоно	30-50	Бүх нутагт
10	Шар үнэг	элбэг	Бүх нутагт
11	Хярс	элбэг	Бүх нутагт
12	Говийн шилүүс мий	ховор	Бор хайрхан 44 08 50,7, 99 03 49,3, , Говийн нутагт
13	Туулай	элбэг	Бүх нутагт
14	Царгын бүргэд	цөөн	Уул нуруудаар
15	Ооч ёл	ховор	Уул нуруудаар
16	Сохор элээ	элбэг	Бүх нутагт
17	Шунгаач харцага	цөөн	Бүх нутагт
18	Тас	элбэг	Бүх нутагт
19	Хойлог	ховор	Царгын нуруу 44 30 26,9, 99 02 01,6
20	Хахилаг	элбэг	Уул нуруудаар

21	Ятуу	элбэг	Говь, талаар
22	Ногтруу	элбэг	Говь ,талаар
23	Шар шувуу	цөөн	Уул нуруудаар
24	Хулан жороо	элбэг	Говьд
26	Болжмор	элбэг	Бүх нутагт
27	Зараа		Бүх нутагт

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, УУР АМЬСГАЛЫН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ЯАМНЫ ХАРЬЯА ИХ БОГДЫН БАЙГАЛИЙН ЦОГЦОЛБОРТ ГАЗРЫН ХАМГААЛАЛТЫН ЗАХИРГААНЫ ДАРГА Б.БАТ-ЭЛЭЙ

Огноо

УЛСЫН ТУСГАЙ ХАМГААЛАЛТТАЙ ГАЗАР НУТАГ БҮХИЙ ШИНЭЖИНСТ СУМАНД АЖИЛЛАХ АЖЛЫН УДИРДАМЖ

2024 оны 10 дугаар сарын 23-ны өдөр Номгон

Зорилго: Улсын тусгай хамгаалалттай газар нутгийн тухай хууль, Орчны бусийн тухай хууль, байгаль орчны багц хуулиудын хэрэгжилтийг хангах, хамгаалалтын захиргааны танилцуулга, сум орон нутгийн удирдлагын саналыг сонсох,орчны бүсэд үйл ажиллагаа явуулж буй зам анги, кемпэд хяналт тавих, замын эргэлтийн цэгүүдийг аюулгүй батлах, орчны бусийн хилийн зааг тэмдэглэх

Ерөнхий зохион байгуулагч: Их Богдын байгалийн цогцолборт газрын хамгаалалтын захиргаа, Сэкер ресорсус монголиа ХХК

Хамрах хүрээ: Улсын тусгай хамгаалалттай газар нутаг бүхий Баянговь,Шинэжинст сум орчны бүс

Зохион байгуулах ажил:

- Улсын тусгай хамгаалалттай газар нутаг бүхий Шинэжинст сумын удирдлага ИТХ-ын дарга, Засаг дарга нартай уулзаж ярилцах, байгаль орчны чиглэлээр хэрэгжүүлж буй ажлыг сонсох, санал солилцох
- Говийн хэсэгт амны онд хийгдсэн биологийн олон янз байдлын судалгаанд танилцуулах цаашид ямар арга хэмжээ ярилцах, төлөвлөх
- Орчны бүсэд цаашид аюулгүй хэрэгжүүлэх ажлын санал солилцох
- Орчны бүсэд үйл ажиллагаа явуулж буй замын трасс, замын кемп дээр ажиллах хяналт тавих, эргэлтийн цэгүүдийг газар дээр нь аюулгүй батлах
- Говийн бүсэд хяналт шалгалт хийх

Үр дүн: Зохион байгуулсан ажлын илтгэх хуудсыг ажлын 3 хоногт багтаан Хамгаалалтын захиргааны даргад танилцуулах

УДИРДАМЖ БОЛОВСРУУЛСАН:

АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛ, СУРГАЛТ СУВТАЛЧИЛГАА ОРЧНЫ БҮС ХАРИУЦСАН МЭРГЭЖИЛТЭН Х.СОНИНБАЯР

Зураг 29 . Зэрлэг амьтдын хөдөлгөөнт камер

БҮЛЭГ 6.

НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

БҮЛЭГ 6. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Төслийн үйл ажиллагаанд эдэлбэр газрыг ашигласнаар материаллаг болон эдийн засгийн шилжилт үүсдэг. Материаллаг шилжилт гэдэг нь айл өрх, тэдний өмч хөрөнгө (өвөлжөө, бууц, худаг), эзэмшлийг нүүлгэн шилжүүлэхийг хэлэх бөгөөд төслийн талбай дотор амьдардаг айл өрхүүдийг нүүлгэх үйл ажиллагаа юм. Эдийн засгийн шилжилт гэдэгт айл өрхүүд, тэдний мал сүрэг хуучин бэлчрээсээ, худаг уснаасаа алслагдаж нүүхийг хэлнэ. Хотгорын чулуун нүүрсний ордын лицензийн талбайд давхцалтай газар эзэмших эрхтэй 8 айл байгаагаас 6 айлын нөхөн олговрыг өгж нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээ авсан.

Төслийн нөлөөлөлд өртөж буй иргэн, айл өрхийг нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох амьдралын түвшин, амьжиргааг бууруулахгүй дээшлүүлэх боломжийг бүрдүүлэн, харилцан тохиролцон ажиллах ажиллагааг явуулах шаардлагатай бөгөөд эдгээр нь дараах үндсэн зарчмуудыг баримталж байна.

Нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээнээс боломжит бүхий л байдлаар зайлсхийхийг эрмэлзэж, зайлшгүй нөхцөлд нүүлгэн суурьшуулалт хийгдэх шийдвэрийг төслийн нөлөөлөлд өртөх иргэд, өрх, аж ахуйн нэгжийн оролцоотой шийдвэрлэх бөгөөд төслийн талбайн нөлөөллийн бүсэд хамрагдаж буй иргэн, айл өрхийн газрын өмчлөл, эзэмшил, ашиглалтын байдал түүнд төслийн үйл ажиллагаанаас үүдэн газар чөлөөлөх, нүүлгэн шилжүүлэх шаардлага зэргийг нарийвчлан тусгасан төлөвлөгөө боловсруулж, төлөвлөгөөний дагуу нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох шаардлагатай гэж үзэж байна.

Хүснэгт 1 нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

№	Гүйцэтгэх ажил	Нэгжийн зардал, сая.төг	Хэрэгжүүлсэн ажил
1	Нүүлгэн шилжүүлэлтийн нарийвчилсан төлөвлөгөөг боловсруулах	Шууд нөлөөлөлд өртөх айл өрхүүдийг нарийвчлан тодорхойлох	Шууд нөлөөллийн бүсэд 8 айл өрх 8 айлыг нүүлгэн шилжүүлж чөлөөлсөн. 3 айлтай нөлөөллийн гэрээ байгуулахаар ажиллаж байна.

БҮЛЭГ 7.

ТҮҮХ СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

БҮЛЭГ 9. ТҮҮХ СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Түүх соёлын дурсгал болон археологи палентлогийн дүгнэлт байвал хавсаргах

Хүснэгт 2 түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

№	Нөлөөлөд өртөх түүх, соёлын өв	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хүрээ	Гүйцэтгэл
1	Төслийн талбайн археологийн авран хамгаалах малтлага судалгааг 2012 онд Шинжлэх ухааны академийн археологийн хүрээлэн хийж гүйцэтгэсэн бөгөөд уг судалгаагаар нийт 5 дурсгалыг малтан судалж, нөхөн сэргээж, тэмдэглэн баримтжуулалт хийсэн байна. Харин төслийн талбайн палеонтологийн нөөц баялгийн үнэлгээг 2023 онд Шинжлэх ухааны академийн палеонтологийн хүрээлэн хийж гүйцэтгэсэн бөгөөд судалгааны үед эртний амьтан ургамлын үлдвэр илрээгүй байна. Төсөл хэрэгжүүлэгч “Сэкер Ресорсус Монголиа” ХХК нь уурхайн үйл ажиллагааны явцад археологи, палеонтологийн дурсгал болон олдвор санамсаргүй байдлаар олдсон тохиолдолд Соёлын өвийг хамгаалах тухай хуулийн 38.3-т заасны дагуу ажлаа зогсоож, энэ тухай сумын Засаг дарга, цагдаагийн болон уг асуудлыг хариуцсан байгууллагад нэн даруй мэдэгдэж, арга хэмжээ авна.			

БҮЛЭГ 8.

ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

БҮЛЭГ 8. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хүснэгт 3 хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

№		Төлөвлөсөн ажил	Хог хаягдлын чиглэлээр хийгдсэн ажил	Зураг, тайлбар
1	Энгийн хог хаягдал	Уурхайн үйл ажиллагаанаас гарах хог хаягдлын хэмжээ, бүтцийн судалгаа хийх	Уурханй үйл ажиллагаанаас явцаас гарах хог хаягдлыг энгийн хог хаягдал (дахин ашиглах боломжтой, дахин ашиглах боомжгүй), хатуу хог хаягдал, аюултай хог хаягдла гэсэн үндсэн 3-н төрлийн хог хаягдал гарахыг тодорхойлсон. Тухайн хог хаягдлын бүртгэл хөтлөн хяналт тавьж ажиллаж байна.	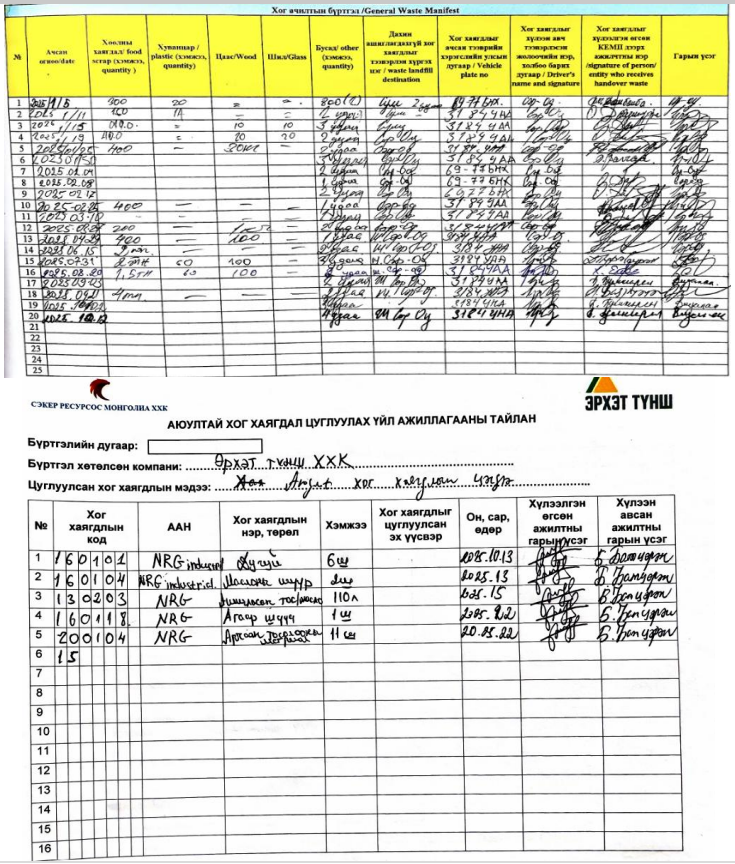

Хог ачилтын бүртгэл /General Waste Manifest

СЭКЕР РЕСУРСОС МОНГОЛИА ХХК

ЭРХЭТ ТҮНШ

АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДАЛ ЦУГЛУУЛАХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН

Бүртгэлийн дугаар:

Бүртгэл хөтөлсөн компани: Эрхэт түнш ХХК

Цуглуулсан хог хаягдлын мэдээ:

№	Хог хаягдлын код	ААН	Хог хаягдлын нэр, төрөл	Хэмжээ	Хог хаягдлыг цуглуулсан эх үүсвэр	Он, сар, өдөр	Хүлээлгэн өгсөн ажилтны гарын үсэг	Хүлээн авсан ажилтны гарын үсэг
1	160101	NRG industrial	Хуучин	6ш		2025.10.13		Б.Болормаа
2	160104	NRG industrial	Ашиглах шүүр	5ш		2025.11.13		Б.Батцэцэг
3	130203	NRG	Нишалгаан тос/масел	110л		2025.11.15		Б.Цэнцэг
4	160118	NRG	Агаар шүүгч	1ш		2025.12.12		Б.Цэнцэг
5	200104	NRG	Арчсан тос/масел	11ш		20.05.22		Б.Цэнцэг
6	15							
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								
15								
16								

2		Ахуйн хатуу хог хаягдлыг ангилан ялгаж цуглуулах зориулалтын тэмдэг тэмдэглэгээтэй хогийн савыг төслийн талбайд байршуулах	Уурхайн болон кемпийн талбайд энгийн хог хаягдал түүний дотор нь хуванцар болон цаасны хог хаягдал бусад гэсэн тэмдэглэгээтэй ангилан ялгах хог хаягдлын савнуудыг байршуулаад байна. Хуванцар сав цуглуулах сав 4-н гэр дунд нэг буюу нийт 15-н байршилд торон савыг байршуулсан бол эмнэлэгнийн болон шатах тослох материалаас гарах аюултай хог хаягдлын мөн ангилан ялгаж эрх бүхий компаниудад хүлээлгэн өгсөн.		
3		Дахин ашиглах боломжтой хог хаягдлыг аймгийн хог хаягдал дахин боловсруулах төсөл хөтөлбөр, үйлдвэрт нийлүүлэх	Дахин боловсруулах хог хаягдлыг дахин ашиглах эргэлтэнд оруулах арга хэмжээг авсан бөгөөд түүний нэг хэлбэр бол эвдэрээгүй кардон цаасыг дахин ашиглах дулаалага		

4		Бусад хог хаягдлыг гэрээт ААН-ээр төслийн талбайгаас тогтмол зөөвөрлүүлэх	галлагаанд ашиглах, хувцанцар савыг орон нутгийн иргэдэд нийлүүлэх зэргээр дахин ашиглаж байна. Үйл ажиллагаанаас гарах хог хаягдлыг Шинэжинст сумын хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх, устгах эрх бүхий Азай зуслан ХХК-тай гэрээ байгуулан хамтран ажилласан. Хог хаягдлын хяналт шалгалтыг хийсэн. Үүнээс гадна хог хаягдлын тайланг улирал болон сараар сумын Засаг дарга болон аймгийн БО-ны газарт хүргүүлэн ажиллаж байна.	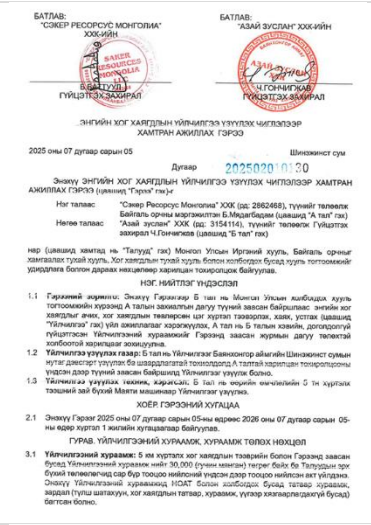 БАТЛАВ: "СЭКЕР РЕСОРСУС МОНГОЛИА" ХХК-ИЙН ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ Б.БАТТУЯА БАТЛАВ: "АЗАЙ ЗУСЛАН" ХХК-ИЙН ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ Ч.ГОНГИЙЖАВ ЭНГИЙН ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭ ҮЗҮҮЛЭХ ЧИГЛЭЛЭЭР ХАМТРАН АЖИЛЛАХ ГЭРЭЭ 2025 оны 07 дугаар сарын 05 Шинжинст сум Дугаар 20250201020 Энэхүү ЭНГИЙН ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭ ҮЗҮҮЛЭХ ЧИГЛЭЛЭЭР ХАМТРАН АЖИЛЛАХ ГЭРЭЭ (цаашид "Гэрээ" гэх)-г Нэг талаас "Сэкер Ресорсус Монголиа" ХХК (рд: 2862468), түүнийг **төлөөлж** Байгаль орчны мэргэжилтэн Б.Мөдагбадам (цаашид "А тал" гэх) Нөгөө талаас "Азай зуслан" ХХК (рд: 3154114), түүнийг: **төлөөлж** Гүйцэтгэх захирал Ч.Гончигжав (цаашид "Б тал" гэх) нар (цаашид хамтад нь "Талууд" гэх) Монгол Улсын Иргэний хууль, Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, Хог хаягдлын тухай хууль болон холбогдох бусад хууль тогтоомжийг удирдлага болгон дараах нөхцөлөөр харилцан тохиролцож байгуулав. НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ 1.1 **Гэрээний зорилго:** Энэхүү Гэрээгээр Б тал нь Монгол Улсын хэмжээнд хууль тогтоомжийн хүрээнд А талын захиалгын дагуу түүний зөвшөөрсөн цаг хугацаа тээвэрлэх, хаях, устгах (цаашид "Үйлчилгээ" гэх) үйл ажиллагаанд хэрэгжүүлэх, А тал нь Б талын хэвийн, доголдолгүй гүйцэтгэсэн Үйлчилгээний хүлээлтийг Гэрээнд заасан журмын дагуу төлөхтэй холбоотой харилцаанд зохицуулна. 1.2 **Үйлчилгээ үзүүлэх газар:** Б тал нь Үйлчилгээг Баянхонгор аймгийн Шинжинст сумын нутаг дэвсгэрт үзүүлэх бө шаардлагатай технологууд А талтай харилцан тохиролцсоны үндэсд дүйцүүлэн заасан байршилд Үйлчилгээг үзүүлэх болно. 1.3 **Үйлчилгээ үзүүлэх техник, хэрэгсэл:** Б тал нь өөрийн өмчлөлийн 5 тн хүртэх тэсэлгий зай бүхий Маяти машинаар Үйлчилгээг үзүүлнэ. ХОЁР. ГЭРЭЭНИЙ ХУГАЦАА 2.1 Энэхүү Гэрээг 2025 оны 07 дугаар сарын 05-ны өдрөөс 2026 оны 07 дугаар сарын 05-ны өдөр хүртэл 1 жилийн хугацаатай байгуулав. ГУРАВ. ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖ, ХУРААМЖ ТӨЛӨХ НӨХЦӨЛ 3.1 **Үйлчилгээний хураамж:** 5 км хүртэх хог хаягдлын тээврийн болон Гэрээнд заасан бусад Үйлчилгээний хураамж нийт 30,000 (гучин мянган) төгрөг байх бө Талуудын эрх бүхий төлөөлөгчид сар бүр тооцоо нийлсний үндэсд дэр тооцоо нийлсэн акт үйлдэнэ. Энэхүү Үйлчилгээний хураамжид НӨАТ болон холбогдох бусад татвар, хураамж, зардал (түлш шатахуун, хог хаягдлын татвар, хураамж, үүгээр хязгаарлагдахгүй бусад) багтсан болно.	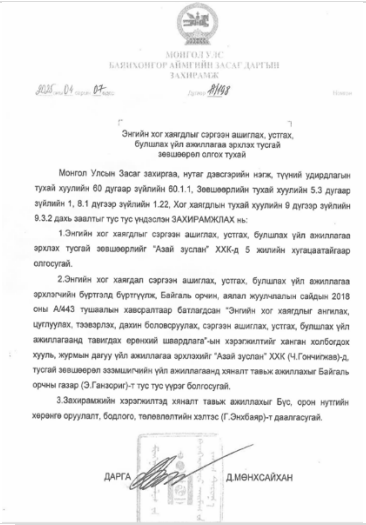 МОНГОЛ УЛС БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ЗАХИРАМЖ 2025 оны 04 сарын 07 Дугаар А/148 Энгийн хог хаягдлыг сэргээн ашиглах, устгах, булшлах үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгох тухай Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.1.1, Зөвшөөрлийн тухай хуулийн 5.3 дугаар зүйлийн 1, 8.1 дугаар зүйлийн 1.22, Хог хаягдлын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.3.2 дахь заалтыг тус тус үндэслэн ЗАХИРАМЖЛАХ нь: 1.Энгийн хог хаягдлыг сэргээн ашиглах, устгах, булшлах үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг "Азай зуслан" ХХК-д 5 жилийн хугацаатайгаар олгосугай. 2.Энгийн хог хаягдал сэргээн ашиглах, устгах, булшлах үйл ажиллагаа эрхлэгчийн бүртгэлд бүртгүүлж, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2018 оны А/443 тушаалын хавсралтаар батлагдсан "Энгийн хог хаягдлыг ангилах, цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах үйл ажиллагаанд тавигдах ерөнхий шаардлага"-ын хэрэгжилтийг хангах холбогдох хууль, журмын дагуу үйл ажиллагаа эрхлэхийг "Азай зуслан" ХХК (Ч.Гончигжав)-д, түүгээр зөвшөөрөл эзэмшигчийн үйл ажиллагаанд хяналт тавьж ажиллахыг Байгаль орчны газар (Э.Ганзориг)-т тус тус үүрэг болгосугай. 3.Захирамжийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Бүс, сорон нуттийн хөрөнгө оруулалт, бодлого, төлөвлөлтийн хэлтэс (Г.Энхбаяр)-т даалгасугай. ДАРГА Д.МӨНХСАЙХАН
5		Батлагдсан маягт болон “эх үүсвэрээс гарах хог хаягдлын кодчилсон жагсаалт”-ын дагуу хог хаягдлын тоо бүртгэлээ тухай бүр хөтөлж, журмаар тогтоосон хугацаанд сумын Засаг даргад хүргүүлэх.		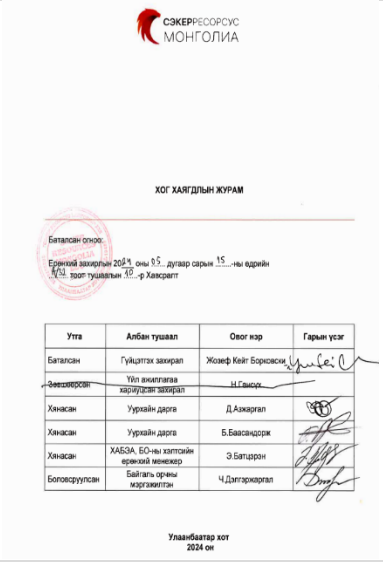 СЭКЕРРЕСОРСУС МОНГОЛИА ХОГ ХАЯГДЛЫН ЖУРАМ Батлагдсан огноо: Ерөнхий захирлын 2024 оны 05 дугаар сарын 15-ны өдрийн А/63 тоот тушаалын 10-р Хавсралт	Утга	Албан тушаал	Овог нэр	Гарын үсэг	Батлагдсан	Гүйцэтгэх захирал	Жозеф Кейт Борковски	Зөвшөөрсөн	Үйл ажиллагаа хариуцсан захирал	Н.Гэрэлт	Хянасан	Уурхайн дарга	Д.Аяхаргал	Хянасан	Уурхайн дарга	Б.Баасандорж	Хянасан	ХАБЭА, БО-ны хэлтэсийн ерөнхий менежер	Э.Батцэрэн	Боловсруулсан	Байгаль орчны мэргэжилтэн	Ч.Дэлгэржаргал	Улаанбаатар хот 2024 он

6		Төслийн талбай орчмын эргэн тойронд 50 м зайд цэвэрлэгээ хийх	Сард 1 удаа төслийн талбай орчмын 50 м-ийн зайд хуваарийн дагуу цэвэрлэгээ хийж, хог хаягдал ангилан ялгах хэсэгт төвлөрүүлэн гэрээний дагуу ачуулан ажилласан.	PNR : SAFETY PLAN FOR : Camp "Хотгорын уурхайн ажилчдын хоолон" дахь Цэвэрлэгээний хуваарь

Д/Д	Зорилт	Хийгдэх ажил	Хүн хүч	Ажил үргэлжлэх хугацаа		Дэмжлэг үзүүлэх ажилтан	Хариуцах ажилтан
				Огноо	Давтамж		
1	Хог хаягдлын менежментийг хэрэгжүүлэх	Ажилчдын хоолон доторх орчны цэвэрлэгээ үйлчилгээ	1	2025.10.01-2026.10.01	Өдөр бүр		ХАБЭА хариуцсан ажилтан Б. Оттонсүрэн
		Ажилчдын хоолон орчмын эргэн тойронд 50м зайд цэвэрлэгээ	10	Сарын эхний 7 хоногийн 1 дэх өдөр	Сар бүр	Кемп менежер, нийт ажилтан	
		Захиалагч компанитай хамтран нийт байрлагч нарын цэвэрлэгээг зохион байгуулах	50<		Жилд 1 удаа	Уурхайн дарга, нийт байрлагч	
		Сум орон нутгаас зарласан нийтийн цэвэрлэгээнд оролцох		Тухай бүрт		Кемп менежер, нийт ажилтан	

Боловсруулсан: ХАБЭА-н ажилтан Б. Оттонсүрэн

Баталсан: Гүйцэтгэх захирал Ө. Даваадулам

7	Аюултай хог хаягдал	Аюултай хог хаягдлыг ангилан ялгаж эх үүсвэр дээр түр хадгалах цэг байгуулах, төслийн талбайд зориулалтын савыг байрлуулан, тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулах	Төслийн талбайд үйл ажиллагааны явцад гарах хаягдал тосыг хадгалах зориулалтын цэг барьж байгаа бөгөөд нэгдсэн түр цэгт хадгалан, тэмдэг тэмдэглэгээг байршуулах ажил хийгдэж байна.	

8		Аюултай хог хаягдлыг ангилан ялгаж, хадгалах шилжүүлэх үйл ажиллагаанд байнгын хяналтыг тавьж, бүртгэл хөтлөх	Аюултай хог хаягдлыг ангилан ялгаж, хадгалах талбайн цутгалтын ажил 2025.10.22 өдөр эхлэсэн. Химийн хортой болон аюултай бодисын хаягдал тээвэрлэх, устгах ажил гүйцэтгэх гэрээг 2025 оны 09 сарын 30-ний өдөр “Элемент” ХХК-тай хийсэн. Аюултай хог хаягдал шилжүүлэх үйл ажиллагаанд байнгын хяналтыг тавьж бүртгэл хөтлөн ажиллаж байна.	
9		Хэвийн үйл ажиллагааны үед аюултай хог хаягдалтай харьцах болон аюул ослын үед ажиллах зааварчилгааг түүнтэй харьцдаг ажилтан бүрд сургаж, дадлагажуулах	Шинэ ажилтны сургалтаар ХАБЭАБО хэлтэс Байгаль орчин, Уурхайн дүрэм журам, Эмнэлгийн анхан шатны сургалтыг тогтмол 7 хоногт 3 удаа хуваарийн дагуу орж байна. Хяналт, шалгалтыг өдөр тутамд хийж шаардлага зөвлөмжийг хүргүүлж ажилласан	

10		Аюултай хог хаягдал тээвэрлэх, устгах эрх бүхий байгууллагатай гэрээ байгуулан аюултай хог хаягдлыг тээвэрлүүлэх, устгуулах	Аюултай хог хаягдлыг ангилан ялгаж, хадгалах талбайн цутгалтын ажил 2025.10.22 өдөр эхлэсэн. Химийн хортой болон аюултай бодисын хаягдал тээвэрлэх, устгах ажил гүйцэтгэх гэрээг 2025 оны 09 сарын 30-ний өдөр “Элемент” ХХК-тай хийсэн. 2025 онд химийн хортой болон аюултай бодис ашиглагдаагүй болно. Тэсэлгээний бодисын 190ш шуудай, 3710ш цаасан хайрцагийг эрх бүхий компанид өгсөн.	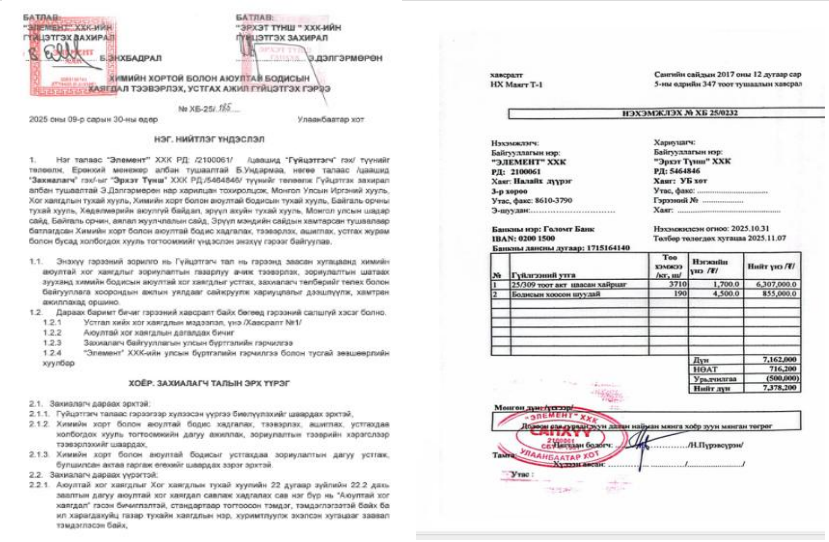

БАТЛАВ:
"ЭЛЕМЕНТ" ХХК-ийн
ГҮЙЦЭТГЭХ ДАХИРАЛ
Б.ЭНХБАДРАЛ

БАТЛАВ:
"ЭРХЭТ ТҮНШ" ХХК-ийн
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ
Э.ДЭЛГЭРМӨРӨН

ХИМИЙН ХОРТОЙ БОЛОН АЮУЛТАЙ БОДИСЫН
ХАЯГДАЛ ТЭЭВЭРЛЭХ, УСТГАХ АЖИЛ ГҮЙЦЭТГЭХ ГЭРЭЭ

№ ХБ-25/ 155

2025 оны 09-р сарын 30-ны өдөр Улаанбаатар хот

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1. Нэг талаас "Элемент" ХХК РД: /2100061/ /цаашид "Гүйцэтгэгч" гэх/ түүнийг төлөөлөн, Ерөнхий менежер албан тушаалтай Б.Ундармаа, нөгөө талаас /цаашид "Захиалагч" гэх/-ыг "Эрхэт Түнш" ХХК РД:/5464846/ түүнийг төлөөлөн Гүйцэтгэх захирал албан тушаалтай Э.Дэлгэрмөрөн нар хаяглан тохиролцож, Монгол Улсын Иргэний хууль, Хог хаягдлын тухай хууль, Химийн хорт болон аюултай бодисын тухай хууль, Байгаль орчны тухай хууль, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, Монгол улсын шадар сайд, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Эрүүл мэндийн сайдын хамтарсан тушаалаар батлагдсан Химийн хорт болон аюултай бодис хадгалах, тээвэрлэх, ашиглах, устгах журам болон бусад холбогдох хууль тогтоомжийг үндэслэн энхүүг гэрээг байгуулав.

1.1. Энэхүү гэрээний зорилго нь Гүйцэтгэгч тал нь гэрээнд заасан хугацаанд химийн аюултай хог хаягдлыг зориулалтын газарлуу ачиж тээвэрлэх, зориулалтын шаталтаас зуухаанд химийн бодисын аюултай хог хаягдлыг устгах, захиалагч төлбөрийг тогтоосон болон байгуулагч хоорондын ажлын уялдаг сайжруулж хариуцлагыг дээшлүүлэх, хамтран ажиллаанд оршино.

1.2. Дараах бичиг гэрээний хавсралт байх бөгөөд гэрээний салшгүй хэсэг болно.
1.2.1 Устгал хийх хог хаягдлын мэдээлэл, үнэ /Хавсралт №1/
1.2.2 Аюултай хог хаягдлын даатгалдах бичиг
1.2.3 Захиалагч байгууллагын үнэлэн бүртгэлийн гэрчилгээ
1.2.4 "Элемент" ХХК-ийн улсын бүртгэлийн гэрчилгээ болон тусгай зөвшөөрлийн хуулбар

ХОЁР. ЗАХИАЛАГЧ ТАЛЫН ЭРХ ҮҮРЭГ

2.1. Захиалагч дараах эрхтэй:
2.1.1. Гүйцэтгэгч талаас гэрээгээр хүлээсэн үүрэг биелүүлэхийг шаардах эрхтэй,
2.1.2. Химийн хорт болон аюултай бодис хадгалах, тээвэрлэх, ашиглах, устгахдаа холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу ажиллах, зориулалтын тээрмийн харагслаар тээвэрлэхийг шаардах,
2.1.3. Химийн хорт болон аюултай бодисыг устгахдаа зориулалтын дагуу устгах, бүтээлсэн актаа гаргаж өгөхийг шаардах эрхтэй эрхтэй.
2.2. Захиалагч дараах үүрэгтэй:
2.2.1 Аюултай хог хаягдлыг Хог хаягдлын тухай хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.2 дахь заалтын дагуу аюултай хог хаягдал савлаж хадгалах сав нэг бүр нь "Аюултай хог хаягдал" гэсэн бичмэлтэй, стандартаар тогтоосон тэмдэг, тэмдэглэгээтэй байх ба ил харагдахуйц газар тухайн хаягдлын нэр, хүчинтэй хугацаа, хэмжээ, тэмдэглэсэн байх,

хавсралт
НХ Маягт Т-1

Сангийн сайдын 2017 оны 12 дугаар сар
5-ны өдрийн 347 тоот тушаалын хавсрал

НЭХЭМЖЛЭХ № ХБ 25/0232

Нэхэмжлэгч:
Байгууллагын нэр:
"ЭЛЕМЕНТ" ХХК
РД: 2100061
Хаяг: Налайх дүүрэг
3-р хороо
Утас, факс: 8610-3790
Э-шуудан:.....

Хариуцагч:
Байгууллагын нэр:
"Эрхэт Түнш" ХХК
РД: 5464846
Хаяг: УБ хот
Утас, факс: .....
Гэрээний № .....
Хаяг: .....

Банкны нэр: Голомт Банк
IBAN: 0200 1500
Банкны дансны дугаар: 1715164140

Нэхэмжлэсэн огноо: 2025.10.31
Төлбөр төлөгдөх хугацаа 2025.11.07

№	Гүйцэтгэлийн утга	Тоо хэмжээ /кг,ш/	Нэгжийн үнэ /₮/	Нийт үнэ /₮/
1	25/309 тоот акт цаасан хайрцаг	3710	1,700.0	6,307,000.0
2	Бодисын хоосон шуудай	190	4,500.0	855,000.0
			Дүн	7,162,000
			НӨАТ	716,200
			Урьдчилгаа	(500,000)
			Нийт дүн	7,378,200

Монгол дүн:Арвван
Дээрх өдрийн нэхэмжлэхийн дагуу нийлэн мөнгө хүлээн авсан тухай

Захирал: ...../Н.Пүрэвсүрэн/
Нягтлан бодогч: ...../...../

Утас :

Төслийн талбайд дараах ангилан ялгах савнуудыг байршуулсан бөгөөд тус хог хаягдалуудыг өдөр тутамд цуглуулж нэгдсэн цэгт төвлөрүүлэх ажилд үйлчилгээний ажилтан болон бусад холбогдох мэргэжилтэнгүүд хяналт тавин ажиллаж байна.

Зураг 19. Ангилан ялгах хогийн сав

БҮЛЭГ 9.

ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

БҮЛЭГ 8. ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Сэкер Ресорсус Монголиа ХХК нь гамшгийн эрсдэлийн үнэлгээг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэн, болзошгүй эрсдэлүүдийг тодорхойлсон ба эрсдэлүүдийг бууруулах, арилгах үүднээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг бүрэн гүйцэтгэж ажиллахаар төлөвлөгөөг боловсруулаа.

Хүснэгт 10. Осол эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

№	Болзошгүй аюул, осол сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Биелэлт	Зураг
1	Байгалийн гамшигт үзэгдэл	Уурхайд онцгой байдал, осол эрсдэлийн үед “Аюулын үед хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө”-г боловсруулан, жил бүр сайжруулж мөрдөн ажиллах	Хотгорын нүүрсний уурхайн “Аюулын үед хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө”-г Уул уурхайн 09 дүгээр ангиар баталгаажуулан нийт ажилчдад танилцуулсан.	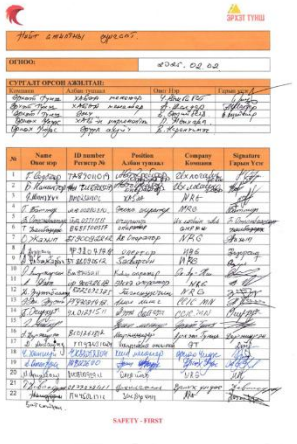
2		Байгалийн аюул гамшгийн үед авах арга хэмжээний талаар мэргэжлийн байгууллагаар сургалт зохион байгуулуулж, ажилчдыг дадлагажуулах	ХАБЭА-н сургалт зохион байгуулах эрх бүхий Гэрэлт Наран Хонгор ХХК-иас нийт ажилчиддаа сургалт авсан. Энэ сургалтанд онцгой байдлын үед хариу арга хэмжээ авах сэдвээр хичээл орсон.	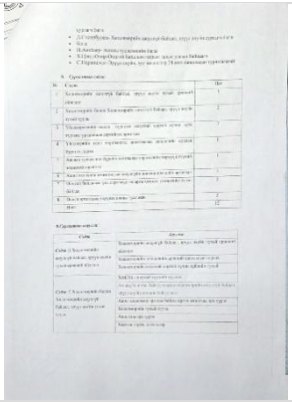

3		ОБЕГ-ын мэдээ болон цаг агаарын станцын мэдээг тогтмол хянаж үйл ажиллагаанд харгалзан үзэж болзошгүй аюулаас урьдчилан сэргийлэх сэрэмжлүүлэг мэдээ, дохиог хүмүүст дамжуулан анхааруулга өгч байх	Цаг агаарийн урьдчилсан мэдээг tsagagaar.mn цахим хаягнаас 7 хоногийн урьлдчилсан мэдээг авч гэрээт, туслан гүйцэтгэгч компаниуддаа мэйл хаягаар хүргүүлдэг бөгөөд цаг агаарын онц аюултай үзэгдэл болох мэдээг ОБЕГ-н фэйсбүүк пэйж хуудаснаас авч байгууллагын дотоод чатанд тавьж сэрэмжлүүлдэг.	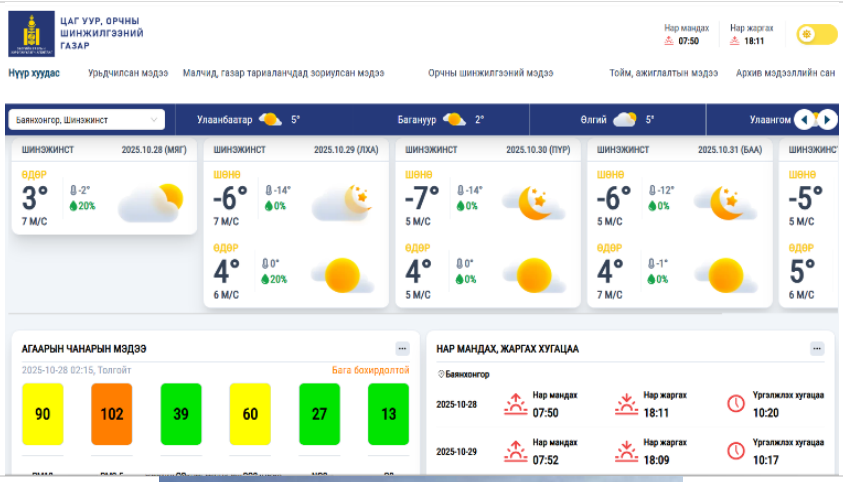
4		Төслийн үйл ажиллагаанд ашиглах барилга байгууламжийг стандартын дагуу барин улсын комисст шалгуулан ашиглалтад оруулах	Газар хөдлөлтийн үед цугларах цэгийг тогтоож самбар байршуулсан, ажиллагсдад мэдээлэлээр хангасан.	

5		Төслийн үйл ажиллагаанд ашиглах барилга байгууламжийг стандартын дагуу барин улсын комисст шалгуулан ашиглалтад оруулах	Төслийн үйл ажиллагаанд ашиглагдах бохир ус цэвэрлэх байгууламж болон Дотоод хэрэгцээний түлш хадгалах түгээх агуулахын зураг төслийг 2024 онд мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэж холбогдох газраас А даалгаварыг авч барилгуудыг улсын комисст хүлээлгэн өгөх бэлтгэл ажлыг ханган ажиллаж байна.	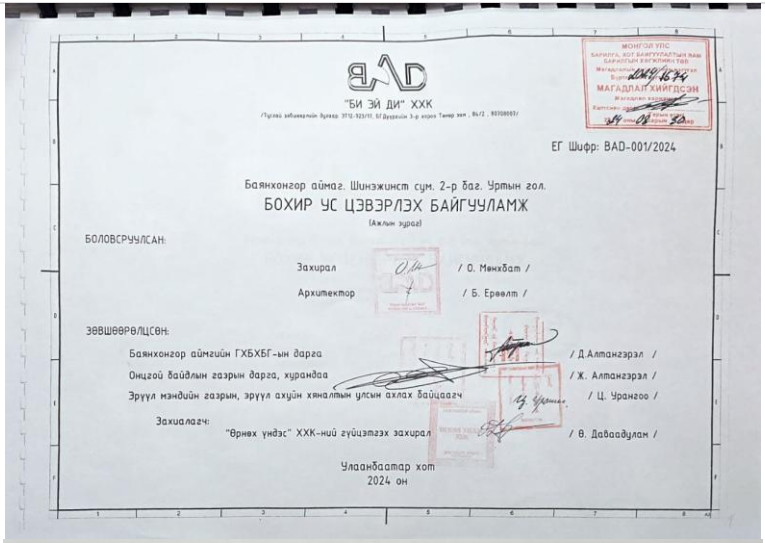 "БИ ЭЙ ДИ" ХХК МОНГОЛ УЛС БАРИЛГА, ХОТ БАЙГУУЛАЛТЫН ЯАМ БАРИЛГЫН ХЯНАЛТЫН ГАЗАР МАГАДЛАЛ ХИЙГДСЭН ЕГ Шифр: BAD-001/2024 Баянхонгор аймаг. Шинэжинст сум. 2-р баг. Уртын гол. БОХИР УС ЦЭВЭРЛЭХ БАЙГУУЛАМЖ (Ажлын зураг) БОЛОВСРУУЛСАН: Захирал / О. Мөнхбат / Архитектор / Б. Ерөөлт / ЗӨВШӨӨРӨЛЦСӨН: Баянхонгор аймгийн ГХБХБГ-ын дарга / Д.Алтангэрэл / Онцгой байдлын газрын дарга, хурандаа / Ж. Алтангэрэл / Эрүүл мэндийн газрын, эрүүл ахуйн хяналтын улсын ахлах байцаагч / Ц. Урангоо / Захиалагч: "Өрнөх үндэс" ХХК-ний гүйцэтгэх захирал / Ө. Давааадулам / Улаанбаатар хот 2024 он 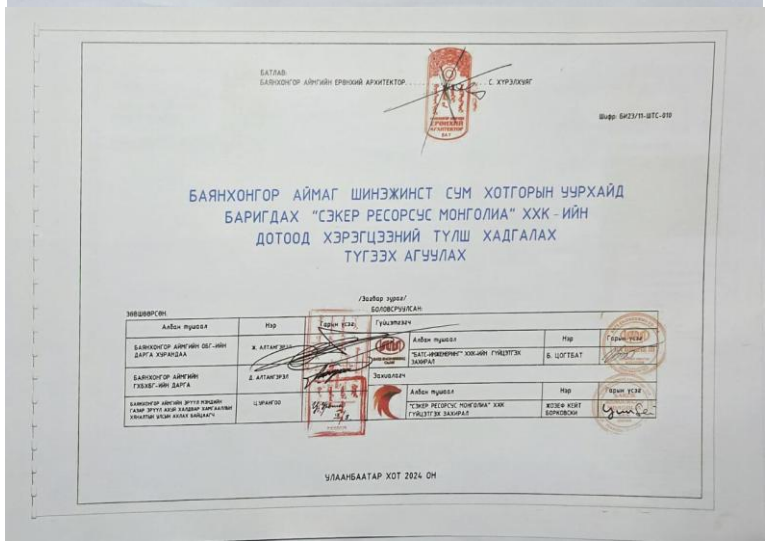 БАТЛАВ: БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ЕРӨНХИЙ АРХИТЕКТОР С. ХУРЭЛХҮҮГ Шифр: БА23/11-ШТС-010 БАЯНХОНГОР АЙМАГ ШИНЭЖИНСТ СУМ ХОТГОРЫН УУРХАЙД БАРИГДАХ "СЭКЕР РЕСОРСУС МОНГОЛИА" ХХК-ИЙН ДОТООД ХЭРЭГЦЭЭНИЙ ТҮЛШ ХАДГАЛАХ ТҮГЭЭХ АГУУЛАХ /Зөвлөх зураг/ ЗӨВШӨӨРСӨН БОЛОВСРУУЛСАН Гүйцэтгэгч Захиалагч УЛААНБААТАР ХОТ 2024 ОН

6		Үерийн аюулаас сэргийлэхийн тулд ус зайлуулах үерийн усны суваг шуудууг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгүүлэх бүрэн бүтэн байдлыг хянах, үзлэг шалгалтуудыг тогтмол явуулж байх	Хотгорын нүүрсний уурхайн төсөл дээр баригдаж улсын комисс хүлээж авсан барилга байгуулж гэвэл Тэсрэх материалын агуулах байгаа бөгөөд стандартын дагуу үерийн далан, суваг, шуудуу татсан.	
7		Төслийн талбайд аянга, цахилгаан газардуулах тоноглолуудыг байгуулах, бүрэн байдал болон газардуулгын эсэргүүцлийн хэмжилт хийлгэж байх	Төслийн талбайд 2025 оны 08 дугаар сарын 14-ны өдөр Баянхонгор-Эрчим хүч ЦТ ХХК-иар газардуулгын эсэргүүцлийг Тэсрэх материалын агуулах, кемп болон зөөврийн шатахуун түгээх станц дээр хэмжилт хийлгэсэн бөгөөд эсэргүүцэл шаардлага хангаж байсан.	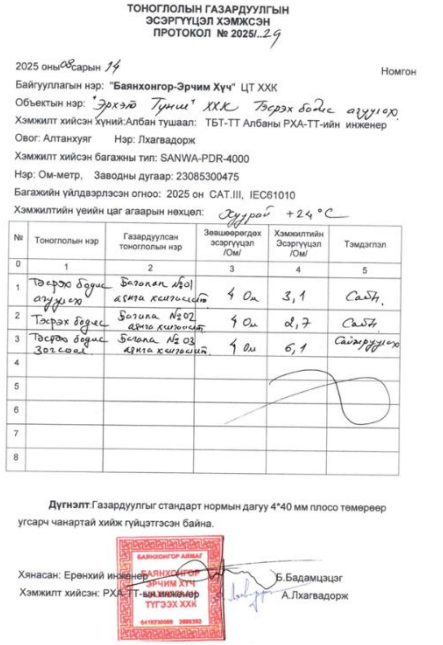 ТОНОГЛОЛЫН ГАЗАРДУУЛГЫН ЭСЭРГҮҮЦЭЛ ХЭМЖСЭН ПРОТОКОЛ № 2025/..29 2025 оны 08 сарын 14 Номгон Байгууллагын нэр: "Баянхонгор-Эрчим Хүч" ЦТ ХХК Объектын нэр: "Эрдэнэ Тунш" ХХК Тэсрэх бодис агуулах Хэмжилт хийсэн хүний:Албан тушаал: ТБТ-ТТ Албаны РХА-ТТ-ийн инженер Овог: Алтанхуяг Нэр: Лхагвадорж Хэмжилт хийсэн багажны тип: SANWA-PDR-4000 Нэр: Ом-метр, Заводны дугаар: 23085300475 Багажийн үйлдвэрлэсэн огноо: 2025 он CAT.III, IEC61010 Хэмжилтийн үеийн цаг агаарын нөхцөл: Хуурай +24°C № | Тоноглолын нэр | Газардуулсан тоноглолын нэр | Зөвшөөрөгдөх эсэргүүцэл /Ом/ | Хэмжилтийн Эсэргүүцэл /Ом/ | Тэмдэглэл 0 | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 1 | Тэсрэх бодис агуулах | Болонт №01 дэмта хэлхээ | 4 Ом | 3,1 | Сайн. 2 | Тэсрэх бодис | Болонт №02 дэмта хэлхээ | 4 Ом | 0,7 | Сайн 3 | Тэсрэх бодис Зөөгчөөр | Болонт №03 дэмта хэлхээ | 4 Ом | 6,1 | Сайжруулах 4 5 6 7 8 Дүгнэлт:Газардуулгыг стандарт нормын дагуу 4*40 мм плосо төмөрөөр угсарч чанартай хийж гүйцэтгэсэн байна. Хянасан: Ерөнхий инженер Б.Бадамцэцэг Хэмжилт хийсэн: РХА-ТТ-ийн инженер А.Лхагвадорж БАЯНХОНГОР АЙМАГ БАЯНХОНГОР ЭРЧИМ ХҮЧ ТҮГЭЭХ ХХК

8		Газар хөдлөлийн аюулын үед авах арга хэмжээний төлөвлөгөөний талаарх мэдлэг өгөх сургалт хөтөлбөр, турших сургуулилтуудыг мэргэжлийн байгууллагын тусламжтайгаар зохион байгуулах	Уурхайн даргын 2025 оны 02 дугаар сарын 02-ны өдөр баталсан удирдамжийн дагуу мэргэжлийн ажилтнаар удирдуулан нийт ажилтны сургалтыг зохион байгуулж газар хөдлөлт, гамшгийн үед хариу арга хэмжээ авах арга хэмжээний дадлага сургуулийг зохион байгуулсан.	
9	Гал түймрийн аюул эрсдэл	Гал унтраах багаж хэрэгслийн иж бүрдлийг бүрдүүлж төслийн талбайд байршуулах, гал унтраах хэрэгслийн хэвийн үйл ажиллагаанд үзлэг шалгалт тогтмол хийх	Объектуудын онцлогт тохирсон гал унтраах анхан шатны багаж хэрэгслийг байршуулж, ажилчдын хотхонд галын дохиолол буюу утаа мэдрэгчийг сууц болон гэрүүдэд байршуулан, химийн нунтаг гал унтраагууруудыг байрлуулан шинэ ажилтны сургалт болон давтан сургалтуудаар ажилчдад мэдээлэл өгч ажиллаж байна.	

10		Галын аюулын талаар анхааруулга самбар, аваарын гарц, барилгын зохион байгуулалт зэргийг эзэмшлийн объект бүрд онцлогийг тусган тавих	Гал түймрийн аюулаас сэргийлэх самбар, гарц, санамж зэргийг тухайн байгууллагын онцлогт тохируулан байршуулж ажилчдад заавар, зааварчилгааг тогтмол өгч ажиллаж байна.	

11		Гал түймрийн үед авч хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөөг гарган ажиллагсдад мэргэжлийн байгууллагын тусламжтай сургалт зохион байгуулах	Галын болзошгүй аюул, ослын үед авах арга хэмжээний бэлтгэл, зохион байгуулалтын талаар ажилчдад сургалт өгч, заавар зааварчилгааг тогмол өгсөн. Гал гарсан тохиолдолд газар авхуулахгүй унтраах анхан шатны арга хэмжээний талаар ажилчдад сургалт өгч, заавар зааварчилгааг тогтмол өгсөн.	

ХОДОЛМОРИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ, ӨРҮҮЛ АХУЙ, БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ НИЙТ АЖИЛТНЫ СУРГАЛТЫН ТАЙЛАН

2025.03.02 Төслийн талбай

"Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, өрүүл ахуйн тухай хууль"-ийн 13 дугаар зүйлийн 13.2, 17 дугаар зүйлийн 17.4 "Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, өрүүл ахуйн өрөөг сайжруулах үндсэний тал дахь хөтөлбөр"-ийн 2.2.3, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаалал сайдын 2023 оны А/173 тушаалын нэгдүгээр хавсралтаар батлагдсан "Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, өрүүл ахуйн сургалт явуулах, шалгалт авах журам"-ын 2.2-ыг хэрэгжүүлэх, ажилчдын аюулгүй ажиллах нөхцөл, эдийн засгийг сайжруулах, онцгой байдлын үед хаяг арга хэмжээ явах, гал унтраах, аюул шаталт тусламж үзүүлэх дадлага, ур чадварыг нэмэгдүүлэх зорилгоор Сэкер Ресурсес Монголиа ХХК-ийн удирлаг дарсан 2025 оны 02 дугаар сарын 02-ны өдөр батлагдан үйлдвэрлэлийн дагуу Өрөөх Уулс ХХК-тай хамтран нийт ажилтны сургалтыг зохион байгуулсан.

/Багшилсан хөтөлбөрөөс хавсралт, хавсралт 1/

Үзлэгийн дагуу 2025.02.02-ны өдөр Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын нутаг байрлах Хотгорын нүүрсний уурхайд 2025.02.28-ны өдөр Говь-Алтай аймгийн Чандмань сумын нутаг байрлах Этэгийн нүүрсний уурхайд ажиллах байгаа үндсэн болон гэрээт компаниудын бие бүрэлдэхүүнийг хамруулан Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, өрүүл ахуйн тухай хууль, дүрэм, журам, стандарт, Байгаль орчны сөрөг нөлөөлөлтэй бууралтай ажлуудыг протокол, онцгой байдлын үед ажилтан хаяг арга хэмжээ явах, эмгэгийн анхан шатны тусламж үзүүлэх, гал унтраах өөл, даалгах сургалтыг Өрөөх Уулс ХХК-ийн комп дотор зохион байгуулсан.

/Фото зураг хавсралт, Хавсралт 2/

Тус сургалтанд Сэкер Ресурсес Монголиа ХХК-ийн 2, Эрдэс Тунгэ ХХК-ийн 16, Хангор Алтайн Тал ХХК-ийн 30, Эо Ар Жи ХХК-ийн 27, Их Логийн Говь ХХК-ийн 22, Өрөөх Уулс ХХК-ийн 9, Си Си Ай Си ХХК-ийн 2, Бүмин Хошигтэн гэрээт хаяг хамгаалалтын 5, нийт 113 ажилтан хамрагдсан.

/Сургалтын бүртгэлийн хуудас хавсралт, Хавсралт 3/

СУРГАЛТЫН ЯВЦ, ХУРСӨН УР ДҮН:

Нийт ажилтны сургалтыг дараах 3 шаттайгаар зохион байгуулсан.

1- р үе шат: Багшлагдсан сэдвийн хүрээнд
- Монгол улсын Хөдөлмөрийн тухай хууль,
- Монгол улсын Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, өрүүл ахуйн тухай хууль,

БАТАЛСАН:
СЭКЕР РЕСОРСУС МОНГОЛИА ХХК-ИЙН
УУРХАЙН ДАРГА
_____ ДАТЗКАРГАЛ
2025 оны 02 дугаар сарын 02-ны өдөр

СЭКЕР РЕСОРСУС МОНГОЛИА ХХК-ИЙН ТӨСЛИЙН ТАЛБАЙД АЖИЛЛАЖ БУЙ НИЙТ АЖИЛТНЫ СУРГАЛТ ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ УДИРДАМЖ

Сургалтын зорилго: Монгол Улсын "Хөдөлмөрийн тухай хууль"-ийн 6 дугаар зүйлийн 6.2, "Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, өрүүл ахуйн тухай хууль"-ийн 13 дугаар зүйлийн 13.2, 17 дугаар зүйлийн 17.4 "Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, өрүүл ахуйн өрөөг сайжруулах үндсэний тал дахь хөтөлбөр"-ийн 2.2.3, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаалал сайдын 2023 оны А/173 тушаалын нэгдүгээр хавсралтаар батлагдсан "Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, өрүүл ахуйн сургалт явуулах, шалгалт авах журам"-ын 2.2-ыг хэрэгжүүлэх, ажилчдын аюулгүй ажиллах дадлага, ур чадварыг нэмэгдүүлэхэд оршино.

Сургалт зохион байгуулах хугацаа, хамрах хүрээ:

Нийт ажилтны сургалтыг 2025 оны 02-р сарын 02 -нөй өдрөөс 03 дугаар сарын 02-ны өдрийн хоорондох ажлын ачаалал багатай бөгөөд үүд төслийн талбай дэлгэр үйл ажиллагаа явуулах бүй ажлын нөхцөлдөгч бүх ажилтны хүрээнд зохион байгуулна.

Сургалт зохион байгуулах хэлбэр, сэдэв:

1-р үе шат: Тус сургалтын багшлагдсан сэдвээр гэрээт болон түүнтэй гүйцэтгэгч компаниудын ХАБЭАБО хариуцсан ажилтан болон инженер технологийн ажилтнуудыг онлайн хэлбэрээр дотоодоо зохион байгуулах,

2-р үе шат: Уурхайн хэмжээнд нөхцөл зохион байгуулагдсан багшлагдсан сэдвийн хүрээнд заалгах болон ерөнхий гүйцэтгэгч талаас онлайн хэлбэрээр буюу танилцаар сургалтыг зохион байгуулах.

3-р үе шат: Төслийн талбай дэлгэр ажилласан бүй компаниудын ХАБЭАБО хариуцсан ажилтнуд хамтран багшлагдсан сэдвийн хүрээнд нийт ажилтнуд дадлага хийх ажлыг зохион байгуулах.

№	Сэдвийн нэр	Хугацаа	Хариуцах этгээд
	1-р үе шат		
1	Хөдөлмөрийн тухай хууль, ХАБЭА-н тухай хууль	1 цаг	Гэрээт болон түүнтэй гүйцэтгэгч компаниуд инженер технологийн ажилтнуд болон ХАБЭАБО хариуцсан ажилтан
2	Төслийн талбай дэлгэр мерилсан бүй дүрэм, журам, зөвлөгөө	1 цаг	
3	Ажлын байрны эрсдэлийг үнэлэгч хийх, аюулт тогтоох ухруулгын сургалт, өрөө ахуйн ажлыг зөвлөж тэмцэх		
4	Цахилгаан, шилдэлтэй технологийн аюулгүй ажиллагаа	1 цаг	ХАБЭАБО хариуцсан ажилтан
5	Өрүүл ахуйгүй орчны ажлаас хэм ийлийг ажилчдыг хэмнэгдүүлэх	1 цаг	
	2-р үе шат		
1	ХАБЭА-н удирдлагын тогтолцоо ISO45001, ХАБЭА -н сургалт, ажилчдыгаа өгөх ISO26000	1 цаг	Зөвлөгөөг болон ерөнхий гүйцэтгэгч, компаниуд үйл ажиллагаа хариуцан бүй
2	Хөдөлмөрийн өрүүл ахуй, сөрөг үзүүлэн нөлөөлөх нөлөөнөөс хамгаалах ажлуудыг	1 цаг	
3	Үйлдвэрлэлийн осол эрсдэлтэс аюултаахаа өмнөхөн хүрэх эрсдэлтэй шаттаар ухруулах сургуулиа дэлгэх зам	1 цаг	

Гал унтраах дадлага сургуулийн явц

Онцгой байдлын дуут дохиогоор цуглараах цэгт цуглаж бүртгэл хийсэн дадлага

Гал унтраах дадлага сургууль зохион байгуулсан

12		Ажилчдыг хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэгслээр хангах	Өвөл болон зуны хувцасны батлагдсан техникийн тодорхойлолтын дагуу нийт ажилчдыг ажлын тусгай хувцас, нэг бүрийн хамгаалах хэрэгсэлээр ханган ХАБЭА хариуцсан мэргэжилтэн болон шууд удирдлагууд хяналт тавин ажиллаж байна.	

13		Бүх ажилчдад хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа өгөх	MNS 4969:2000 стандартын дагуу шинэ ажилтнуудад урьдчилсан зааварчилгаа өгч, тухайн орсон сургалтынхаа дагуу 50 тесттэй шалгалт авч 80 хувь буюу 40 асуултаас дээш ажилласан ажилтныг ажилд гаргах зөвшөөрөл өгч, шууд удирдлагууд нь анхан шатны зааварчилга болон өдөр тутмын зааварчилгааг бичгээр болон биечлэн өгч ажиллаж байна.	
14	Автомашины осол авар	Замын хөдөлгөөний аюулгүйн дүрмийг мөрдүүлж ажиллах	Уурхайн замын хөдөлгөөний журмын дагуу Төслийн талбай дээр тээврийн хэрэгсэл жолоодох оператор болон инженер техникийн ажилчдыг Уурхайн бүсэд жолоо барих эрхийн сургалтанд хамруулж 30 тест бүхий шалгалт авч 90 хувь буюу 27-с дээш зөв хариулсан ажилтанд жолоо барих эрх олгон ажиллаж байгаа бөгөөд уурхайн зам талбайд тэмдэг тэмдэглэгээ,	 СЭКЕРРЕСОРСУС МОНГОЛИА ЗАМЫН ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ЖУРАМ Батлагдсан огноо: Ерөнхий захирлын 2025 оны 3.5 дугаар сарын 16 -ны өдрийн А/38 тоот тушаалын 03 -р Хавсралт Утга | Албан тушаал | Овог нэр | Гарын үсэг Батлагдсан | Гүйцэтгэх захирал | Жозеф Кейт Борновски Хянасан | Уурхайн дарга | Б.Баасандорж Хянасан | Уурхайн дарга | Д.Азнаргал Боловсруулсан | ХАБЭА, БО-ны хэлтэсийн ахлах менежер | Э.Батцэрэн Улаанбаатар хот 2024 СРМ-ХЭ-ЖЗЭ-XIII Хуудас 1 / 18
				 СЭКЕРРЕСОРСУС МОНГОЛИА УУРХАЙН БҮСЭД ЖОЛООХ БАРИХ ЭРХ ОЛГОХ ЖУРАМ Батлагдсан огноо: Ерөнхий захирлын 2024 оны 05 дугаар сарын 15 -ны өдрийн А/39 тоот тушаалын 03 -р Хавсралт Утга | Албан тушаал | Овог нэр | Гарын үсэг Батлагдсан | Гүйцэтгэх захирал | Жозеф Кейт Борновски Зөвшөөрсөн | Үйл ажиллагаа хариуцсан захирал | Н.Гансүх Хянасан | Уурхайн дарга | Д.Азнаргал Хянасан | Уурхайн дарга | Б.Баасандорж Боловсруулсан | ХАБЭА, БО-ны хэлтэсийн ахлах менежер | Э.Батцэрэн Улаанбаатар хот 2024 СРМ-ХЭ-ЖЗЭ-XIII Хуудас 1/8

			цацруулагчтай шонгууд байршуулан замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг ханган ажиллаж байна.	

15	Химийн бодис	Химийн бодисыг хор аюулын лавлах мэдээлэлд заасны дагуу хадгалах, тээвэрлэх, ашиглах	Одоогоор Хотгорын нүүрсний уурхай дээр тэсэлгээний зориулалттай аммиакын шүү ашиглаж байгаа бөгөөд тусгай зориулалтын техникээр аммиакын шүүг түлштэй хольж тэсэлгээ хийх талбай дээр нь үйлдвэрлэж байгаа бөгөөд анфо буюу задгай тэсрэх бодистой ажиллах үеийн аюулгүй ажиллагааны заавраар тэсэлгээний багийханд сургалт зохион байгуулж хор аюулыг таниулан ажиллаж байна. Мөн тэсэлгээний бодис, хэрэгсэл тээвэрлэх үеийн болзошгүй ослын үед ажиллах төлөвлөгөөг батлуулан мөрдлөгө болгон ажиллаж байна.	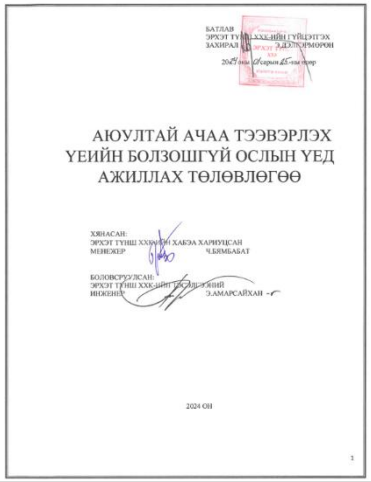 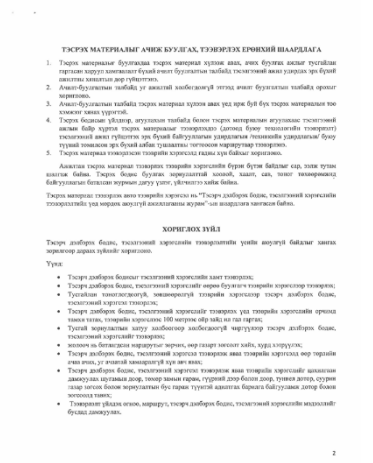 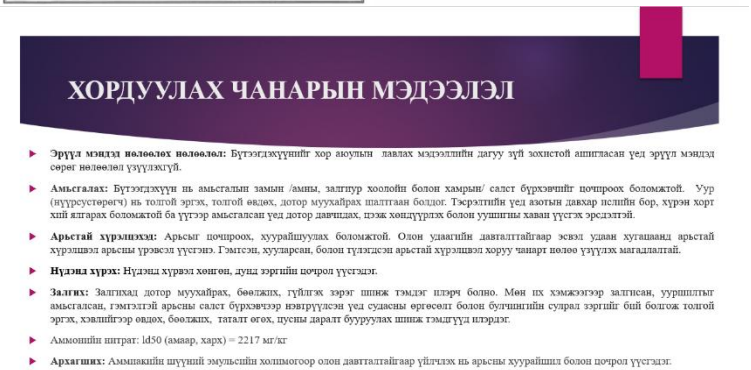
16		Химийн бодис хадгалах агуулахын бүрэн бүтэн байдалд байнгын хяналт тавьж ажиллах, химийн бодис хадгалж буй агуулахын агааржуулалтын системийг хэвийн ажиллаж буй эсэхэд хяналт тавих	Тэсэлгээний аюулгүй ажиллагааны нэгдсэн дүрэмд заасны дагуу агааржуулалтын асуудлыг шийдэж, 24 цагийн харуул хамгаалалттай агуулахад хадгалж байна.	

17		Химийн бодис хадгалах, ашиглах үед химийн бодис асгарсан, алдагдсан, гал түймэр гарснаас үүсэж болзошгүй аюул, ослын үед ажиллах дүрэм журмыг боловсруулан, жил бүр ажилчдад таниулан, дагаж мөрдөх	Баянхонгор аймгийн Онцгой байдлын газраар Гамшгаас хамгаалах төлөвлөгөөг батлуулан гал түймрийн үе болон асгаралтын үед хариу арга хэмжээ авах анхан шатны багаж хэрэгслийн бэлэн байдлыг ханган ажиллаж байна.	
18		Химийн бодис асгарах, алдагдах үед ашиглах нэг бүрийн хамгаалах хэрэгсэл, саармагжуулах асгаралтын иж бүрдлийг бэлэн байлгах (элс, хоосон сав, бортого, бортого онгойлгогч, хүрз, металл юулүүр, хүрз, хогийн шүүр, хориглох тэмдэг болог тууз зэрэг)	Тэсрэх материалын агуулахад асгаралтын үед хариу арга хэмжээ авах асгаралтын иж бүрдлийг байршуулан, элс, хүрз зэрэг шаардлагатай багаж хэрэгслийн бэлэн байдлыг ханган ажиллаж байна.	

2025 оны БОМТ-ний осол эрсдэлийн менежментийн төвөвлөгөөний төлөвлөсөн ажлуудын хэрэгжилтийг доор дэлгэрэнгүйгээр үзүүлэв. Үүнд:

Гамшгаас хамгаалах арга хэмжээний талаарх сургалтыг гэрээт компанийн операторууд болон инженер техникийн ажилчидыг хамруулан зохион байгуулсан. Гал гарсан тохиолдолд унтраах багаж хэрэгслийг төслийн талбайд байршуулсан.

Зураг 30. Гал унтраах багаж, галын самбар

БҮЛЭГ 10.

ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ

БҮЛЭГ 10. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ

Хотгорын чулуун нүүрсний ордыг ил аргаар ашиглах болон баяжуулах үйлдвэр төслийг хэрэгжүүлэхдээ тухайн нутаг дэвсгэрийн байгаль орчныг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, стратегийн үнэлгээний зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хангах, нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээгээр тогтоосон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэх, төсөл хэрэгжих орчинд бий болж болзошгүй сөрөг үр дагаврыг хянах, илрүүлэх зорилгоор байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулан батлуулж хэрэгжилтийг хангаж ажиллах үүрэг төсөл хэрэгжүүлэгч Сэкер Ресорсус Монголиа ХХК-д өгөгдсөн. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь байгаль хамгаалах төлөвлөгөө, орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөрөөс бүрдэх бөгөөд орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөрт төслийн үйл ажиллагааны улмаас байгаль орчны төлөв байдалд үзүүлж байгаа өөрчлөлтийг хянах, шинжилгээ хийх, үр дүнг тайлагнах, түүнийг хэрэгжүүлэх арга хэлбэр, шаардагдах хөрөнгө, зардал, хугацааг тодорхойлон тусгахаар хуульчлагдсан байна.

Хуулийн дээрх заалтыг удирдлага болгон төслийг хэрэгжүүлэх явцад Сэкер Ресорсус Монголиа ХХК-аас байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ болон байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөнд тусгасан сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ, тухайн орчинд төслийн үйл ажиллагаанаас шалтгаалан гарсан өөрчлөлтүүдийг тодорхойлох, хянах зорилгоор зайлшгүй хянаж байх үзүүлэлтүүд, түүний тодорхойлолт, хуваарь, баримтлах стандарт, аргачлал, зардлыг тодорхойлон “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”, “Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээ хийх аргачлал”-ийн 4-р хэсэг болох Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах аргачлалд заасны дагуу байгалийн бүрдэл тус бүрээр энэхүү орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг (ОХШХ) боловсруулав. Төслийн хүрээнд орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг дотоод хяналт шинжилгээ, гадаад буюу хөндлөнгийн хяналт шинжилгээ, Дотоод хяналт шинжилгээний хөтөлбөр: Төсөл хэрэгжүүлэгч төслөөс бий болж буй үр дагаврыг хянах, илрүүлэх зорилгоор төслийн талбайд агаар, хөрс, усны шинжилгээг улиралд 1 удаа жилд 1 удаа байхаар хяналт шинжилгээний хөтөлбөр хэрэгжүүлэх.

- Гадаад буюу хөндлөнгийн хяналт шинжилгээний хөтөлбөр: Хөндлөнгийн хяналт шинжилгээний мэргэжлийн байгууллагаар орчны хяналт шинжилгээг жилд 1-2 удаа хийлгэх, дотоод хяналт шинжилгээтэй харьцуулах, дүгнэх
- Хамтын оролцоотой хяналт шинжилгээний хөтөлбөр: Орон нутгийн иргэдтэй хамтран уурхайн ойр орчмын усны эх үүсвэр, хөрсний дээж цуглуулах, агаарын хэмжилт хийх, үр дүнг тайлагнах ажилд татан оролцуулах

Хүснэгт 7. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт

№	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Байршил	Биелэлт	Зураг, тайлбар
		Дотоод хяналт шинжилгээний хөтөлбөр		
1	**Дуу чимээ**	• Оффис 1 • Ил уурхай 3 • Баяжуулах үйлдвэр 1 • Шинэжисент сумын төв 1	Дуу чимээний бохирдол стандарт хэмжээнд байсан	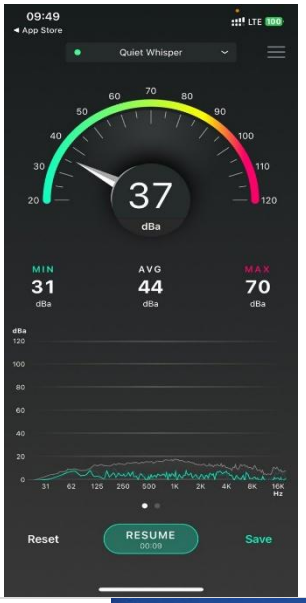
2	**Агаарын чанар** Орчны тоосжилт ($PM_{2.5}$, PM_{10} TSP, CO, SO_2)	• Ажилчдын кемп 1 • Оффис 1 • Уурхайн зам 2 • Ил уурхай 4 • Хөрсний овоолго 7 • Баяжуулах үйлдвэр 2 • ТМА 1 • Зогсоол 1 • ШТС 2 • Шинэжисент сумын төв 1	Тоосонцорын хэмжилтыг air quality dectector бүхий багажаар хийсэн бөгөөд уурхай олборлолт хөрс хуулалтын үед тоожилт гарах бөгөөд тухаы бүрд усалгааг	

			хийж ажилласан. Мониторингийн цэгиүүдийг хаягжуулсан	
3	**Хөрсний хими болон физик** Хүнд металл	• Ажилчдын кемп 1 • Оффис 1 • Уурхайн зам 1 • Хөрсний овоолго 3 • Баяжуулах үйлдвэр 3 • ТМА 1 • Зогсоол 1 • ШТС 2	Хөрсний хими болон физик шинжилгээг 2025 оны 10 дугаар сарын 05 өдөр шинжлэх ухааны академи газарзүй геоэкологийн хүрээлэн хөрсний лабораторид хийлгэсэн.	

4	**Усан орчин** Ерөнхий химийн физикийн шинжилгээ Урвалын орчин (pH) Хүнд металлын шинжилгээ	• CSB01 • TB01 • TB02 • TB03 • TB04 • TB05 • TB06 • TB07	**ОХШ-ны хөтөлбөрийн хүрээнд 8-н цооногоос усны шинжилгээг авсан бөгөөд ажлын явцад ашиглагдаж буй шүүрлийн усны дээжинд мөн шинжилгээг хийлгэсэн**	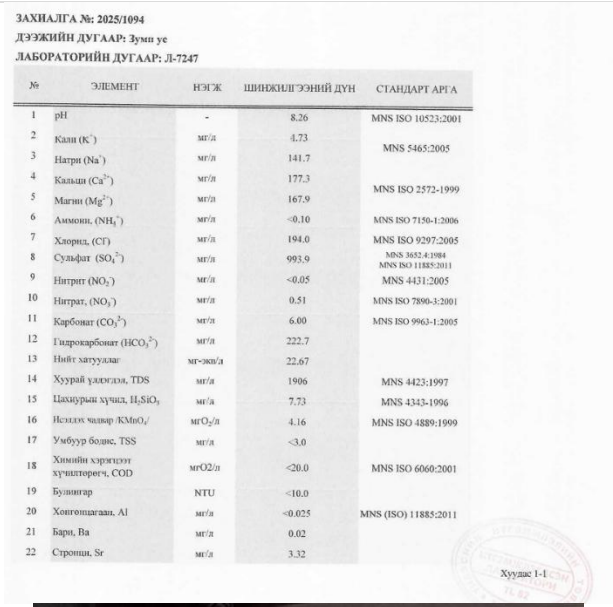 ЗАХИАЛГА №: 2025/1094 ДЭЭЖИЙН ДУГААР: Зуны ус ЛАБОРАТОРИЙН ДУГААР: Л-7247 № ЭЛЕМЕНТ НЭГЖ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН СТАНДАРТ АРГА 1 pH - 8.26 MNS ISO 10523:2001 2 Кали (K^+) мг/л 4.73 MNS 5465:2005 3 Натри (Na^+) мг/л 141.7 4 Кальци (Ca^{2+}) мг/л 177.3 MNS ISO 2572-1999 5 Магни (Mg^{2+}) мг/л 167.9 6 Аммони, (NH_4^+) мг/л <0.10 MNS ISO 7150-1:2006 7 Хлорид, (Cl⁻) мг/л 194.0 MNS ISO 9297:2005 8 Сульфат (SO_4^{2-}) мг/л 993.9 MNS 3652.4:1984 MNS ISO 11885:2011 9 Нитрит (NO_2^-) мг/л <0.05 MNS 4431:2005 10 Нитрат, (NO_3^-) мг/л 0.51 MNS ISO 7890-3:2001 11 Карбонат (CO_3^{2-}) мг/л 6.00 MNS ISO 9963-1:2005 12 Гидрокарбонат (HCO_3^{2-}) мг/л 222.7 13 Нийт хатуулаг мг-экв/л 22.67 14 Хуурай үлдэгдэл, TDS мг/л 1906 MNS 4423:1997 15 Цахиурын хүчил, H_2SiO_3 мг/л 7.73 MNS 4343-1996 16 Исэлдэх чадвар /$KMnO_4$/ мгO_2/л 4.16 MNS ISO 4889:1999 17 Умбуур бодис, TSS мг/л <3.0 18 Химийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч, COD мгO2/л <20.0 MNS ISO 6060:2001 19 Бүдэгшгар NTU <10.0 20 Хөнгөнцагаан, Al мг/л <0.025 MNS (ISO) 11885:2011 21 Барь, Ba мг/л 0.02 22 Стронци, Sr мг/л 3.32 Хуудас 1-1
5	**Усан орчин** pH, БХХ, ХХХ, NH4, Ж/б, NOx	• Ахуйн бохирын цэвэрлэх байгууламжийн ус	**Үйл ажиллагаа эхлэсэнээс цэвэрлэжх байгууламжийн хүчин чандал нэмэгдэж хаягдал усны дээжийг өгч**	

6	**Ургамлан нөмрөг** Ургамлын зүйлийн бүрдэл Ургамлан нөмрөгийн бүрхэц	Орчны бохирдолд өртөж болзошгүй цэг болон алслагдсан цэгүүд		
7	**Амьтдын аймаг** Амьтдын нүүдэл шилжилтийн мониторинг	Төслийн талбай болон түүний ойролцоох уст цэг, мод бутлаг ургамал бүхий талбайд		**Сумын байгаль хамгаалагч Мөнхдалайтай хамтран амьтны шилжилт хөдөлгөөний ажиглалт судалгааны ажлыг хийж гүйцэтгэж байна.**
Гадаад буюу хөндлөнгийн шинжилгээний хөтөлбөр				
1	**Агаарын чанар** Орчны тоосжилт ($PM_{2.5}$, PM_{10} TSP, CO, NO_2, SO_2)	Дотоод хяналт шинжилгээний цэгүүдэд	Дотоод хяналт шалгалтын цэгүүдэд	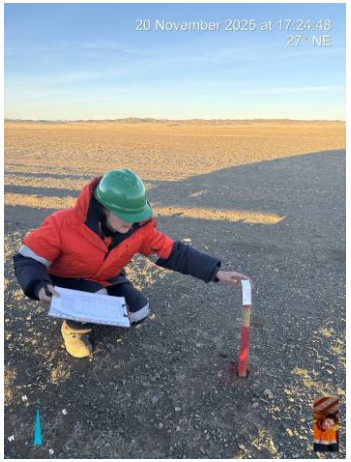
2	**Хөрсний хими болон физик Хүнд металл**	Дотоод хяналт шинжилгээний цэгүүдэд		
3	**Усан орчин** Ерөнхий хими физикийн шинжилгээ Урвалын орчин (pH) Хүнд металлын шинжилгээ (Унд ахуйн худгийн усанд микробиологийн	Дотоод хяналт шинжилгээний цэгүүдэд		

	шинжилгээг хийлгэх)			Баянхонгор сумын Шинэжинст сумын нутагт орших Хотгор чулуун нүүрсний ордыг ил аргаар ашиглах төслийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн хүрээнд төсөл хэрэгжүүлэгчээс боловсруулсан ажлын даалгаврын дагуу төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөг үнэлэх, байгаль орчны хяналт шинжилгээний хээрийн судалгааг хийж гүйцэтгэв. Хээрийн судалгааг 2025 оны 07 сарын 6 ны өдөр хийж гүйцэтгэсэн болно.
4	**Усан орчин** pH, БХХ, ХХХ, NH4, Ж/б, NOx	Дотоод хяналт шинжилгээний цэгүүдэд	Уурхайн үйл ажиллагаа эхлэхтэй холбоотойгоор 3-н цэгээс дээж авсан.	
5	**Ургамлан нөмрөг** Ургамлын зүйлийн бүрдэл Ургамлан нөмрөгийн бүрхэц	Орчны бохирдолд өртөж болзошгүй цэг болон алслагдсан цэгүүд	Уурхай орчим, кемп, зам дагуу хяналтын цэгүүдэд урамалан бүрхэвчийг тодорхойлсон	
6	**Амьтдын аймаг** **Амьтдын нүүдэл шилжилтийн мониторинг** **Амьтдын тоо толгой**	**Төслийн талбай болон түүний ойролцоох уст цэг, мод бутлаг ургамал бүхий талбайд**	Уурхай амьтдын судалгаа хийж зэрлэг ан амьтад хаанаас ус уух боломжтой уст цэгийн моинторингийн цэгийн тодорхойлсон	

ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

Төсөл хэрэгжих хугацаанд ОХШХ-ийг БОМТ-нд заасны дагуу 2025 оны 10 сарын 15-ны өдөр авч хэрэгжүүллээ. Төслийн талбайгас хөрсний дээж авч “Инженер геодези” ХХК-ийн лабораторид агрохими, хүнд металл, эрүүл ахуй, механик бүрэлдэхүүний шинжилгээг хийлгэсэн. Ундны усны эх үүсвэрээс дээж аван ШУА-ийн Геоэкологийн хүрээлэнгийн усны лабораторид шинжлүүлсэн.

Хөрсний шинжилгээний хариу

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

№	Дээжний дугаар	Ширхэгийн хэмжээ, %		
		Элс (2-0.05мм)	Тоос (0.05-0.002мм)	Шавар (<0.002мм)
1	SMP-18 Оффис кемп	58.1	25.9	16
2	SMP-2 Уурхай явах зам	74.1	14	11.9
3	SMP-3 Шимт хөрсний талбай	76.1	8	15.9
4	SMP-4 Карьер орчим	78.1	10	11.9
5	SMP-5 Зогсоол /кемп/	66.1	19.9	14
6	SMP-6 Зогсоол /карьер/	68.1	16	15.9
7	SMP-7 Түр ШТС	74.2	9.9	15.9
8	SMP-8 Засварын газар	48.4	30.8	20.8
9	SMP-9 Нөлөөлөлд өртөөгүй талбай	80.1	11.9	8
10	SMP-10 Хогийн цэг /засвар/	76.1	11.9	12
11	SMP-11 Хогийн цэг /кемп/	56.3	23.9	19.8

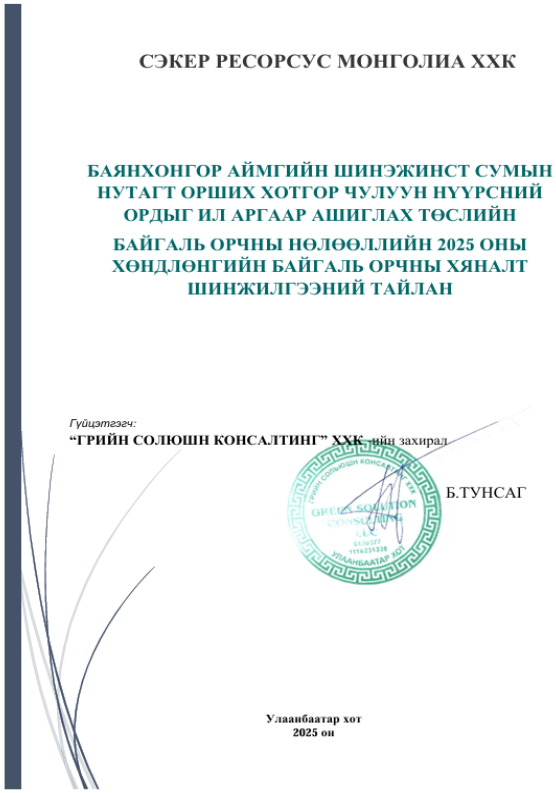
СЭКЕР РЕСОРСУС МОНГОЛИА ХХК

БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ШИНЭЖИНСТ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ХОТГОР ЧУЛУУН НҮҮРСНИЙ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ НӨЛӨӨЛЛИЙН 2025 ОНЫ ХӨНДЛӨНГИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

Гүйцэтгэгч:
“ГРИЙН СОЛЮШН КОНСАЛТИНГ” ХХК-ийн захирал

Б.ТУНСАГ

Улаанбаатар хот
2025 он

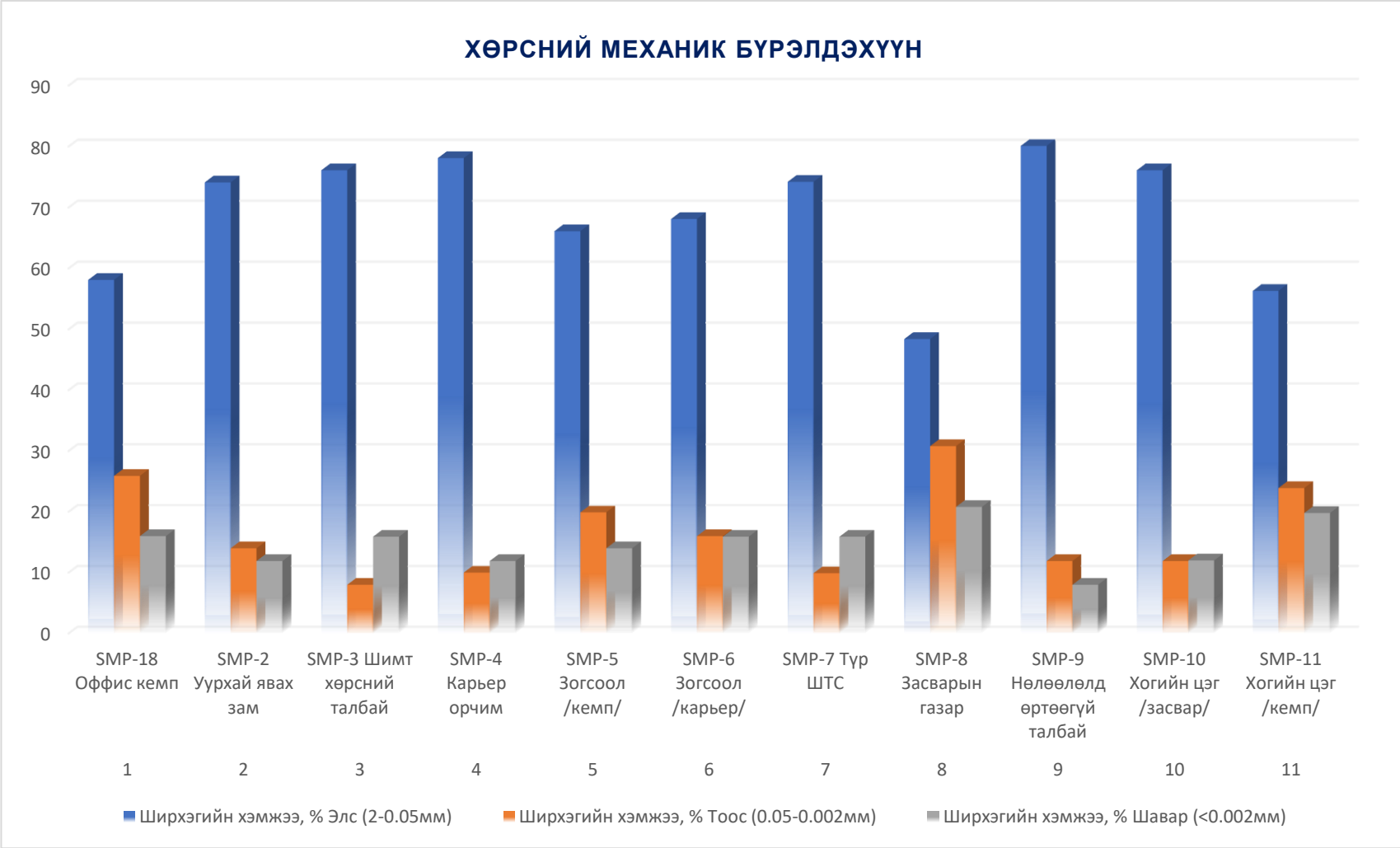
ХӨРСНИЙ МЕХАНИК БҮРЭЛДЭХҮҮН
90
80
70
60
50
40
30
20
10
0
SMP-18 Оффис кемп
SMP-2 Уурхай явах зам
SMP-3 Шимт хөрсний талбай
SMP-4 Карьер орчим
SMP-5 Зогсоол /кемп/
SMP-6 Зогсоол /карьер/
SMP-7 Түр ШТС
SMP-8 Засварын газар
SMP-9 Нөлөөлөлд өртөөгүй талбай
SMP-10 Хогийн цэг /засвар/
SMP-11 Хогийн цэг /кемп/
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
Ширхэгийн хэмжээ, % Элс (2-0.05мм)
Ширхэгийн хэмжээ, % Тоос (0.05-0.002мм)
Ширхэгийн хэмжээ, % Шавар (<0.002мм)

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ
ГАЗАРЗҮЙ ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
ХӨРСНИЙ ЛАБОРАТОРИ
Хаяг: Монгол улс, Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг,
7-р хороо, Эрхүүгийн гудамж, 11-р хороолол
Утас: +976 99141955
E-mail: soillab.IGG@gmail.com

Хөрсний задлан шинжилгээний дүн

Дээж авсан газрын нэр: Баянхонгор аймаг, Шинэжинст сум
Дээж шинжлүүлсэн байгуулага : "Эрхэт түнш" ХХК
Шинжилгээ хийсэн огноо: 2025 он 10 сар 05

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

№	Дээжний дугаар	Гүн, см	Ширхэгийн хэмжээ, % (мм-ээр)		
			Элс (2-0.05мм)	Тоос (0.05-0.002мм)	Шавар (< 0.002мм)
1	SMP-1, Оффис кемп	4939647.387 514499.644	58.1	25.9	16.0
2	SMP-2, Кемпээс уурхай явах зам дагуу	4936052.575 516586.256	74.1	14.0	11.9
3	SMP-3, шимт хөрсний талбай	4934433.863 515547.73	76.1	8.0	15.9
4	SMP-4, Карьер орчим	4934330.321 517497.006	78.1	10.0	11.9
5	SMP-5, Зогсоол /Кемп/	4939553.917 514535.117	66.1	19.9	14.0
6	SMP-6, Зогсоол /Карьер/	4934384.265 520168.677	68.1	16.0	15.9
7	SMP-7, Түр ШТС	4934075.387 517390.153	74.2	9.9	15.9
8	SMP-8, Засварын газар	4934477.946 517571.769	48.4	30.8	20.8
9	SMP-9, Нөлөөлөлд өртөөгүй талбай	4934384.265 520168.677	80.1	11.9	8.0
10	SMP-10, Хогийн цэг /Засвар/	4934108.888 517382.093	76.1	11.9	12.0
11	SMP-11, Хогийн цэг /Кемп/	4939521.22 514480.023	56.3	23.9	19.8

Шинжилгээний арга
pH, EC-MNS ISO 10390:2001- Ионометр, кондуктометр
$CaCO_3$-Кальциметр (10% HCl)
Ялзмаг-Тюрин (Walkley & Black)
Хөдөлгөөнт фосфор, кали-Спектрофотометр, Дөлөн фотометр-Мачигин (1% $(NH_4)_2CO_3$)
Хөрсний механик бүрэлдэхүүн-Гидрометрийн арга

Хөрсний лабораторийн эрхлэгч, доктор (Ph.D) _____ Х.Золжаргал

Хөрсний химийн үндсэн шинж

Зураг 31. Хөрсний дээжний хариу

№	Дээжний дугаар	pH	CgCo3 %	Ялзмаг %	EC2.5 dS/m	Хөдөлгөөнт, мг/100г	
						P2O5	K2O
1	SMP-18 Оффис кемп	8.82	0	1.577	0.312	2.33	38.3
2	SMP-2 Уурхай явах зам	8.59	1.82	0.928	1.142	2.74	27
3	SMP-3 Шимт хөрсний талбай	8.69	3.64	0.657	0.469	1.62	9
4	SMP-4 Карьер орчим	8.66	2.18	1.001	0.479	2.08	6.7
5	SMP-5 Зогсоол /кемп/	8.53	2.54	1.089	0.376	1.77	21.3
6	SMP-6 Зогсоол /карьер/	8.21	4.73	1.096	4.86	1.41	19.4
7	SMP-7 Түр ШТС	8.48	4.36	0.362	1.609	0.18	7.1
8	SMP-8 Засварын газар	8.55	0	2.046	0.675	1.36	6.1
9	SMP-9 Нөлөөлөлд өртөөгүй талбай	8.53	1.09	0.84	0.359	2.92	10.5
10	SMP-10 Хогийн цэг /засвар/	8.63	1.27	1.022	0.287	2.59	16.6
11	SMP-11 Хогийн цэг /кемп/	8.45	2.91	1.096	0.947	2.08	26

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ
ГАЗАРЗҮЙ ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
ХӨРСНИЙ ЛАБОРАТОРИ
Хаяг: Монгол улс, Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг, 7-р хороо, Эрхүүгийн гудамж, 11-р хороолол
Утас: +976 99141955
E-mail: soillab.IGG@gmail.com

Хөрсний задлан шинжилгээний дүн

Дээж авсан газрын нэр: Баянхонгор аймаг, Шинэжинст сум
Дээж шинжлүүлсэн байгууллага : "Эрхэт түнш" ХХК
Шинжилгээ хийсэн огноо: 2025 он 10 сар 05

Хөрсний химийн үндсэн шинж

№	Дээжний дугаар	Солбилцол	pH_{H_2O} (1:2.5)	$CaCO_3$ %	Ялзмаг %	$EC_{2.5}$ dS/m	Хөдөлгөөнт, мг/100г	
							P_2O_5	K_2O
1	SMP-1, Оффис кемп	4939647.387 514499.644	8.82	0.00	1.577	0.312	2.33	38.3
2	SMP-2, Кемпээс уурхай явах зам дагуу	4936052.575 516586.256	8.59	1.82	0.928	1.142	2.74	27.0
3	SMP-3, шимт хөрсний талбай	4934433.863 515547.73	8.69	3.64	0.657	0.469	1.62	9.0
4	SMP-4, Карьер орчим	4934330.321 517497.006	8.66	2.18	1.001	0.479	2.08	6.7
5	SMP-5, Зогсоол /Кемп/	4939553.917 514535.117	8.53	2.54	1.089	0.376	1.77	21.3
6	SMP-6, Зогсоол /Карьер/	4934384.265 520168.677	8.21	4.73	1.096	4.860	1.41	19.4
7	SMP-7, Түр ШТС	4934075.387 517390.153	8.48	4.36	0.362	1.609	0.18	7.1
8	SMP-8, Засварын газар	4934477.946 517571.769	8.55	0.00	2.046	0.675	1.36	6.1
9	SMP-9, Нөлөөлөлд өртөөгүй талбай	4934384.265 520168.677	8.53	1.09	0.840	0.359	2.92	10.5
10	SMP-10, Хогийн цэг /Засвар/	4934108.888 517382.093	8.63	1.27	1.022	0.287	2.59	16.6
11	SMP-11, Хогийн цэг /Кемп/	4939521.22 514480.023	8.45	2.91	1.096	0.947	2.08	26.0

Товч дүгнэлт:
Хөрсний бүх дээж шуулцлэг урвалын орчинтой, SMP-1, SMP-8 дээжнүүд карбонатгүй, SMP-2, SMP-9, SMP-10 дээжнүүд бага зэрэг карбонаттай, бусад дээж дунд зэрэг карбонатлаг, ялзмагийн агууламжаар SMP-8 дунд зэрэг, бусад дээж бага, цахилгаан дамжуулах чанараар SMP-6 их давсжилттай, SMP-2, SMP-7 дээжнүүд бага зэрэг давсжилттай, бусад дээж давсжилтгүй, хөдөлгөөнт фосфорын хангамжаар SMP-6, SMP-7, SMP-8 дээжнүүд бага, бусад дээжнүүд дунд зэрэг, калийн хангамжаар SMP-1 хангалттай, SMP-2, SMP-5, SMP-11 дээжнүүд дунд зэрэг, бусад дээжнүүд бага зэрэг, механик бүрэлдэхүүнээр SMP-8 хөнгөн шавранцар, SMP-9 элсэрхэг, бусад дээжнүүд элсэнцэр. Хөрсний үржил шимийн ерөнхий түвшин бага.

Хөрсний лабораторийн эрхлэгч, Докторант (Ph.D) Х.Золжаргал

Зураг 32. Хөрсний судалгаа

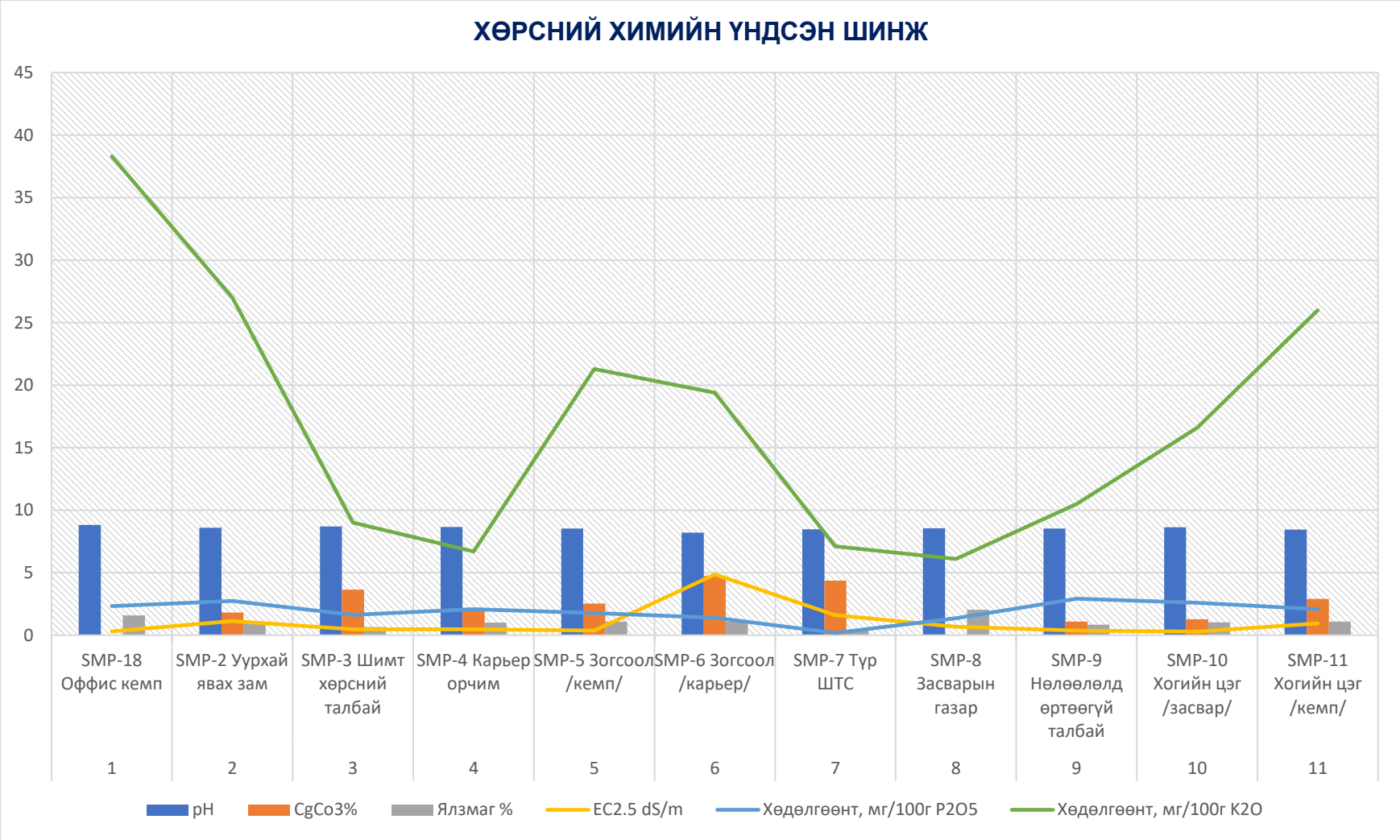

Унд ахуйн усны шинжилгээг хийлгэж хариу

Шинэжинст сумын төвийн худгийн усны сорьц – 1 ш 1,5 л

№	Сорилт шинжилгээний үзүүлэлтүүд	Усны чанарын стандаот MNS0900:2018	Үр дүн
1	Устөрөгчийн ион /PH/ агууламж	6.5-8.5	7.57
2	Цахилгаан дамжуулах чанар /EC/us/cm		874
3	Хатуулаг (Ca+Mg) мг-экв	7	5.76
4	Кальцийн ион Ca мг/л	100	85.8
5	Магнийн ион Mg мг/л	30	18
6	Натри ба калийн ионы нийлбэр (Na+K) мг/л		90.3
7	Гидрокарбонатын ион HCO3 мг/л		346.6
8	Хлор CI мг/л	350	47.1
9	Нитрит NO2 мг/л	1	0.001
10	Нитрат NO3 мг/л	50	0.99
11	Аммони NH4 мг/л	1.5	0.59
12	Сульфатын ион SO4 мг/л	500	113.3
13	Фтор F мг/л	0.7-1.5	0.53
14	Фосфор мг/л	3.5	>0.001
15	Нийт төмөр Fe мг/л	0.3	>0.01
16	Умбуур бодис мг/л		
17	Перманганатын исэлдэх чанар мг/O/л		0.3
18	Эрдэсжилт мг/л		701.3

УС,ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Өвөрхангай аймаг Арвайхээр сум 13-р баг
Онги, шинэ Арвайхээр,108 тоот хаягт

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он № : 2025/8
Дээжийг ирүүлсэн газрын нэр хаяг утас : Эрхэт түнш ХХК
Дээжийг авсан хүний нэр албан тушаал : ХАБЭА-н мэргэжилтэн Э.Амарсанаа
Сорьцын тоо терел : Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын төвийн худгийн усны сорьц-1ш, 1.5л
Сорьц авсан огноо : 2025.09.31
Сорьц хүлээн авсан огноо : 2025.10.03
Шинжилсэн огноо : 2025.10.03-2025.10.11
Олгосон : 2025.10.17
Хуудасны тоо : 1/1

№	Сорилт шинжилгээний үзүүлэлтүүд	Сорилтийн аргын тэмдэглэгээ	Усны чанарын стандарт MNS 0900:2018	Үр дүн
1	Устөрөгчийн ион /PH/ агууламж	MNS ISO 10523-2001	6.5-8.5	7.57
2	Цахилгаан дамжуулах чанар /EC/µs/cm	MNS ISO 7888:1999	-	874
3	Хатуулаг (Ca+Mg) мг-экв	MNS ISO 6059:2005	7	5.76
4	Кальцийн ион Ca мг/л	MNS 1097:2023	100	85.8
5	Магнийн ион Mg мг/л	MNS 1097:2023	30	18.0
6	Натри ба калийн ионы нийлбэр (Na+K) мг/л	САЗ У20:2012	-	90.3
7	Гидрокарбонатын ион HCO_3 мг/л	MNS 6832:2020	-	346.6
8	Хлор Cl мг/л	MNS 4424:2005	350	47.1
9	Нитрит NO_2 мг/л	MNS 6779:2019	1.0	0.001
10	Нитрат NO_3 мг/л	MNS 6834:2020	50.0	0.99
11	Аммони NH_4 мг/л	MNS 1097:2023	1.5	0.59
12	Сульфатын ион SO_4 мг/л	MNS 1097:2023	500	113.3
13	Фтор F мг/л	MNS 6272:2011	0.7-1.5	0.53
14	Фосфор мг/л	MNS ISO 6878:2001	3.5	>0.001
15	Нийт төмөр Fe мг/л	MNS 1097:2023	0.3	>0.01
16	Умбуур бодис мг/л	MNS 6836:2020	-	Илрээгүй
17	Перманганатын исэлдэх чанар мг/O/л	MNS 6833:2020	-	0.3
18	Эрдэсжилт мг/л	САЗ У22:2012	-	701.3

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн: Инженер Б.Амартүвшин

Хянаж баталгаажуулсан: БОШЛ-ийн эрхлэгч Б.Ичинхорлоо

Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн дээжинд хүчинтэй
Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно

Зураг 33. Сумын төвийн худгийн усны сорьц

Шинэжинст сумын, уурхайн шүүрлийн усны сорьц – 1 ш 1,5 л

№	Сорилт шинжилгээний үзүүлэлтүүд	Усны чанарын стандаот MNS0900:2018	Үр дүн
1	Устөрөгчийн ион /PH/ агууламж	6.5-9	7.05
2	Цахилгаан дамжуулах чанар /EC/us/cm		1607
3	Хатуулаг (Ca+Mg) мг-экв	>10	15.14
4	Кальцийн ион Ca мг/л	>300	144.3
5	Магнийн ион Mg мг/л	>100	96.6
6	Натри ба калийн ионы нийлбэр (Na+K) мг/л		149.6
7	Гидрокарбонатын ион HCO3 мг/л		641.9
8	Хлор Cl мг/л	>500	79.1
9	Нитрит NO2 мг/л	>0.3	>0.001
10	Нитрат NO3 мг/л	>10	0.16
11	Аммони NH4 мг/л	>3.1	0.67

12	Сульфатын ион SO4 мг/л	>400	402
13	Фтор F мг/л	>1.5	0.58
14	Фосфор мг/л	>0.5	0.002
15	Нийт төмөр Fe мг/л	>5	0.07
16	Умбуур бодис мг/л	>100	10.2
17	Перманганатын исэлдэх чанар мг/О/л		0.6
18	Эрдэсжилт мг/л	>1500	1513.4

Зураг 34. Уурхайн шүүрлийн усны сорьц

УС,ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Өверхангай аймаг Арвайхээр сум 13-р баг
Онги, шинэ Арвайхээр,108 тоот хаягт

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он № : 2025/10
Дээжийг ирүүлсэн газрын нэр хаяг утас : Эрхэт түнш ХХК
Дээжийг авсан хүний нэр албан тушаал : ХАБЭА-н мэргэжилтэн Э.Амарсанаа
Сорьцын тоо төрөл : Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сум, уурхайн шүүрлийн усны сорьц-1ш, 1.5л
Сорьц авсан огноо : 2025.09.31
Сорьц хүлээн авсан огноо : 2025.10.03
Шинжилсэн огноо : 2025.10.03-2025.02.11
Олгосон : 2025.10.17
Хуудасны тоо : 1/1

№	Сорилт шинжилгээний үзүүлэлтүүд	Сорилтийн аргын тэмдэглэгээ	Усны чанарын стандарт MNS 4586:2024	Үр дүн
1	Устөрөгчийн ион /PH/ агууламж	MNS ISO 10523-2001	6.5-9.0	7.05
2	Цахилгаан дамжуулах чанар /EC/μs/cm	MNS ISO 7888:1999	-	1607
3	Хатуулаг (Ca+Mg) мг-экв	MNS ISO 6059:2005	>10	15.14
4	Кальцийн ион Ca мг/л	MNS 1097:2023	>300	144.3
5	Магнийн ион Mg мг/л	MNS 1097:2023	>100	96.6
6	Натри ба калийн ионы нийлбэр (Na+K) мг/л	САЗ У20:2012	-	149.6
7	Гидрокарбонатын ион HCO_3 мг/л	MNS 6832:2020	-	641.9
8	Хлор Cl мг/л	MNS 4424:2005	>500	79.1
9	Нитрит NO_2 мг/л	MNS 6779:2019	>0.3	>0.001
10	Нитрат NO_3 мг/л	MNS 6834:2020	>10	0.16
11	Аммони NH_4 мг/л	MNS 1097:2023	>3.1	0.67
12	Сульфатын ион SO_4 мг/л	MNS 1097:2023	>400	402.0
13	Фтор F мг/л	MNS 6272:2011	>1.5	0.58
14	Фосфор мг/л	MNS ISO 6878:2001	>0.5	0.002
15	Нийт төмөр Fe мг/л	MNS 1097:2023	>5	0.07
16	Умбуур бодис мг/л	MNS 6836:2020	>100	10.2
17	Перманганатын исэлдэх чанар мг/О/л	MNS 6833:2020	-	0.6
18	Эрдэсжилт мг/л	САЗ У22:2012	>1500	1513.4

Тайлбар: Усны чанарын үзүүлэлтүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээг "Усан орчны чанар" MNS4586:2024 стандартын V зэргээр тооцов.

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн: Инженер Б.Амартүвшин

Хянаж баталгаажуулсан: БОШЛ-ийн эрхлэгч Б.Ичинхорлоо

Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн дээжинд хүчинтэй
Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно

БҮЛЭГ 11.

УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт

Хүснэгт-9. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт

№	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Биелэлт	Зурган тайлан
1	Ажиллагсдыг эрүүл мэндийн үзлэгт тогтмол оруулах. Ажилчдыг онцлогоос хамааруулан хувь хүний хамгаалалтын хэрэгслээр тогтмол хангах	Сэкер ресорсус монголиа ххк нийт ажилчдыг үзлэгт хамруулсан бөгөөд гүйцэтгэгч нар нь ажичиддаа нэг бүрийн хамгаалах хэрэгсийг олгосон	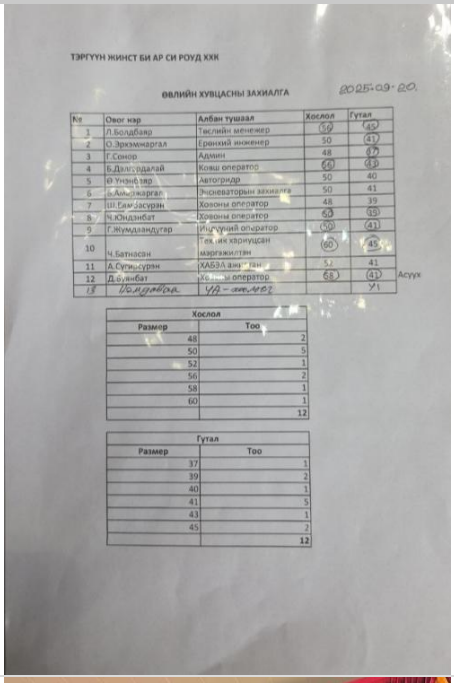
2	Байгаль хамгаалахад орон нутгийн иргэдийн оролцоог идэвхжүүлэх, сургалт аян, уулзалт зөвлөгөөг зохион байгуулах, тэдний санал зөвлөмжийг ирэх жилийн БОМТ-ний ажилд тусгах	Шинэжинст сумын соёлын төвд үйл ажиллагааны талаар нээлттэй хаалганы өдөрлөг зохион байгуулж байна.	

3	2 жил тутамд Байгаль орчны хуваарьт аудит хийлгэх	БО-ны мэргэжилтэн	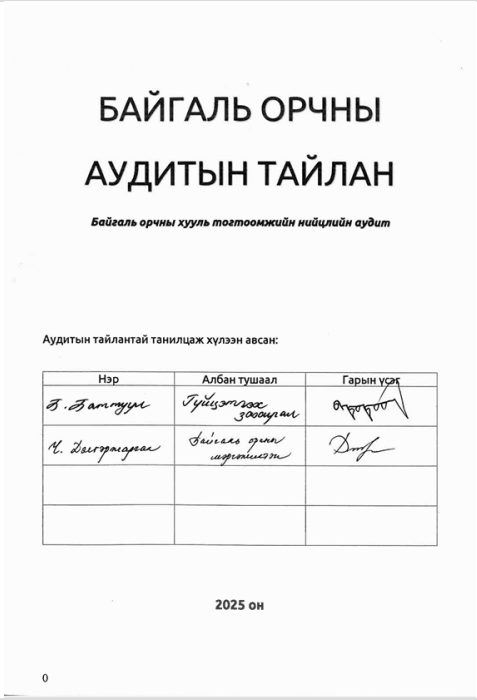

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ

АУДИТЫН ТАЙЛАН

Байгаль орчны хууль тогтоомжийн нийцлийн аудит

Аудитын тайлантай танилцаж хүлээн авсан:

Нэр	Албан тушаал	Гарын үсэг
Б. Батмөнх	Гүйцэтгэх захирал	
Н. Энхтөгс	Байгаль орчны мэргэшлийн	

2025 он

0

БҮЛЭГ 12.

ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛӨЛД ӨРТӨГЧ ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

БҮЛЭГ 12. ТУХАЙ ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛӨЛД ӨРТӨГЧ ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журмын 2.2-т тусгасны дагуу төсөл хэрэгжүүлэгч Сэкер Ресорсус Монголиа ХХК нь Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээ болон нэмэлт тодотгол үнэлгээний ажлын үр дүнгээр боловсруулан байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг үнэлгээний мэргэжлийн зөвлөл хэлэлцэн баталснаас хойш 1 сарын дотор тухайн жилийн БОМТ-г боловсруулан https://www.eic.mn/ сайтаар материалуудаа цахимаар оруулан БОУАӨЯ-д батлуулахаар хүргүүлсэн. Үүний дараачийн тухайн жилийн БОМТ-г БОУАӨЯ-нд жил бүрийн 12 дугаар сарын 31-ний дотор хүргүүлнэ. 2025 оны 9 сард бүх багуудийн иргэдийн нийтийн хуралд танилцуулгыг хийсэн.

Хүснэгт 10. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт

№	Төлөвлөсөн ажил	Биелэлт	Хамрах хүрээ	Гүйцэтгэсэн зардал
1	Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын 1,2,4-р багийн Иргэд Нийтийн хуралд	2025 оны БОМТ-ний биелэлтийн тайланг, хураангуй танилцуулгын хүргүүлж ажиллаа.	Төслийн үйл ажиллагааны турш.	Үйл ажиллагааны зардлаар.
2	Шинэжинст сумын Засаг даргын тамгын газарт	2025 оны БОМТ-нд тусгагдсан ажлуудыг хийж гүйцэтгэн сумын байгаль орчны мэргэжилтэнд боловсруулан хүргүүлж ажиллалаа.	Төслийн үйл ажиллагааны турш	Үйл ажиллагааны зардлаар
3	Баянхонгор аймгийн байгаль орчны газар	Тухайн жилийн БОМТ-ний биелэлтийн тайлангийн эх хувь албан бичгийн хамт 2025 оны 11 сарын 1 дотор хүргүүлэн ажилласан.	Төслийн үйл ажиллагааны турш	Үйл ажиллагааны зардлаар
4	Байгаль Орчин, Уур Амьсгал Өөрчлөлтийн яам	Тухайн жилийн БОМТ-ний биелэлтийн тайланг 2025 оны 11 сарын 1 дотор хүргүүлэн ажилласан.	Төслийн үйл ажиллагааны турш	Үйл ажиллагааны зардлаар

БҮЛЭГ 12.

ДҮГНЭЛТ

БҮЛЭГ 12. ДҮГНЭЛТ

1. 2025 он буюу төсөл хэрэгжих хугацаанд “Сэкер ресорсус монголиа” ХХК-ний авч хэрэгжүүлэх БОМТөлөвлөгөөг БОУАӨЯ-аар батлуулсан, БОННҮ, БОМТ-нд тулгуурлан өөрийн үйл ажиллагаатай уялдуулан боловсруулан, биелэлтийн тайланг хянуулахаар ажиллаж байна. Иймд бид уг төлөвлөгөөнд тусгасаны төслийн үйл ажиллагаанаас үүдэн гарах сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах зорилгод нийцүүлэн төслөөс байгаль орчинд учруулах сөрөг нөлөөллийг боломжит бага утганд тогтмол барихыг зорьж ажилласан.
2. БОМТ-нд тусгасан ОХШХ-ийн ус, хөрсний шинжилгээг авч хэрэгжүүлж ажилласан. Шинжилгээний дүнгээс харахад стандартаас хэтэрсэн үзүүлэлт байхгүй байна.
3. Орчны тохжилт ногоон байгууламжийг хүрээнд 1000ш суулгацыг тарьж. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг мэргэжилийн байгуллагаар хийлгэж ажилласан.
4. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлж ангилан ялгах хогийн савыг байршуулж хог хаягдлыг цаг тухай бүрт нь тээврлэлт хийж гэрээний дагуу үйл ажиллагаа авч ажилласан.
5. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний хүрээнд тусгагдсан ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн болно. Ингэхдээ үйл ажиллагааны турш баримтлах дүрэм журам болон ажилчдын аюулгүй байдлыг бүрэн хангахад анхаарч ажилласан.
6. Тухай жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөөний биелэлтийн хүрээнд бид оролцогч талууд болох Шинэжинст сумын багуудад нээлтэй хаалганы өдөр зохон байгуулж БОМТ хэрэгжилтын явцын талаарх танилцуулгыг хийж ажиллав.

БҮЛЭГ 14.

ХАВСРАЛТУУД